

Kauhajoki

Tilinpäätös 2023

Kauhajoen kaupunki

Kaupunginhallitus 25.3.2024
Kaupunginvaltuusto 27.5.2024

Sisällysluettelo

Sivu

1. Toimintakertomus vuodelta 2023.....	4
1.1. Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2023	4
1.2. Kaupungin strategiset painopistealueet vuodelle 2023	5
1.3 Kaupungin hallinto-organisaatio	6
1.4. Kaupungin talouden ja toiminnan kehitys	12
1.4.1. Yleinen kuntatalouden kehitys	12
1.4.2. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	17
1.4.3. Kaupungin henkilöstö	21
1.4.4. Ympäristöasiat	22
1.4.5. Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat	22
1.4.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja todennäköisestä kehityksestä	23
1.4.7. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	24
1.5. Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
1.6. Toiminnan rahoitus	34
1.7. Tase ja sen tunnusluvut	40
1.8. Kokonaistulot ja -menot	43
1.9. Konsernin toiminta ja talous	44
1.9.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	44
1.9.2. Kauhajoen kaupungin konsernikaaviot	44
1.9.3. Konsernin toiminnan ohjaus	46
1.9.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja tuleva kehitys	46
1.9.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
1.9.6. Konserniyhtiöiden tilinpäätösraportointi	47
Kauhajoen Lämpöhuolto Oy	47
Kauhajoen Tennishalli Oy	48
Kauhajoen Vesihuolto Oy	50
Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali	51
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus	52
Kauhajoen Asunnot Oy	53
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy	54
1.9.7. Kuntayhtymien tilinpäätösraportointi	56
Suupohjan Koulutuskuntayhtymä	56
1.9.8. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	58
1.10. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	62
1.10.1. Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	62
1.10.2. Selvitys talouden tasapainottamisen toteutumisesta	62
2. Talousarvion toteutuminen.....	64
2.1. Käyttötalouden osan toteutumisvertailu	64
2.1.1. Kaupunginhallitus / hallinto- ja elinkeinopalvelut	65
2.1.2. Yhteistoimintalautakunta	75
2.1.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta	78
2.1.4. Hyvinvointilautakunta	82
2.1.5. Tekninen lautakunta	93
2.1.6. Rakennuslautakunta	99
2.1.7. Ympäristölautakunta	101
2.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	103
2.3. Investointiosan toteutumisvertailu	104
2.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu	106
2.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	107
3. Tilinpäätöslaskelmat	109

3.1. Kaupungin tuloslaskelma	109
3.2. Kaupungin rahoituslaskelma	109
3.3. Kaupungin tase	111
3.4. Konsernin tuloslaskelma	113
3.5. Konsernin rahoituslaskelma	114
3.6. Konsernin tase	115
4. Tilinpäätöksen liitetiedot	117
4.1. Tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
4.1.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät	117
4.1.2. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus	118
4.1.3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	118
4.2. Kaupungin tuloslaskelman liitetiedot	120
4.3. Taseen liitetiedot	123
4.4. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	128
4.5. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	130
4.6. Konsernin liitetiedot	132
5. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat.....	137
6. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä	139
7. Luettelo käytetyistä tilikirjoista, tositelajeista sekä niiden säilytystavasta..	140

1. Toimintakertomus vuodelta 2023

1.1. Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2023

Kauhajoen kaupungin vuosi 2023 oli mielenkiintoinen. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa ja kunta-alan suurin uudistus 100 vuoteen laitettiin täytäntöön. Uutena toimintana kaupungilla alkoi ympäristöpalveluiden tuottaminen Suupohjan seutukunnille. Isona seuraavana valmisteltavana uudistuksena on TE-palveluiden siirtyminen kunnille vuoden 2025 alusta lähtien. Lokakuussa Kauhajoki päätti liittyä valmisteltavaan Suupohjan työllisyysalueeseen.

Keväällä 2023 Suomeen valittiin uusi eduskunta. Hallituksen muodosti kokoomus pääministeri Petteri Orpon johdolla. Yleinen taloudellinen tilanne jatkui alavireisenä ja hallitusohjelmaan sisältyi monia kirjauksia julkisen talouden sopeuttamiseksi. Hallitusohjelman kirjaukset kuntiin näkyvät käytännössä selvemmin tulevina vuosina. Taloudellisen tilanteen hidastuminen näkyi Kauhajoella negatiivisina uutisina erityisesti rakentamisen toimialalla. Rannikon suuria investointihankkeita, kuten Kaskisten taivekartonkitehdas tai Kristiinankaupungin vetytehdas, ei vielä ole lopullisesti päätetty, mutta niiden suhteen on toiveikkuutta. Suupohjan rata sai 5 miljoonaa euroa suunnittelurahaa. Mahdollisilla investoinneilla on radan olemassa oloon suuri vaikutus.

Taloudellisesti Kauhajoen kaupunki teki vuonna 2023 hyvän tuloksen. Kaupungin tilikauden tulos oli noin 3,9 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulosta selittää pääosin keväällä myydyistä ja jälleen ostetuista Fortumin osakkeista kirjattu tulo 3,4 miljoonaa euroa sekä hieman arvioitua paremmin toteutuneet verotulot ja muut rahoitustuotot. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä taseen alijäämä on nyt katettu ja pieni ylijäämä pystytään kirjaamaan.

Taloudellisen tuloksen tarkastelussa on syytä huomioida, että toimintatuotot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot kehittyivät arvioitua paremmin. Palveluntuotannon kustannukset kuitenkin ylittyivät arvioidusta. Menoylitykset koostuivat pääosin henkilöstökuluista, palveluiden ostoista sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostoista. Kohonneissa kustannuksissa huomionarvoista on, että vuonna 2023 kunta-alan palkkoihin kohdistui eriä, joiden suuruus ei ollut talousarviovaiheessa tiedossa. Kunta-alalla palkat kehittyivät vuonna 2023 keskimäärin 4,85 % ja kaupungin talousarviossa oli varauduttu henkilöstökulujen 3 % nousuun. Inflaatio jatkui korkeana alkuvuonna, kesäkuussa inflaatio oli 6,3 % mutta se hidastui loppuvuodesta. Joulukuussa inflaatio oli 3,6 %. Talousarviossa hintakehityksen nousuun oli varauduttu 2 % kasvulla. Kauhajoen väkiluku oli Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuoden 2023 lopussa 12 618, kun se vuotta aikaisemmin oli 12 750.

Lopuksi kaupungin johdon puolesta parhaimmat kiitokset kaupungin henkilöstölle ja päätöksentekijöille hyvästä yhteistyöstä ja työstä kaupungin asukkaiden hyväksi.

Kauhajoella 18.3.2024

Niku Latva-Pukkila
kaupunginjohtaja

1.2. Kaupungin strategiset painopistealueet vuodelle 2023

Strategiset pääpainopisteet ja tavoitteet

Viihtyisän ja turvallisen elämisen Kauhajoki

Tavoite:

- Kaupungin ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen
- Hyvinvoinnin lisääminen toimivan ja sujuvan elinympäristön kautta

Laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen Kauhajoki

Tavoite:

- Monipuolisen opetuksen ja kasvatuksen kehittäminen paikkakunnan tarpeisiin vastaten
- Laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen saatavuuden turvaaminen

Vahvan yrittämisen Kauhajoki

Tavoite:

- Lisätään Kauhajoen yrittäjämysteisyyttä sekä ylläpidetään aktiivista yhteistyötä kaupungin ja yrittäjien välillä
- Edistetään työvoiman saatavuutta elinkeinoelämän tarpeisiin

Tunnettu ja tapahtumien Kauhajoki

Tavoite:

- Edistetään Kauhajoen matkailua ja lisätään paikkakunnan tunnettavuutta
- Kaupunki on aktiivinen yhteistyökumppani paikallisissa tapahtumissa

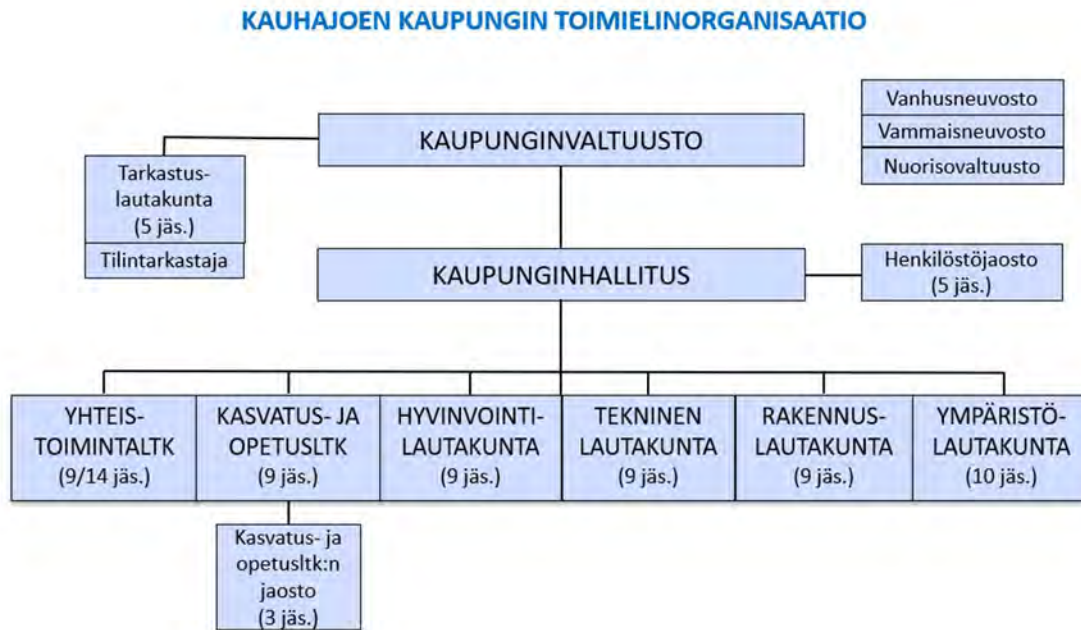
Hyvinvoiva Kauhajoki

Tavoite:

- Edistetään kauhajokelaisten eri ikäisten asukkaiden hyvinvointia, aktiivisuutta ja osallisuutta
- Järjestämme monipuolisia hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluita saavutettavasti ja matalalla kynnyksellä.

1.3 Kaupungin hallinto-organisaatio

Toimielinorganisaatio sekä palvelu- ja henkilöstöorganisaatiot:

Kaavio. Kauhajoen kaupungin toimielinorganisaatio 1.1.2023 alkaen.

KAUHAJOEN KAUPUNGIN PALVELU- JA HENKILÖSTÖORGANISAATIO

KAUPUNGINJOHTAJA					
HALLINTO-PALVELUT	ELINKEINO-PALVELUT	KASVATUS- JA OPETUS-PALVELUT	HYVINVOINTI-PALVELUT	TEKNISET PALVELUT	YMPÄRISTÖ-PALVELUT
hallintojohtaja	kaupunginjohtaja	kasvatus- ja opetusjohtaja	hyvinvointijohtaja	tekninen johtaja	ympäristöpäällikkö

Kaavio. Kauhajoen kaupungin palvelu- ja henkilöstöorganisaatio 1.1.2023 alkaen.

Toimielinten kokoukset ja varsinaisten jäsenten/edustajien läsnäolo kokouksissa:**Kaupunginvaltuusto**

5 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Hautala Lasse 5/5

I Varapuheenjohtaja:

Nummijoki Päivi 3/5

II varapuheenjohtaja:

Rotola-Pukkila Mikko 5/5

Valtuutetut

Björkman Petri 5/5

Eeva Toni 5/5

Einola Enni 5/5

Eloranta Harri 4/5

Hakola Taija 5/5

Hautamäki Harri 4/5

Hietalahti-Lehtikevari Kirsi 5/5

Järviluoma Heikki 5/5

Kilpiö Tero 2/5

Kiukkonen Olli 5/5

Kuusisto Jaana 5/5

Kuusisto Raija 5/5

Kytöharju Mika 5/5

Köykkä Jari 2/5

Lakso Raimo 4/5

Leppänen Janne 3/5

Mantila Pauli 3/5

Marttila Hannu 4/5

Maunula-Craycroft Riitta 5/5

Mettälä Miko 5/5

Muurimäki Mika 5/5

Mäki-Pantti Petri 2/5

Niemi-Aro Antti 5/5

Ojaniemi Markku 5/5

Opas Petteri 4/5

Paananen Merja 3/5

Paananen Urpo 5/5

Pihlaja Mika 5/5

Santala Heikki 5/5

Soini Pekka 5/5

Viertola Hannu 4/5

Ylinen Marko 5/5

Puolueet: keskusta 13, perussuomalaiset 11, kokoomus 8, SDP 3**Kaupunginhallitus**

20 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Paananen Urpo 20/20

I Varapuheenjohtaja:

Kytöharju Mika 20/20

II varapuheenjohtaja:

Opas Petteri 20/20

Jäsenet:

Eeva Toni 18/20

Einola Enni 18/20

Kuusisto Jaana 20/20

Paananen Merja 19/20

Rinta-Halkola Katri 20/20

Ylinen Marko 20/20

Kaupunginhallituksen henkilöstöjaosto

6 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Kytöharju Mika 5/6

Varapuheenjohtaja:

Paananen Urpo 6/6

Jäsenet:

Hirvimäki Arja 4/6

Einola Enni 3/6, 11.9.2023 saakka

Opas Petteri 6/6

Rinta-Halkola Katri 2/6, 11.9.2023 alkaen

Tarkastuslautakunta

14 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Hakola Taija 14/14

Varapuheenjohtaja:

Muurimäki Mika 14/14

Jäsenet:

Ala-Kokko Antti 13/14

Ala-Pantti Eija 14/14

Laitila Timo 13/14

Keskusvaalilautakunta

3 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Ojanen Lea 3/3

Varapuheenjohtaja:

Uunila Kari 1/3

Jäsenet:

Ahonen Marjo-Riitta 3/3

Arkela Heikki 3/3

Järviluoma Heikki 3/3

Yhteistoimintalautakunta

2 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Sievi-Korte Tero 2/2

I varapuheenjohtaja:

Ahola Heikki 2/2

II varapuheenjohtaja:

Saarikoski Matti 2/2

Jäsenet:

Haapala Jouko 2/2

Hangasluoma Anneli 2/2

Jokinen Riikka 1/2

Kohtala Päivi 2/2

Lakso Minna 1/2

Niemelä Anne 2/2

Paananen Merja 2/2

Palmroth Jussi 0/2

Penttala Anne 1/2

Taivalmäki Jukka-Pekka 2/2

Viitikko Erkki 2/2

Kasvatus- ja opetuslautakunta

6 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Björkman Petri 6/6

Varapuheenjohtaja:

Marttila Hannu 6/6

Jäsenet:

Alhainen Susanna 6/6

Hakala Marjo 5/6

Hirvimäki Arja 5/6

Köykkä Jari 5/6

Mäki Erkki 6/6

Pihlaja Tapio 4/6

Tumelius Sari 4/6

Kasvatus- ja opetuslautakunnan jaosto

3 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Björkman Petri 3/3

Jäsenet:

Hakala Marjo 3/3

Mäki Erkki 3/3

Hyvinvointilautakunta

6 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Mettälä Miko 6/6

Jäsenet:

Hietalahti-Lehtikevari Kirsi 5/6

Maunula-Craycroft Riitta 2/6

Pihlaja Mika 4/6

Luukaslammi Justiina 3/6, 18.9.2023 saakka

Varapuheenjohtaja:

Mantila Pauli 6/6

Lakso Raila 5/6

Myllyaho Riitta 6/6

Uunila Kari 5/6

Kuusisto Raija 1/2, 18.9.2023 alkaen

Tekninen lautakunta

11 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Kiukkonen Olli 11 /11

Jäsenet:

Eloranta Harri 8/11

Hietalahti Pirkko-Liisa 9/11

Ojaniemi Markku 7/11

Luukaslammi Justiina 0/7, 18.9.2023 saakka

Vainio Lenita 0/7, 18.9.2023 saakka

Varapuheenjohtaja:

Hautamäki Harri 9/11

Heikkinen Nina 11/11

Mäki-Pantti Petri 7/11

Penttala Anne 0/4, 18.9.2023 alkaen

Kirsi Hietalahti-Lehtikevari 1/4, 18.9.2023 alkaen

Rakennuslautakunta

5 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Leppänen Janne 3/5

Jäsenet:

Heinonen Anne 5/5

Koskela Päivi 4/5

Myllyaho Riitta 5/5

Soini Pekka 4/5

Varapuheenjohtaja:

Viertola Hannu 5/5

Kilpiö Tero 0/5

Luoma-Nirva Keijo 5/5

Rinta-Halkola Katri 2/5

Ympäristölautakunta

9 kokousta

Läsnä:

Puheenjohtaja:

Järvenpää Jaakko 7/9

Varapuheenjohtaja:

Laitila Samu 8/9

Jäsenet:

Junttila Jukka 8/9

Koskela Päivi 6/9

Maunula-Craycroft Riitta 4/9

Murto-Koivisto Pekka 9/9

Peltola Lauri 8/9

Rintaluoma Jyrki 9/9

Tapanainen Tarja 0/9

Yli-Rahnasto Sami 7/9

Vanhusneuvosto

6 kokousta

Läsnä:

Puheenjohtaja:

Järviluoma Heikki 6/6

Sihteeri:

Liikamaa Eija 6/6

Edustajat:

Ahonen Marjo-Riitta 6/6

Laitakari Heli 1/6

Ranta Risto 3/6

Hautamäki Eila 6/6

Puisto Hilikka 6/6

Hyvinvointilautakunnan edustaja:

Myllyaho Riitta 4/6

Kaupunginhallituksen edustaja:

Paananen Urpo 1/6

Vammaisneuvosto

4 kokousta

Läsnä:

Puheenjohtaja:

Koivuniemi Tuomas 4/4

Sihteeri:

Kaari Maarit (Kauhajoen kaupunki) 4/4

Edustajat:

Honkaranta Sinikka 3/4

Paulaharju Heli 4/4

Rinta-Korhonen Onni 4/4

Yli-Yrjänäinen Arsi 3/4

Kuusela Pekka 2/4

Pollari Marjut 4/4

Yli-Keturi Tellervo 3/4

Laine Maria (LLKY) 0/4

Hyvinvointilautakunnan edustaja:

Hietalahti-Lehtikevari Kirsi 0/4

Kaupunginhallituksen edustaja:

Kytöharju Mika 3/4

Muut läsnä olleet:

Viitala Markus (kokemusasiantuntija) 0/4

Alapiha Esa (Kauhajoen kaupunki, rakennustarkastaja, asiantuntija) 2/4

Nuorisovaltuusto

6 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Hautala Akseli 6/6

Varapuheenjohtaja

Heikkilä Harri 6/6

Sihteeri:

Villanen Fanni 6/6

Varasihteeri:

Tolvanen Heini 4/6

Jäsenet:

Annanmäki Juuso 2/6

Grönfors Vanessa 4/6

Metsänranta Vilma 6/6

Syrjälä Lyyti 5/6

Vantaa Emmi-Sofia 5/6

Luukaslammi Katja, nuorisovaltuuston ohjaaja 6/6

Hietalahti-Lehtikevari Kirsi, kummivaltuutettu 2/6

Monikulttuurisuustoimikunta

3 kokousta

Läsnä:**Puheenjohtaja:**

Kuusisto Raija 1/1 ja Enni Einola 2/3

Sihteeri:

Autio Sirpa 1/1 ja Laura Ekberg 2/3

Jäsenet:

Heikkilä Anna-Kaisa 1/3

Grönstrand Tanja 2/3

Mäntyniemi Sade 3/3

Panfilova Svetlana 1/3

Salojensaari Arto 0/3

Syväoja-Kokko Sanna 0/3

Szeman Agnes 3/3

Hyvinvointilautakunnan edustaja:

Mantila Pauli 2/3

Kaupunginhallituksen edustaja:

Kuusisto Jaana 1/3

Muut läsnä olleet:

Grenrot Katja, Avin erikoissuunnittelija 2/3

Jaskari Saara 1/3

Paananen Merja 1/3

Tilivelvolliset

Kaupunginvaltuuston päätös 12.12.2005 § 108 on määrittänyt tilivelvollisiksi:

- kaupunginhallituksen jäsenet
- lautakuntien jäsenet
- toimielinten esittelijät
- kaupunginjohtajan
- toimialajohtajat
- ne vastuuhenkilöt, jotka kaupunginhallitus tai lautakunta talousarvioon perustuvassa käyttösuunnitelmassa määrää käyttötalousosan kustannuspaikan tai investointiosan hankkeen vastuuhenkilöksi.

1.4. Kaupungin talouden ja toiminnan kehitys

1.4.1. Yleinen kuntatalouden kehitys

Taloudellisen yleistä kehitystä kuvataan Valtiovarainministeriön, Tilastokeskuksen ja Kuntaliiton julkaisujen mukaan.

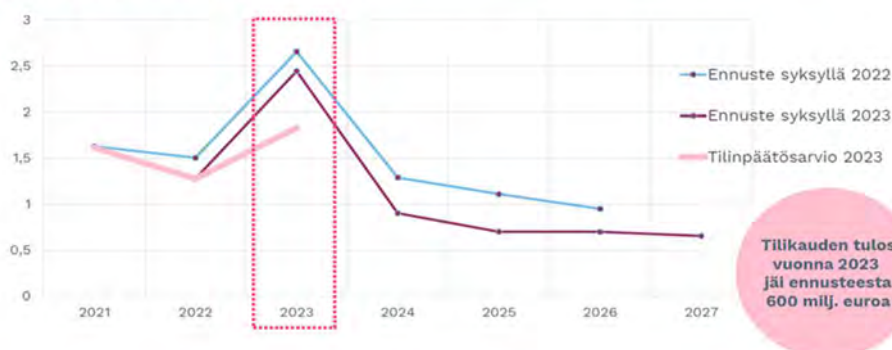
Kuntaliiton 6.2.2024 tiedotteen mukaan vuoden 2023 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Sitä aikaisemmin kuntatalous oli tasapainossa vuonna 2006. Myös tilikauden tulos nousi poikkeuksellisen vahvalle tasolle: 1,8 miljardiin euroon. Kuntien vahva tilikauden tulos ohjautuu nopeasti kasvaneiden investointien rahoittamiseen. Kunnat käyttivät ylijäämäänsä myös lainakannan vähentämiseen alustavan arvion mukaan yhteensä 300 miljoonalla eurolla. Kuntien lainakanta on pienentynyt jo toista vuotta peräkkäin.

Valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden ker-taluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruisiksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

- Kuntien hyvistä tilinpäätöstiedoista voi olla perustellusti ylpeä. Tuloksia kuitenkin varjostaa se, että ilman poikkeuserien tuntuva apua kuntatalouden tila olisi ollut raskaasti alijäämäinen ja lähennellyt kuntatalouden vaikeimpia vuosia kiky-sopimuksen loppupuolella vuonna 2018. Kuntatalouden näkymät synkkenevät dramaattisesti lähitulevaisuudessa, kun sote-uudistuksen poikkeuserät poistuvat, Kuntaliiton toimitusjohtaja Minna Karhunen tiivistää.

Kuntien talouden rahavirrat muuttuivat vuonna 2023 voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavat nettokustannukset sekä niitä vastaavat verotulot, investointivastuu ja osa lainakannasta siirtyivät hyvinvointialueille. Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä ylittää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määrä periä takaisin valtiolle lähivuosina.

Tilikauden tulos vuonna 2023 jäi jonkin verran odotuksista

- Euromääräisesti suurin poikkeuserä oli vuodelle 2023 kertyneet vanhempien verovuosien kunnallis- ja yhteisöverotulot, jotka maksuunpantiin korkeimmilla tuloveroprosenteilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla. Nämä verotulot jäävät kertaluonteiseksi. Valtionosuuksien takaisinperintään ei ole perusteita kuntatalouden kokonaistilanne ja näkyvät huomioiden, toteaa varatoimitusjohtaja Timo Reina.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljoonalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hillitymmin.

- Korkokulujen kasvulta on suojannut pääosin kiinteäkorkoisten lainojen käyttäminen. Noin 50 kunnalla on lisäksi korolta suojaavia korkojohdannaisia. Korkokulujen voidaan olettaa kasvavan lähivuosina, kun kiinteäkorkoisten lainojen korot tulevat tarkistettavaksi, vaikka markkinakorot ovatkin laskeneet huipuistaan, kertoo kehittämisspäällikkö Mikko Mehtonen Kuntaliitosta.

Soten taloudelliset vaikutukset alkavat selkeytyä vasta vähitellen, mutta tilinpäätösarviot kertovat kuntakentän taloudellisen eriytymisen jatkumisesta viime vuonna. Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

- Maakunnista vahvimpaan tulokseen ylsivät Uusimaa ja Lappi, kun taas heikoimpana näyttäyty Kainuu. Yksittäisen vuoden taloutta voi maakuntatasollakin heiluttaa yhden kunnan kertaluonteinen omaisuuden myynti tai alaskirjaus. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen samankin maakunnan sisällä talous voi näyttäytyä dramaattisesti erilaisena, tiivistää Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallio.

Valtiovarainministeriön tiedotteen 6.3.2024 mukaan kuntien vuosikate vahvistui 790 miljoonalla eurolla 4,24 mrd. euroon, ollen koko 2000-luvun vahvin. Vuosikate riitti kattamaan selvästi sekä poistot että nettoinvestoinnit. Tilikauden tulos, 1,8 mrd. euroa, oli myös hyvin vahva. Tämän seurauksena taseen kertynyt ylijäämä kasvoi lähes 1,9 mrd. eurolla 16,81 mrd. euroon. Toiminnan ja investointien rahavirta oli kolmen edellisen vuoden tapaan positiivinen, mutta heikkeni edellisvuodesta noin 400 milj. eurolla 240 milj. euroon.

Tulorahoituksen vahvuus selittää sen, että lainamäärä jatkoi laskuaan toista vuotta peräkkäin, mikä on hyvin poikkeuksellista. Kuntien yhteenlaskettu lainamäärä väheni noin 243 miljoonalla eurolla 18,45 mrd. euroon, kun edellisvuonna vähennystä oli peräti 430 milj. euroa. Sen sijaan rahavarat vähenivät peräti vajaalla miljardilla eurolla, mikä vaikuttaa hieman ristiriitaiselta ottaen huomioon tulorahoituksen vahvuus. Rahavarojen huomattavaa vähentymistä selittää osaltaan nettoinvestointien merkittävä, 1,66 mrd. euron, kasvu, mikä taas selittyy pitkälti luovutustulojen yli 1,5 mrd. vähenemisellä. Kunnat myivät siis poikkeuksellisen paljon omaisuutta vuonna 2022 kun taas vuonna 2023 myynnit jäihin melko vähäisiksi.

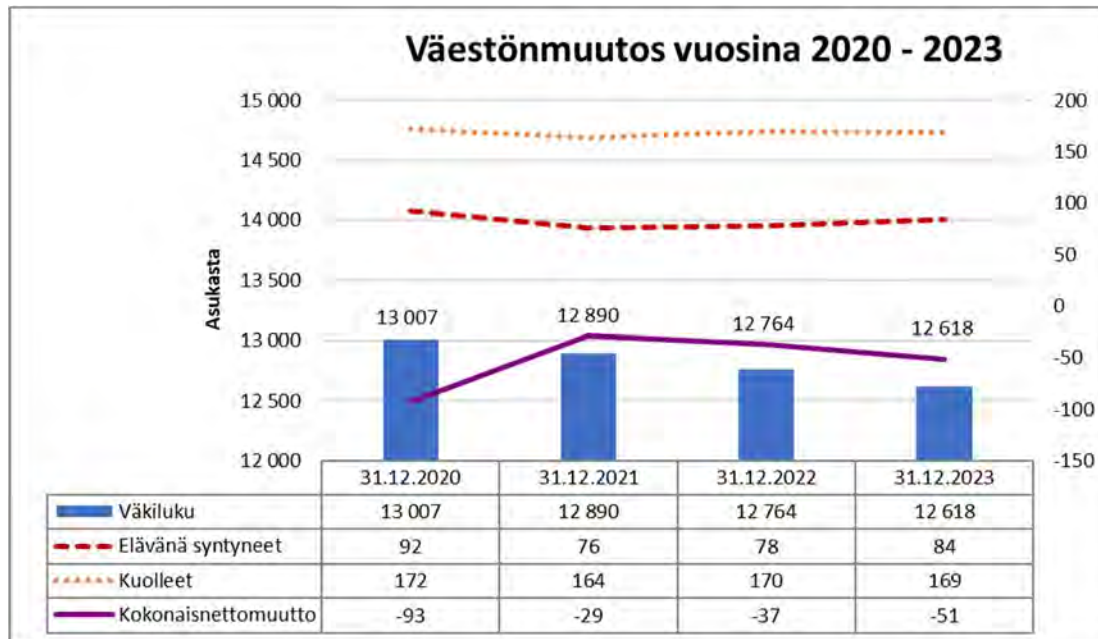
Sote-uudistuksen johdosta kunnilta siirrettiin verotulojen lisäksi merkittävä osa valtionosuuksista. Valtionosuudet vähenivät kaikkiaan 7,1 mrd. euroa eli noin 66 prosenttia. Valtionosuuksien kokonaismäärä supistui 3,63 mrd. euroon, kun vuonna 2022 määrä oli 10,74 mrd. euroa. Sote-uudistuksen tulojen siirron johdosta sekä verotulojen että valtionosuuksien reaalista muutosta on vaikea todentaa pelkästään tilinpäätöstietoja vertaamalla.

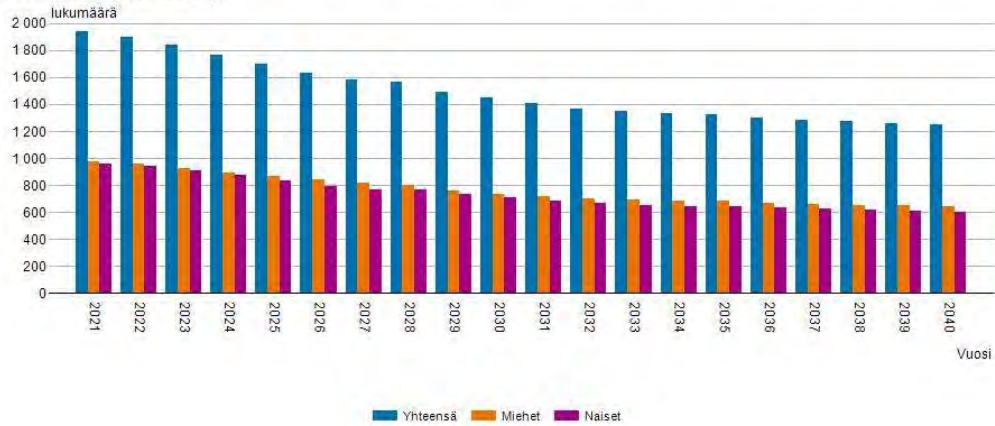
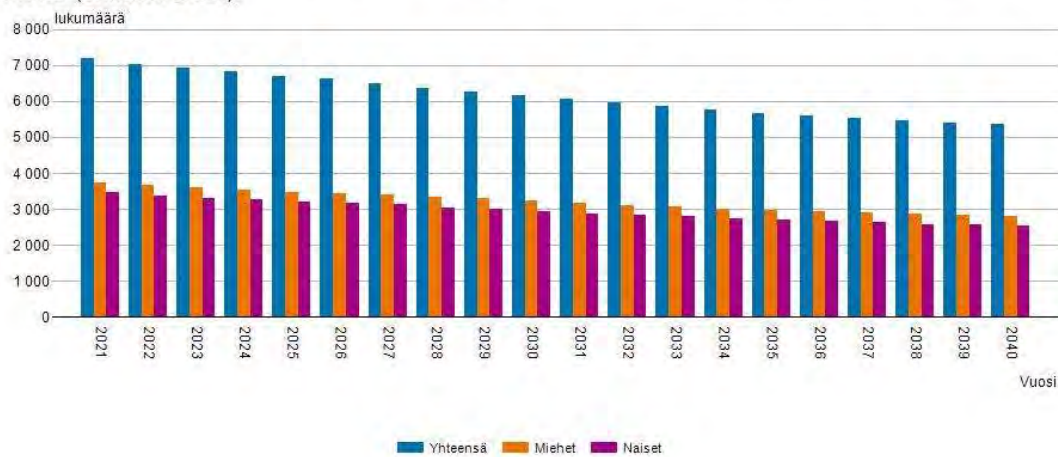
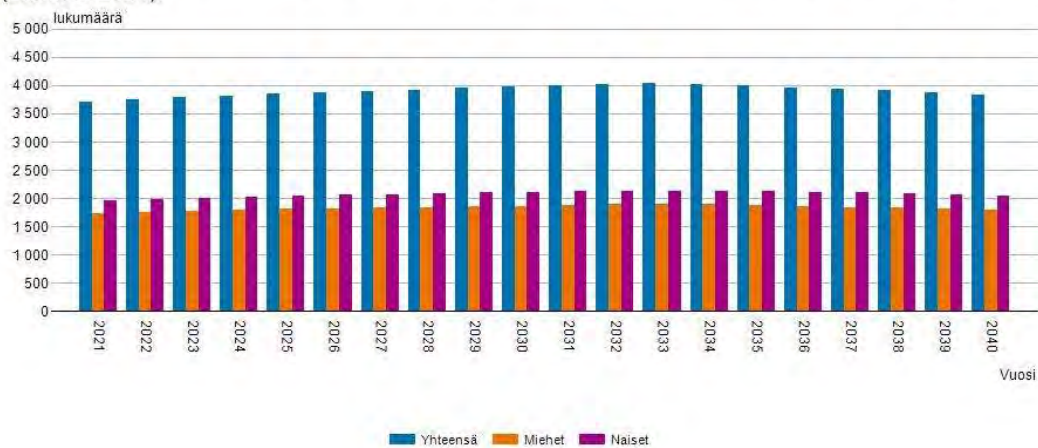
Kuntien talouden muutos vuosina 2019-2023a, mrd. euroa. (Valtionvarainministeriö)

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TPA 2023	Muutos mrd. € 2022- 2023a	Muutos % 2022- 2023a
Toimintatuotot, ml. valm. omaan käyt.	7,55	7,21	8,35	8,10	6,00	-2,10	-26,0
Toimintakulut	37,90	38,43	40,63	42,49	20,25	-22,24	-52,3
Toimintakate	-30,36	-31,22	-32,28	-34,39	-14,26	20,13	58,5
Verotulot	22,91	23,83	25,42	26,77	14,45	-12,32	-46,0
Kunnallisverot	19,14	20,12	20,60	21,64	10,22	-11,42	-52,8
Yhteisöverot	1,90	1,96	2,85	3,03	2,05	-0,98	-32,3
Kiinteistöverot	1,87	1,74	1,97	2,09	2,18	0,09	4,3
Käyttötal. valtionosuudet	8,64	11,01	10,08	10,74	3,63	-7,11	-66,2
Verorahoitus yht.	31,55	34,83	35,50	37,51	18,08	-19,42	-51,8
Rahoituserät, netto	0,55	0,46	0,57	0,33	0,42	0,08	24,7
Vuosikate	1,75	4,07	3,79	3,45	4,24	0,79	23,0
Poistot ja arvonalentumiset	2,31	2,40	2,41	2,45	2,43	-0,03	-1,0
Vuosikate - poistot	-0,56	1,68	1,38	1,00	1,81	0,82	82,0
Tilikauden tulos	-0,16	1,76	1,49	1,16	1,80	0,64	54,9
Nettoinvestoinnit	-2,73	-3,32	-2,87	-2,09	-3,73	-1,64	78,7
Investointimenot, brutto	-4,05	-4,31	-3,97	-4,23	-4,38	-0,14	3,4
Vuosikate - nettoinvestoinnit	-0,99	0,75	0,92	1,36	0,51	-0,85	-62,8
Toiminnan ja inv. rahavirta	-1,43	0,38	0,27	0,64	0,24	-0,40	-63,0
Lainakanta	18,42	19,03	19,12	18,69	18,45	-0,243	-1,3
Rahavarat	5,06	6,45	6,50	6,97	5,98	-0,99	-14,2
Taseen kertynyt ali-/ylijäämä	11,09	12,58	13,86	14,92	16,81	1,89	12,7
Veroprosentti, painotettu	19,90	19,96	20,02	20,01	7,37		-12,64 %-vks.

Tilastokeskuksen viimeisimmän ennusteen mukaan Etelä-Pohjanmaan asukasluku vähenee vuodesta 2021 vuoteen 2040 mennessä 17 501 henkilöllä. Kauhajoen osalta asukasluku vähenee samalla ajanjaksolla 2 406 henkilöllä. Seuraavalla sivulla on esitetty Kauhajoen osalta tarkempia ennusteita eri ikäluokkien osalta. Asukasluvun muutokset ohjaavat vuoden 2023 jatkuneen palveluverkkoselvityksen työtä. Selvityksen avulla kaupunki pyrkii älykkääseen sopeuttamiseen

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan 31.12.2023 Kauhajoen asukasmäärä oli 12 618. Väestö väheni edellisestä vuodesta 146 henkilöllä. Syntyvyys nousi hieman (syntyneitä 84), ja kuolleisuus pysyi lähes ennallaan (kuolleita 169). Kokonaisnettomuutto (nettomaahanmuutto ja kuntien välinen nettomuutto) osoittaa 51 henkilön vähennystä (37 / vuonna 2022).

Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Sukupuoli ja Vuosi. Kauhajoki, 0 - 14, Väestö 31.12. (ennuste 2021).

Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Sukupuoli ja Vuosi. Kauhajoki, 15 - 64, Väestö 31.12. (ennuste 2021).

Väestöennuste 2021: Väestö 31.12. muuttujina Sukupuoli ja Vuosi. Kauhajoki, 65 -, Väestö 31.12. (ennuste 2021).

1.4.2. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunkistrategia on päivitetty ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.5.2023. Talousarviokirja 2023 on jo laadittu osittain uudistetuilla strategisilla painopistealueilla.

Kaupunginhallituksen ja lautakuntien tuloskortit strategisille painopistealueille on luotu mukautettuun tuloskorttimuotoon, joissa on ylätasoinen toimenpiteitä ja mittareita. Näiden alle kukin toimiala on laatinut yksityiskohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet sekä niille mittarit, jotka on hyväksytty talousarvion yhteydessä. Osavuosisiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä toimialat ovat raportoineet toiminnalle ja taloudelle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Kaupungin johdoryhmä tarkastelee strategian toteutumista systemaattisesti ja säännöllisesti.

Talous

Kaupungin talousarvio vuodelle 2023 laadittiin 3 276 363 euroa ylijäämäiseksi. Lopulta tilinpäätöksessä päädyttiin 3 970 149 miljoonan euron ylijäämään. Positiivisen tuloksen takana on alijäämän kattamisvelvoitteeseen liittyviä kertaluonteisia eriä, jotka eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Fortum Oyj:n osakkeita myytiin ja ostettiin takaisin taseeseen maaliskuulla siten, että kirjanpidollista myyntivoittoa kirjattiin noin 3,46 miljoonaa euroa. Lisäksi Fortum Oyj:n osinkoja kirjattiin noin 407 000 euroa. Kaupungin sijoitussalkuista kirjattiin noin 824 000 euron voitot myönteisen rahamarkkinavuoden pohjalta. Toimintatuotot parantuivat alkuperäiseen talousarvioon nähden noin 1,8 miljoonaa euroa. Selittävänä tekijänä on hyvinvointialueen vuokranmaksun taso. Tulosta heikensivät huomattavasti alkuperäistä talousarviota suuremmat toimintakulut, noin 3,3 miljoonaa euroa sekä korkokulut, noin 500 000 euroa.

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteeksi vuodelle 2023 määriteltiin alijäämän kattaminen. Toimenpiteeksi lukittiin omaisuusjärjestelyt, jotka toteutuivat Fortum osakkeiden myyntinä ja ostoina maaliskuulla. Tämän lisäksi sääätavoitteita asetettiin seuraaviin sektoreihin: työllisyystoimiin 25 000 euroa; työhyvinvointiin panostamiseen, johtamisen kehittämiseen sekä sairauspoissaolojen vähentämiseen 10 000 euroa; lomarahen vaihtosopimukseen 10 000 euroa; inflaatio- sekä palkkakehitykseen reagoinnille 200 000 euroa. Vain lomarahen vaihtosopimus toteutui kohtuullisesti, muuten säästötavoitteiden osalta tuli huomattavia ylityksiä.

Tilinpäätökseen toimintakate ylittyi alkuperäisestä talousarviosta 1 497 455 euroa, josta yhteistoimintalautakunta ylitti 293 099 euroa; hallintopalvelut alitti 364 001 euroa; elinkeinopalvelut ylitti 417 660 euroa; kasvatusta ja opetuslautakunta ylitti 1 136 194 euroa; hyvinvointilautakunta ylitti 226 113 euroa; tekninen lautakunta alitti 316 696 euroa; rakennuslautakunta ylitti 24 369 euroa ja ympäristölautakunta ylitti 80 714 euroa.

Yhteistoimintalautakunnan osalta on otettava huomioon, että talousarvion tekeminen oli todella vaikeaa, koska tilikauden aikana purettiin ja tehtiin peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän loppuselvitys.

Valtionosuudet kehittyivät myönteisesti. Talousarviokirjassa valtionosuuksiksi oli ennustettu 9 902 168 euroa. Lopullinen toteuma oli 10 094 006 euroa. Verotuloissa oli pientä kasvua talousarviokirjaan nähden: talousarviokirjan ennuste oli 29 074 000 euroa ja lopullinen toteuma 29 242 392 euroa.

Tilinpäätös vuosi oli viimeinen toimintavuosi, kun kaupungin tuloslaskelma sisältää yhteistoimintalautakunnan alaiset tulot ja menot. Vuoden aikana valmisteltiin LLKY:n loppuselvitystä ja taseen purkamista. Loppuselvityksen kirjanpidolliset toimet osoittautuivat todella haasteelliseksi, minkä vuoksi niihin liittyvät luvut ovat eläneet aina helmikuulle 2024 asti.

Investointimenot olivat 9 138 593 euroa. Talousarviossa oli investointeihin varattu 9 146 727 euroa. Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 8 991 619 euroa. Investointitulot olivat yhteensä 146 973 euroa. Investoinneissa kokonaisuudessaan oli alitusta 155 108 euroa.

Investointeja rahoitettiin pitkäaikaista lainaa nostamalla. Pitkäaikaista lainaa nostettiin kaupunginhallituksen päätöksellä toukokuussa 8 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden aikana 6 292 857 eurolla. Lyhytaikaista lainaa nostettiin 11 miljoonaa euroa, kun sitä vuonna 2022 nostettiin 7 miljoonaa euroa. Kokonaislainamäärä kasvoi 5 707 143 eurolla (vuonna 2022 lainamäärä väheni 959 525 eurolla).

Vuoden merkittävin investointi, kaupungin oma sote-kiinteistö Sanssinkoti/hammashoitola valmistui elokuulla. Uudisrakennusinvestointi alitti alkuperäisen investointiarvion 194 165 eurolla. Muita merkittäviä poikkeamia vuoden 2023 investoinneissa oli seuraavasti:

- Lukion hanke, alitusta 70 000 euroa, siirtyy vuodelle 2024
- Punainen tupa, ylitystä 73 227 euroa, vesikattorakenteiden uusimistyö siirtyi osittain vuodelle 2023
- Katujen rakentamisessa on ylitystä 295 531 euroa. Ylitys esitetään katettavaksi talonrakennuksen hankkeista säästyvillä määrärahoilla (Lukio ja Hammashoitolan uudisrakennus).
- Viemäri- ja sadevesiviemäriverkoston rakentamisessa ylitystä 90 072 euroa.

Tilinpäätöksessä 2021 taseeseen kertynyt alijäämä oli 6 632 654,37 euroa; vuoden 2022 tilinpäätöksessä alijäämä oli 2 816 255,31 euroa. Tämän tilinpäätöksen jälkeen taseeseen on kertynyt 1 153 894,08 euroa ylijäämää.

Toiminnot

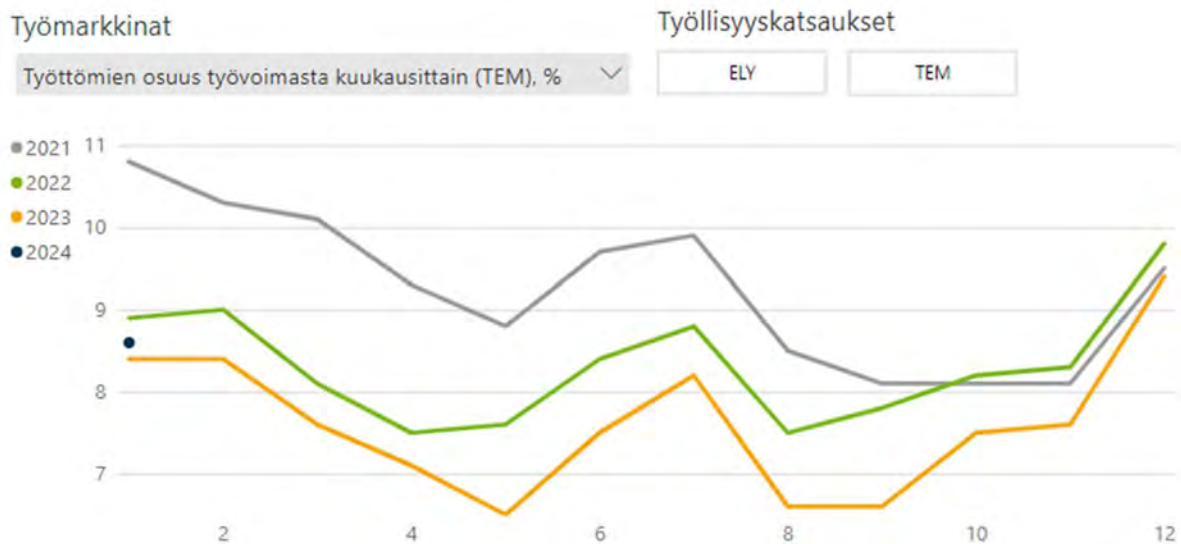
Sosiaali- ja terveydenhuollon hyvinvointialueet käynnistivät työnsä 1.1.2023 alkaen. Muutoksen myötä 1.1.2023 alkaen Kauhajoen kaupungilta siirtyi hyvinvointialueelle ns. sote -tukipalveluihin kuuluvaa henkilökuntaa 26 henkeä. Merkittävin henkilöstömuutos tapahtui Teknisen toimialan palveluiden henkilömäärässä. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) purkamisen myötä Kauhajoen kaupungille siirtyivät Suupohjan alueen ympäristöpalvelut, yhteensä 18 henkilöä.

Kauhajoen kaupunki on ollut mukana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilussa Alavuden kaupungin, Kurikan kaupungin, Teuvan kunnan, Isojoen kunnan, Karijoen kunnan ja Soinin kunnan kanssa. Suupohjan koulutuskuntayhtymä on vastannut kuntakokeilun johtamisesta ja hallinnoinnista sekä on koordinoinut kokeilun kokonaistoteutusta kokeilualueella. Kuntakokeilu päättyy vuoden 2024 lopussa. Kauhajoen kaupunki on osallistunut TE-uudistuksen valmisteluun. Uudistuksessa TE-palveluiden hoito siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Lokakuussa Kauhajoki päätti liittyä valmisteltuun Suupohjan työllisyysalueeseen. Kauhajoen lisäksi alueeseen liittyvät Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kurikan ja Kristiinankaupungin kaupungit. Aluetta tulee hallinnoimaan Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi.

Vuoden 2021 lopulla käynnistetty palveluverkkoselvitys on jatkunut vuonna 2023. Selvitykseen päätettiin ottaa talouslukujen kannalta ulkopuolista konsulttiapua. Konsulttien tekemä talous selvitys valmistui maaliskuulla 2023. Päätöksiä palveluverkon suhteen on tehtävä keväällä 2024, että kaupungin toiminnot suhtautuvat erityisesti väestörakenteen isoihin muutoksiin tarpeeksi ajoissa. Palveluverkkoselvitystyön rinnalla on käynnistetty toisen asteen koulutuksen yhteistyöselvitys Kauhajoen kaupungin ja koulutuskuntayhtymä Vuoksen välillä.

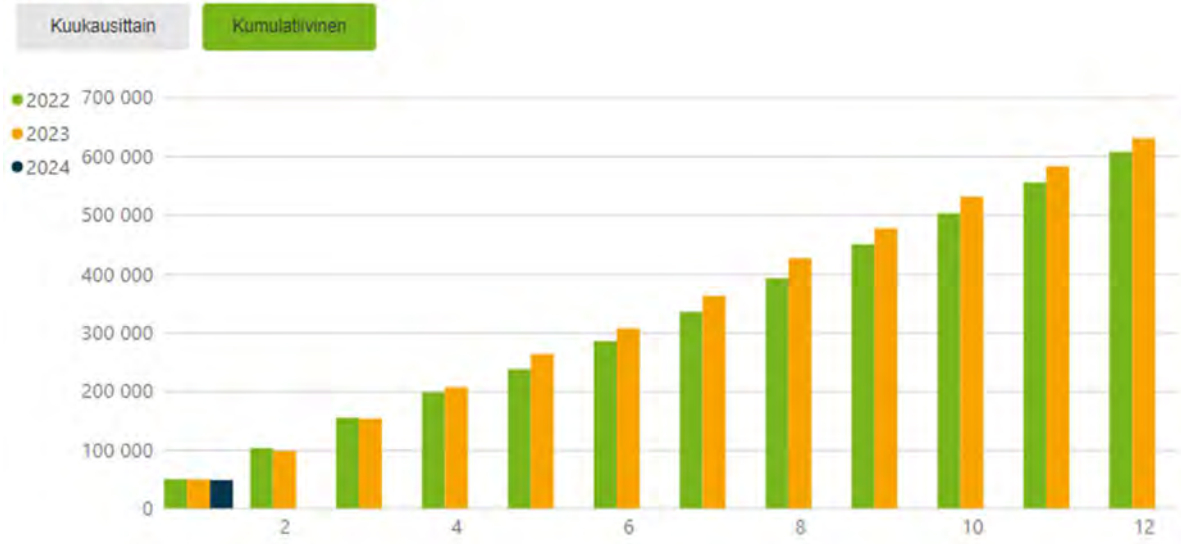
Työttömyys

Kauhajoen kaupunki on ollut mukana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilussa Alavuden kaupungin, Kurikan kaupungin, Teuvan kunnan, Isojoen kunnan, Karijoen kunnan ja Soinin kunnan kanssa. Suupohjan koulutus kuntayhtymä on vastannut kuntakokeilun johtamisesta ja hallinnoinnista sekä koordinoitunut kokeilun kokonaistoteutusta kokeilualueella. Vuonna 2023 työttömyysaste oli Kauhajoella korkeimmillaan vuoden lopussa, 9,4 prosenttia (9,8 % / 2022). Matalimmillaan se oli toukokuussa, jolloin työttömiä oli 6,5 prosenttia. Työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 524 henkilöä (555 / 2022). Etelä-Pohjanmaan työttömyysaste oli Manner-Suomen toiseksi alhaisin, 8,6 prosenttia (7,5 / 2022), kun koko maassa se oli 11,2 prosenttia (9,9 / 2022). Avoimia työpaikkoja vuoden lopussa oli Kauhajoella 101 (102 / 2022). KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuutta Kauhajoen kaupunki maksoi 630 170 euroa (607 238 € / 2022).

Kaavio. Työttömien osuus työvoimasta kuukausittain (TEM).

Työmarkkinatuen kuntaosuus, €

Kaavio. Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2023 kumulatiivisesti, €.

Vuosi	2022				2023			
	Työmarkkinatuen kuntaosuus	€	Muutos, %	Muutos, €	Saajat	Kunnan osuus	€	Muutos, %
1	120	49 794	42,9 %	14 944	112	49 500	-0,6 %	-294
2	130	102 551	37,7 %	28 057	110	97 748	-4,7 %	-4 803
3	129	154 611	26,9 %	32 820	110	153 050	-1,0 %	-1 561
4	109	198 175	20,8 %	34 098	108	206 207	4,1 %	8 032
5	104	237 513	16,1 %	32 966	111	263 241	10,8 %	25 728
6	113	285 297	13,2 %	33 162	105	306 946	7,6 %	21 649
7	119	335 419	10,4 %	31 680	118	362 379	8,0 %	26 960
8	130	392 562	7,9 %	28 786	128	425 581	8,4 %	33 019
9	134	449 568	4,7 %	20 112	120	476 444	6,0 %	26 877
10	123	502 345	3,8 %	18 399	108	530 907	5,7 %	28 562
11	118	555 047	2,4 %	12 884	107	582 686	5,0 %	27 639
12	112	607 238	1,0 %	5 913	109	630 170	3,8 %	22 932

Kaavio. Työmarkkinatuen kuntaosuus vuosina 2022–2023 kumulatiivisesti.

1.4.3. Kaupungin henkilöstö

Kauhajoen kaupungin palveluksessa oli vuoden 2023 lopussa yhteensä 599 henkilöä (584 / 2022).

Henkilöstön lukumäärä 31.12. (toimialajaottelussa päällekkäisyyksiä)		
	2023	2022
Kaupunginhallitus	21	18
Siitä Hallintopalvelut	10	7
Siitä Elinkeinopalvelut	11	11
Kasvatus- ja opetuslautakunta	341	342
Hyvinvointilautakunta	121	103
Tekninen lautakunta	102	118
Rakennusvalvonta	3	3
Ympäristölautakunta	18	0
Yhteensä	606	584

Vuoden 2023 aikana henkilöstöhallinnossa otettiin käyttöön Kuntamaiseman HR-työpöytä. Työpöydän käyttöönoton johdosta raportoinnissa on tapahtunut joitain muutoksia ja muun muassa päällekkäisiä palvelussuhteita saattaa olla nähtävissä, esimerkiksi tapauksissa, joissa henkilö tekee vakituisen työsuhteensa lisäksi kansalaisopiston kurssiopetusta. Koko organisaation kokonaisluvussa henkilö kirjautuu vain kerran.

Henkilöstön kokonaismäärä 31.12.2023 on 599 henkilöä. Tämän perusteella voidaan päätellä seitsemällä (7) henkilöllä olevan päällekkäinen palvelussuhde myös toisella toimialalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon hyvinvointialueet käynnistivät työnsä 1.1.2023 alkaen. Muutoksen myötä 1.1.2023 alkaen Kauhajoen kaupungilta siirtyi hyvinvointialueelle ns. sote -tukipalveluihin kuuluvaa henkilökuntaa 26 henkeä. Merkittävin henkilöstömuutos tapahtui teknisen toimialan palveluiden henkilömäärässä. Niin ikään Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) purkamisen myötä Kauhajoen kaupungille siirtyivät Suupohjan alueen ympäristöpalvelut, yhteensä 18 henkilöä.

Keväällä 2023 otettiin käyttöön henkilökunnan työsuhdepyöräetus. Työsuhdepyörä hankittiin vuoden 2023 aikana noin 50 kpl. Lisäksi työhyvinvointiin panostamista jatkettiin erilaisten hankkeiden ja liikuntavälinehankinnoin. Henkilökunnan oli mahdollista muun muassa lainata liikuntavälineitä pyöristä lumikenkiin maksutta.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma (sisältäen investointeihin liittyvät palkat, 53 439,16 euroa) oli vuonna 2023 yhteensä 20 715 606,32 euroa, mikä on 7,3 % edellisvuotta enemmän. Yleiskorotusten lisäksi henkilöstökuluissa vaikutti kesäkuulla maksettu kertaerä. Työehtosopimuksen ns. perälaudan vaikutus lisäsi kuluja noin 600 000 euroa. Hyvinvointialueeseen liittyvillä henkilöstömuutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta talouteen.

Erillinen henkilöstötilinpäätös 2023 laaditaan kevään 2024 aikana, ja se hyväksytään kaupunginvaltuustossa 27.5.2024. Henkilöstökertomuksessa annetaan keskeiset henkilöstöä ja henkilöstövoimavaroja kuvaavat tunnusluvut.

1.4.4. Ympäristöasiat

Kauhajoen kaupunki vastaa ympäristösuojeluviranomaiselle kuuluvista tehtävistä. Ympäristöasioissa on keskeistä, että Kauhajoella on merkittävää alkutuotantoa, kuten kasvinviljelyä, maidontuotantoa ja naudan- ja sianlihantuotantoa sekä luonnonvarojen kuten pohjavesien ja maa-ainesten hyödyntämistä.

Tehtävät tulevat pääosin ympäristönsuojelulaista, maa-aineslaista, jätelaista ja vesilaista. Tavoitteena on taata toimialueen asukkaille terveellinen, turvallinen, viihtyisä ja ekologisesti kestävä elinympäristö. Neuvonnalla ja tiedottamisella sekä lupa- ja ilmoitusmenettelyillä pyritään ehkäisemään ihmisen toiminnasta aiheutuvia ympäristöongelmia ennakolta. Valvonta on ensisijaisesti ohjaavaa ja neuvottelevaa, mutta ympäristönsuojeluviranomaisella on tarvittaessa käytössä hallinnolliset pakkokeinot, kuten toiminnan keskeyttäminen, teettämisuhan käyttäminen ja uhkasakon määrääminen. Pakkokeinoja voidaan käyttää määräyksen tehosteeksi silloin kun toimija tai kiinteistönhaltija on laiminlyönyt ympäristönsuojeluelvoitteitaan eikä kehoituksesta huolimatta ole ryhtynyt tarvittaviin toimenpiteisiin.

Kauhajoen kaupungin ympäristöterveysvalvonnan tehtävänä on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia elinympäristössä esiintyviä tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Ympäristöterveysvalvontaan liittyviä tehtäviä ovat muun muassa elintarvike- ja tupakkavalvonta, terveydensuojelu sekä eläinlääkintähuolto. Kunnan kuuluu huolehtia ympäristöterveyteen liittyvän lainsäädännön toimeenpanosta omalla alueellaan.

Kauhajoen kaupungin toiminnan ympäristöohjeiden ja jätemääräysten laadinnasta ja noudattamisesta vastaa ympäristöpalvelujen toimiala.

Kaupungin kunnallistekniikka tekee talousarviomäärärahojen puitteissa toimenpiteitä, joilla parannetaan hule- ja jätevesien viemärijärjestelmiä, katualueita sekä puisto- ja ulkoilualueita. Ympäristöhankkeiden tavoitteena on lisätä mm. ympäristö- ja liikenneturvallisuutta, energiatehokkaita ratkaisuja sekä ympäristön esteettömyyttä ja viihtyisyyttä.

Konserniyhtiöt vastaavat alueen vesihuollosta ja kaukolämmöstä. Vesihuoltolain pohjalta Kauhajoen Vesihuolto Oy:n tavoitteena on turvata kohtuullisin kustannuksin riittävästi turvallista ja muutoinkin moitteetonta talousvettä sekä terveyden ja ympäristön suojelun kannalta asianmukainen viemärinti. Kauhajoen Lämpöhuolto Oy:n toimintansa vuonna 2020 aloittanut uusi lämpökeskus tehostaa kiinteiden polttoaineiden käyttöä kaukolämmöntuotannossa korvaten samalla öljyn käyttöä. Lisäksi lämpökeskus on varustettu savukaasujen pesu- ja lauhdutuslaitteistolla, jolla tehostetaan lämmöntalteenottoa ja siten lämpökeskuksen kokonaishyötysuhdetta.

1.4.5. Korruption ja lahjonnan torjunta ja ihmisoikeusasiat

Kaupunginvaltuusto on 14.10.2021 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen ja antanut siinä perusteet, joilla turvataan toiminnan lainmukaisuutta ja hyvän hallintotavan mukaisuutta. Kaupunginvaltuusto on 15.11.2021 hyväksynyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka perustuu tasa-arvolakiin (1329/2014) ja yhdenvertaisuuslakiin (1325/2014). Suunnitelmaa noudattamalla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia.

Tarkastuslautakunta ylläpitää Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaista sidonnaisuusrekisteriä. Kaupungin päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen sidonnaisuuksien julkaisemisella on ehkäisevää vaikutusta vallan ja aseman väärinkäytön sekä vaikutusvallan

väärinkäytön ilmenemiseen. Hyvän hallinnon noudattamista ja päätöksenteon pohjautumista yhteiseen etuun voidaan tarkkailla sidosten ollessa julkisia.

Kaupunki on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen yhdessä salkunhoitajien kanssa, tarkoittaen myös ihmisoikeuksien noudattamisen ja korruption vastaisen toiminnan huomioimista sijoitustoiminnassa. Yhtiöt, jotka eivät täytä kriteereitä, poissuljetaan sijoituksista. Salkunhoitajat antavat toiminnastaan säännöllisesti ESG-vastuullisuusraportin. Vastuullisuustekijöitä ovat mm. ihmisoikeuksien noudattaminen, korruption vastainen toiminta ja ympäristöasioiden huomioiminen. Periaatteiden myötä poissuljetaan sijoituksista yhtiöitä, jotka eivät täytä kriteereitä.

1.4.6. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä ja todennäköisestä kehityksestä

Kaupungin toimintaan ja talouteen kohdistuvat riskit ja epävarmuustekijät ovat luokiteltavissa mm. strategiaan, taloudellisiin, toiminnallisiin ja vahinkoriskeihin.

Kaupungin strategiset riskit näkyvät väestömuutoksessa. Väestö vähenee ja vanhenee. Syntyvyys pienenee, työikäisen väestön osuus vähenee ja suuret ikäluokat vanhenevat. Positiivinen työpaikkakehitys ja työvoiman saatavuus ovat avainkysymyksiä. Varhaiskasvatuksen ja oppilaskäluokkien pienentyessä palveluverkon tarkastelu, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta, on aloitettu jo vuoden 2022 aikana. Väestömuutos heikentää huoltosuhdetta. Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023, mikä siirsi tämän taloudellisen riskin hyvinvointialueelle vuodesta 2023 alkaen. Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän purkaminen on suunniteltu vuoden 2022 aikana ja toimeenpantu vuoden 2023 aikana.

Talouden suunnitteluun ja toteutumiseen liittyvät riskit ovat yleisesti talouden ja toiminnan sopeuttamiseen kohdistuvia uhkia ja tavoitteiden toteutumiseen liittyviä epävarmuustekijöitä. Valtiontaloutta joudutaan sopeuttamaan merkittävästi tulevina vuosina, mikä heijastuu suoraan kuntatalouteen. Valtionosuuksiin on odotettavissa huomattavia leikkauksia vuodesta 2025 alkaen. Ukrainan sodan jatkuminen on heijastunut osittaisena epävarmuutena globaaliin talouteen. Inflaatio on tasaantunut, mutta on edelleen korkealla tasolla. Korot nousivat merkittävästi vuoden 2023 aikana ja selvää merkkiä laskusta ei ole vielä tiedossa. Nämä kaikki tekijät lisäävät kaupungin talouteen liittyviä epävarmuustekijöitä merkittävästi.

Tyypillisemmin taloudelle suurimpia riskejä ovat tulorahoituksen riittämättömyys ja suureen lainamäärään liittyvä korkoriski. Kaupungilla on lainasalkulle 35 000 000 euron koronvaihotosopimus korkoriskin suojaamiseksi tuleville kymmenelle vuodelle, minkä jälkeen suoja laskee progressiivisesti 10 miljoonaan euroon vuoteen 2040 mennessä. Aikaisempi alhainen korkotaso on näkynyt sopimuksen negatiivisena arvona, mutta nyt korkotason heilahdettua merkittävästi ylöspäin näkyy sopimuksen arvo kaupungille positiivisesti vuodesta 2023 alkaen. Elin tärkeää on, että kaupungin investointitaso saadaan nykyistä matalammalle tasolle. Talousarviossa 2024 joudutaan varautumaan jo 1,3 miljoonan euron korkomenoihin, vaikka otetaan huomioon korkosuojaus sopimuksen tuoma hyöty. Kassan riittävyttä seurataan jatkuvasti ja tarvittaessa otetaan kuntatodistusohjelman mukaista lyhytaikaista lainaa tasapainottamaan maksuvalmiuden vaihteluita.

Konsernivelka oli vuonna 2021 noin 110 398 000 euroa, vuonna 2022 noin 107 309 000 euroa ja vuonna 2023 noin 96 173 000 euroa.

Toiminnalliset riskit liittyvät erityisesti henkilöstöriskeihin. Näitä ovat henkilöstön saatavuuteen, riittävyteen ja osaamistason ylläpitoon liittyvät epävarmuustekijät. Henkilöstörakenteesta nousee esiin eläköitymisten tuomat haasteet sekä avainhenkilöriskit. Toimenkuvia, tehtäviä ja

sijaisjärjestelyjä tarkastellaan työtehtävien edellyttämälle tasolle yhdessä henkilöstön kanssa. Ohjeet ja suunnitelmat työn tekemisen tueksi ovat käytössä ja päivitystä tehdään tarpeen mukaan. Työpaikkojen riskien arviointeja, työpaikkaselvityksiä, työpaikkakäyntejä ja terveystarkastuksia on tehty suunnitelmallisesti, mutta koronapandemia on valitettavasti siirtänyt osaa käynneistä eteenpäin. Vuosittain tehdään talousarvion yhteydessä henkilöstösuunnitelma ja tilinpäätöksen jälkeen henkilöstökertomus.

Vahinkoriskit ilmenevät erityisesti kiinteistöihin ja infraan liittyvinä ongelmina. Investointitarpeita ja korjausvelkaa on merkittävästi tuleville vuosille ja vuosittain talousarvioon varataan määrärahaa infran kuten viemärijärjestelmien ja katualueiden parantamiseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä kiinteistöjen toiminnallisen ja energiatehokkuuden parantamiseen. Kaupungin henkilöstö, omaisuus ja palvelutoiminta on vakuutettu siten, että mahdollinen vahinkotilanne ei aiheuta merkittävää taloudellista menetystä.

1.4.7. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuuston 14.10.2021 hyväksymä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje antaa päivitetty perusteet sisäisen valvonnan, riskienhallinnan, tilivelvollisten toimivallan ja vastuun määrittelyyn sekä sisäisen tarkastuksen toteuttamiseen.

Kaupunginhallitus on 19.11.2018 hyväksynyt kaupungin hankinta- ja sopimusohjeen. Hankinta- ja sopimusohje tulee päivittää vuoden 2024 aikana. Hankintaohjeella tuetaan hankintoja valmistelevia ja päättäviä henkilöitä hankintojen suunnitelmallisuuden ja seurannan kehittämisessä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on ollut tuottaa kohtuullinen varmuus siitä, että vuonna 2023 kaupungin toiminnassa toteutui

- kaupunginvaltuuston vahvistama strategia siten, että strategiset tavoitteet sisältyivät toimialojen tuloskortteihin, tavoitteisiin ja toimenpiteisiin
- palvelutuotannolle talousarviossa asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet
- toiminnan asian- ja lainmukaisuus lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudattaen sekä hyvän hallintotavan mukaiset menettelyt
- omaisuuden ja resurssien asianmukainen turvaaminen, käyttö ja hoito siten, että toiminnan jatkuvuus ja häiriöttömyys oli turvattu
- toiminnallisen ja taloudellisen tiedon oikeellisuus, riittävyys ja raportointi.

Talousarviossa on toimielimille määritetty tilivelvolliseksi kyseinen toimialajohtaja. Käyttösuunnitelmassa toimielin voi määrätä myös muita vastuuhenkilöitä kustannuspaikoittain tai hankkeittain. Kuntalain mukaisesti tilivelvollisia ovat lisäksi kunnan toimielimen jäsenet, kaupunginjohtaja sekä toimielimen esittelijä. Tilivelvollisuus kattaa johtamis-, ohjaus- ja seurantavastuun lisäksi tulosvastuun ja oikeudellisen vastuun. Toimialajohtajalla on tilivelvollisena vastuu johtamansa toiminnan riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, ylläpidosta ja raportoinnista osana päivittäistä toimintaa. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena ja sopimusten hallintana.

Toimintavuonna lautakunnat valvoivat, että sen alainen palvelutoiminta toimi vahvistetun talousarvion ja kaupunginvaltuuston ja -hallituksen hyväksymien tavoitteiden mukaisesti. Lautakunnat antoivat osavuositarkastusten ja toimintakertomuksen yhteydessä vastuualuettaan koskevan selonteon.

Toiminnan asian- ja lainmukaisuutta seurataan päätösten täytäntöönpanon yhteydessä. Lautakuntien pöytäkirjat saatetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi. Viranhaltijapäätökset saatetaan tiedoksi ao. toimielimelle ja muilta osin esimiehillä on mahdollisuus seurata päätöksiä tiedonhallintajärjestelmässä. Kuntalain mukaisesti pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset julkaistaan tietoverkossa. Sisäistä tarkkailua suoritetaan myös henkilöstöpäätösten ja tilinpidon osalta palkkalaskennan, kirjanpidon ja talousseurannan yhteydessä.

Tietojen turvaaminen, henkilötietojen ja rekisteröityjen tietojen lainmukainen käsittely ja ohjelmistojen toimivuuden varmistaminen ovat olleet keskeisesti kehittämistyön, riskienhallinnan ja valvonnan kohteina. Dokumentoiduilla toimintatavoilla ja ohjeiden avulla on varmistettu oletusarvoisesti se, että henkilöstöllä ja luottamishenkilöillä on tieto perusperiaatteista, joita kaupungin toiminnassa noudatetaan tietoturvan ja tietosuojan varmistamisessa kaikissa henkilötietojen käsittelyssä ja käytännön toiminnassa. Vuoden 2023 aikana ei tullut ilmi tietoturvan tai tietosuojan isoja poikkeamia kaupungin omassa toiminnassa.

Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 26.11.2018 poistosuunnitelman perusteiden ja poistoaikojen päivytykset ja niitä on sovellettu 1.1.2019 alkaen. Päätöksellä kaupungin ohje hyödykekohtaisten poistoaikojen määräyksestä vastaa kuntajaoston yleisohjetta ja velvoittaa yleisohjeesta poiketessa esittämään dokumentoidusti hyödykekohtaiset perustelut hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle. Riskienhallinnan kannalta on merkityksellistä, että poistolaskenta vastaa hyödykkeen taloudellista pitoaikaa.

Kaupunginhallitus on myös vuonna 2022 käsitellyt joitain tilanteita, joissa kaupungin vuokralaisena toimiva yritys on ollut maksuvaikeuksissa ja vuokrasaatavia on kerääntynyt. Kaupunginhallitus on perustanut ratkaisunsa neuvotteluihin ja kuulemisiin sekä maksuaikataulujen ja vuokratason sovitteluun, mutta pitäytyen vuokrasopimuksen, vuokrasopimuslainsäädännön ja hallinnon oikeusperiaatteiden asettamissa rajoissa. Riskienhallinnan kannalta on pyritty säännölliseen saatavien seurantaan ja poikkeamiin puuttumiseen. Tilanne, jossa päädytään sopimus oikeudellisiin toimenpiteisiin ja jopa yrityksen konkurssiin, ei ole kaupunginkaan kannalta toivottu.

Kaupungin johdon käsitys on, että kaupungin toiminnassa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaisia menettelytapoja. Toteutettu sisäinen valvonta antaa riittävän kuvan talouden ja toiminnan laillisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä varojen ja omaisuuden turvaamisesta. Valvonnan yhteydessä ei ole havaittu oleellisia puutteita kuluneella tilikaudella. Toiminnan kehittämiseksi organisaation sisäistä tiedonkulkua sekä sisäistä ja ulkoista viestintää parannetaan, toimintaohjeita päivitetään sekä toteutetaan. Yhtenä selkeänä kehitysaskeleena oli se, että viestinnän asiantuntijan sataprosenttista tehtävää kaupungilla aloitti tekemään Maija-Liisa Laitila 28.8.2023.

1.5. Tilikauden tuloksen muodostuminen

KAUHAJOEN KAUPUNKI			
TULOSLASKELMA			
01.01. - 31.12.2023			
(ilman sisäisiä ja vyörytseriä)	2023	2022	muutos-%
1000 Euroa	tilinpäätös	tilinpäätös	tp2022 / tp2023
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	1 647	43 290	-96,2 %
Maksutuotot	759	791	-4,1 %
Tuet ja avustukset	1 671	1 703	-1,9 %
Muut toimintatuotot	4 981	3 722	33,8 %
TOIMINTATUOTOT	9 057	49 505	-81,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	75	68	9,4 %
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-20 662	-19 308	7,0 %
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-4 324	-4 559	-5,2 %
Muut henkilösivukulut	-772	-667	15,7 %
Palvelujen ostot	-8 038	-106 203	-92,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 250	-4 581	-7,2 %
Avustukset	-2 261	-2 050	10,3 %
Muut toimintakulut	-2 074	-1 530	35,5 %
TOIMINTAKULUT	-42 381	-138 900	-69,5 %
Toimintakate	-33 250	-89 327	-62,8 %
Verotulot	29 242	51 275	-43,0 %
Valtionosuudet	10 094	45 877	-78,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	58	14	327,2 %
Muut rahoitustuotot	5 093	1 292	294,3 %
Korkokulut	-1 564	-561	178,8 %
Muut rahoituskulut	-712	-1 156	-38,4 %
Vuosikate	8 962	7 413	20,9 %
Poistot ja arvonalentumiset	-5 361	-5 176	3,6 %
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 361	-5 176	3,6 %
Kertaluontoiset poistot	0	0	
Arvonalentumiset	0	0	
Satunnaiset tuotot ja kulut	337	0	
Tilikauden tulos	3 937	2 237	76,0 %
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	33	34	-2,3 %
TILIKAUDEN YLIJ- / ALIJÄÄMÄ	3 970	2 271	74,8 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	21,33 %	35,62 %	
Vuosikate / Poistot, %	167,17 %	143,22 %	
Vuosikate, EUR / asukas	710,23	580,81	
Asukasmäärä	12 618	12 750	

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Kuntayhtymässä, jossa verorahoitusta ei ole, toimintakatteen on oltava ylijäämäinen. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja rahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo- ja rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulo- ja rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulo- ja rahoitus heikko.

Tuloslaskelman tunnusluvut

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmäärän tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

(Lähde: Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto,
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta)

Kaupungin tilikauden tulokseksi muodostui 3 970 149 euron ylijäämä. Alkuperäinen talousarvio oli laadittu 3 276 363 euroa ylijäämäiseksi. Ylijäämään vaikuttivat arvioitua suuremmat omaisuusjärjestelyt, sijoitussalkkujen hyvä tuotto, hyvinvointialueen maksamat vuokrat. Konserniyhteisöissä talousarviovuosi oli suunniteltu jatkumona sen hetkisellem toiminnalle, eikä tiedossa ollut merkittäviä toiminnan ja palvelutarpeen muutoksia.

Vertailtaessa talouden lukuja vuoteen 2022 on huomioitava merkittävänä tekijänä, että Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) toiminta siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa olennaisilta osiltaan 1.1.2023 alkaen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. LLKY:n purkamiseen liittyvät määrärahat ja rahaliikenne on hoidettu yhteistoimintalautakunnan kautta.

Toimintatuotot

Kauhajoen kaupungin ulkoiset toimintatuotot vuonna 2023 olivat 9 056 573 euroa (49 505 052 euroa vuonna 2022). Toimintatuotoissa merkittävä osuus on saaduilla tuilla ja avustuksilla, mikä kertoo palvelujen aktiivisesta kehittämisestä ja onnistuneesta valtionavustusten hausta. Muihin toimintatuottoihin kirjattavat vuokratuotot ylittivät merkittävästi talousarvioon nähden. Tämä selittyy hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokratuottojen toteutumisella 6 %:n mukaan, kun talousarviossa ne oli laskettu 3 %:n mukaan.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut olivat 42 381 074 euroa (138 900 006 euroa vuonna 2022). Toimintakuluihin aiheuttivat lisäkustannuksia erityisesti palkankorotusten lopullinen taso sekä inflaatio ja korkokehitys.

Henkilöstökulut ylittivät alkuperäiseen talousarvioon nähden 1,8 miljoonaa euroa. Merkittävänä tekijänä olivat arvioitua suuremmat yleiskorotukset ja kertaerä kesäkuulla. Henkilöstökuuluissa työehtosopimuksen ns. perälaudan vaikutus lisäsi kuluja noin 600 000 euroa. Henkilöstön siirtymisillä 1.1.2023 alkaen LLKY:itä kaupungille (ympäristöpalvelut / 18 henkilöä) ja kaupungilta Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle (ns. sote-tukipalvelut / 26 henkilöä) ei ollut olennaista vaikutusta talouteen.

Kaavio. Henkilöstökulut vuosina 2013– 2023.

Toimintakate

Toimintakate ylittyi alkuperäisestä talousarviosta 1 497 455 euroa. Muutostalousarvioon nähden ylitys oli 88 545 euroa.

Kaupunginhallituksen ja lautakuntien sitovuustason (toimintakatteen) ylitykset ja alitukset olivat alkuperäiseen talousarvioon nähden seuraavat:

Kaupunginhallitus / hallintopalvelut	alitus	-364 000,54 €
Kaupunginhallitus / elinkeinopalvelut	ylitys	417 660,61 €
Yhteistoimintalautakunta	ylitys	293 099,74 €
Kasvatus- ja opetuslautakunta	ylitys	1 136 194,18 €
Hyvinvointilautakunta	ylitys	226 113,13 €
Tekninen lautakunta	alitus	-316 695,68 €
Rakennuslautakunta	ylitys	24 369,54 €
Ympäristölautakunta	ylitys	80 714,17 €
Yhteensä	ylitys	1 497 455,15 €

Verotulot

Kunnallisveron tuotto perustui 9,36 veroprosenttiin. Verotuloja kaupunki sai 29 242 393, mikä oli 22 032 573 euroa edellisvuotta vähemmän. Kunnallisveron osuus verotuloista oli 20 764 588 euroa (vähennystä 20 047 126 euroa). Kiinteistövero kertyi 4 095 845 euroa (kasvua 268 693 euroa). Yhteisövero saatiin 4 381 960 euroa (vähennystä 2 254 130 euroa).

Vuoden 2022 tuloveroprosenttipäätöksellä lukittiin myös vuoden 2023 tuloveroprosentti hyvinvointialueen perustamisen vuoksi. Vuoden 2023 kunnan tuloveroprosentti on laskettu vähentämällä 12,64 prosenttiyksikköä vuoden 2022 veroprosentista.

Taulukko. Verotulot vuonna 2023.

Verotulot	TA 2023	TA muutos	TA 2023 + muutos	TP 2023	Poikkeama €	Poikkeama %
					TA+m / toteutuma	TA+m /
Kunnan tulovero	20 855 000	-192 000	20 663 000	20 764 588	101 588	0,5 %
Kiinteistövero	3 716 000	271 000	3 987 000	4 095 845	108 845	2,7 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 503 000	-220 000	4 283 000	4 381 960	98 960	2,3 %
Yhteensä	29 074 000	-141 000	28 933 000	29 242 393	309 393	1,1 %

Taulukko. Tuloveroprosentti ja verotettava tulo vuosina 2020–2023.

Vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo / milj. €	Muutos %
2020	22,00	275	0,9
2021	22,00	282	2,4
2022	22,00	290	2,9
2023	9,36	303	4,4

* Lähde: Kuntaliitto, veroennuste 2/2024 (verotettava tulo)

Taulukko. Kiinteistöveroprosentti vuosina 2020–2023.

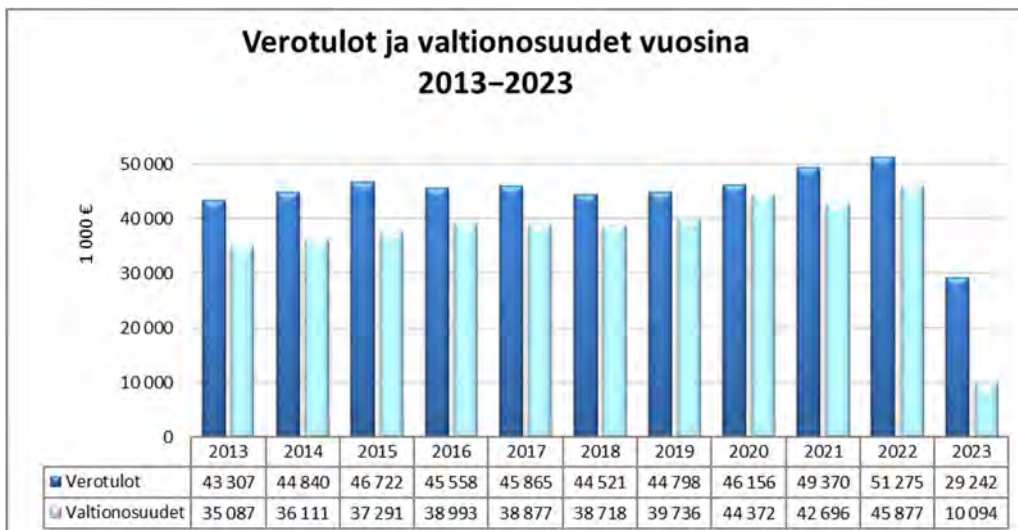
Kiinteistöveroprosentti	2020	2021	2022	2023
yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93 %	0,93 %	0,93 %	0,93 %
vakituksen asuinrakennuksen veroprosentti	0,65 %	0,65 %	0,65 %	0,65 %
muut asuinrakennukset (mm. vapaa-ajan asunnot)	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	3,00 %	3,00 %	3,00 %	3,00 %
voimalaitosten veroprosentti	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %
yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentti	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Valtionosuudet

Valtionosuudet olivat 10 094 006 euroa eli 35 782 801 euroa edellisvuotta vähemmän. Luku sisältää verotulomenetyksen korvausta 2 831 877 euroa.

Taulukko. Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaus vuonna 2023.

Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaus	TA 2023 +			TP 2023	Poikkeama €	Poikkeama %
	TA 2023	TA muutos	muutos		TA+m / toteutuma	TA+m /
Valtionosuudet	9 902 168	89 077	9 991 245	7 262 129	-2 729 116	
Yleinen valtionosuus	9 902 168	89 077	9 991 245	2 569 750	-7 421 495	
Verotuloihin perustuva valt.os.tasaus				5 189 312	5 189 312	
Kunnan opetus- ja kultt.toim.valt.os.				-496 933	-496 933	
Harkinnanvar.valt.osuuden korotus				0	0	
Verotulomenetyksen kompensatio				2 831 877	2 831 877	
Yhteensä	9 902 168	89 077	9 991 245	10 094 006	102 761	1,0 %

Kaavio. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä vuosilta 2013–2023.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottoja ja -kuluja tarkasteltaessa saatiin tuottoa yhteensä 5 150 659 euroa (1 305 095 euroa / 2022). Korkotulot sisältävät antolainoista ja talletusvaroista saatavat korkotulot.

Osinkotuottoja ja osuuspääomien korkoja on saatu 451 057 euroa. Pääosan näistä tuotoista muodostavat Fortum Oyj:n osingot.

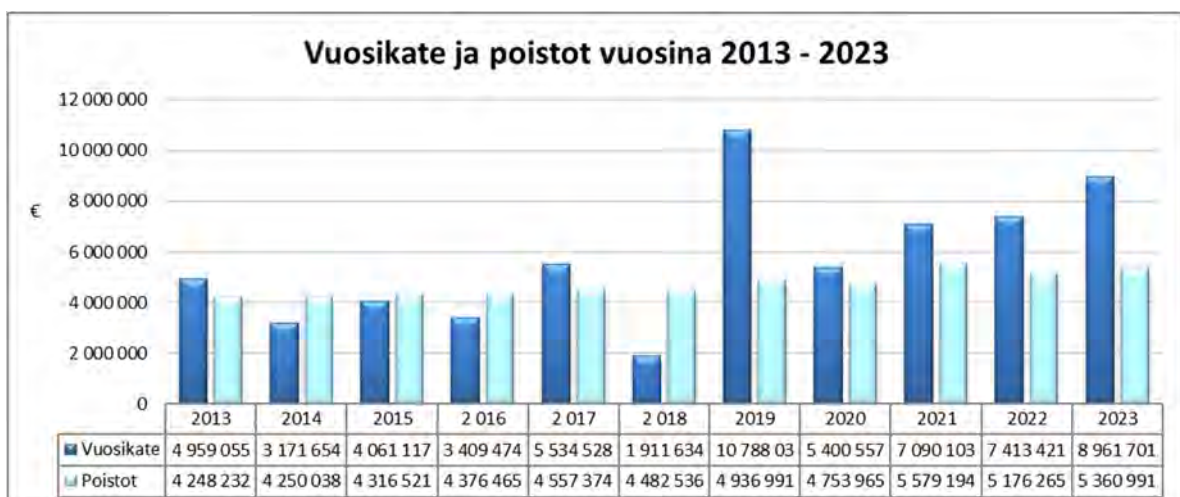
Kaupunki omistaa Fortum Oyj:n osakkeita yhteensä 446 320 kpl (451 320 kpl / 2022). Niiden markkina-arvo 31.12.2023 oli 5 828 939 euroa ja kirjanpitoarvo 3 181 992 euroa. Alijäämän kattamisveloitteeseen päädyttiin vastaamaan kaupunginvaltuustoon päätöksen mukaisesti omaisuusjärjestelyillä eli Fortum Oyj:n osakkeita myymällä. Osakkeita myytiin ja ostettiin takaisin maaliskuulla noin 3,5 miljoonan euron edestä. Myyntivoittoa kirjattiin noin 3 453 000 euroa. Toimenpiteen jälkeen kaupungilla on 5 000 osaketta vähemmän Fortum Oyj:n osakkeita. Osakkeita myytiin 246 000 kappaletta keskiarvohinnalla noin 14,20 euroa/osake. Osakkeen arvo 31.12.2023 oli 13,06 euroa/osake, joten tappiokirjausta tehtiin tilinpäätöksessä 353 818 euroa.

Sijoitussalkkujen hoitajina toimivat EVLI Pankki Oyj ja S-Pankki instituutiot. Sijoitussalkkujen markkina-arvo 31.12.2023 oli 21 474 741 euroa (19 258 445 euroa / 2022). Salkkujen kirjanpitoarvo 20 082 501 euroa nousi vuoden alusta 824 055 euroa, mikä merkittiin tilinpäätöksessä tuotoksi. Rahamarkkinat olivat alkuvuoden ajan vielä turbulenssissa varsinkin Euroopan ja Suomen pörssissä. Välitilinpäätös näyttäytyi kuitenkin jo positiivisena, koska Yhdysvaltojen pörssin kehitys oli positiivista ja kaupungin sijoituspolitiikan aikaisempi päivitys vaihtoehtoisten sijoitusten suhteen tuotti tulosta. Tilinpäätösennusteessa elokuulla päädyttiin varovaisen arvion mukaan käyttämään 300 000 euron positiivista tulosta. Ja lopullinen tulos oli ennusteesseen nähden noin 500 000 euroa myönteisempi.

Korkokuluissa näkyy todella voimakkaasti yleisen korkotason voimakas nousu. Kaupungin lainasalkussa korkosidonnaisuus on pääsääntöisesti sidottu 6 kuukauden Euriboriin, joka on pyydetty vuoden aikana 4,1 prosentin ja 3,8 prosentin välissä. Tilinpäätösennusteessa elokuulla arviointiin, että korkokuluja tulee olemaan koko vuodelta noin 1,7 miljoonaa euroa. Talousarviossa oli varauduttu yhden miljoonan euron korkokuluihin. Lopullinen toteuma oli noin 1,56 miljoonaa euroa. Hallintojohtaja neuvotteli kaupunginhallituksen evästyksen pohjalta koronvaihtosopimukseen päivitystä kesäkuusta alkaen. Suojaussopimusta päivitettiin hiukan etupainotteisemmaksi, jolloin kaupunki hyötyy lähitulevaisuudessa enemmän korkosuojasta.

Vuosikate

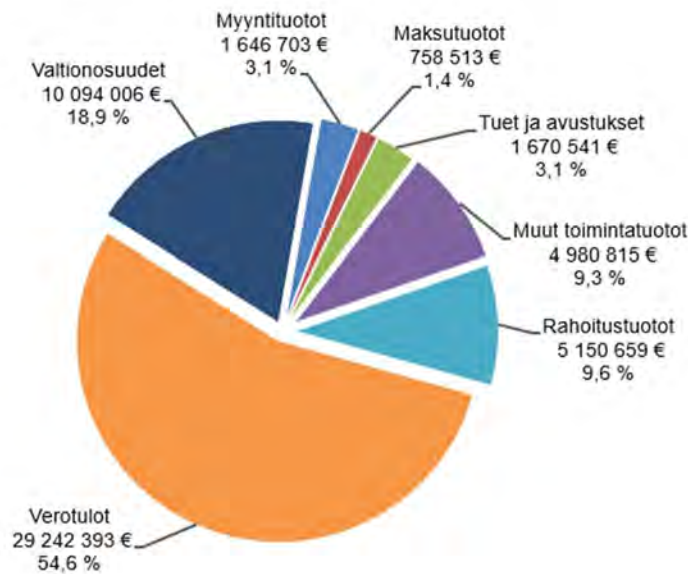
Vuosikatteen muodostui 8 961 701 euroa (7 413 421 euroa / 2022). Vuosikate kattaa poistot, joiden määräksi kirjattiin 5 360 991 euroa (5 176 265 euroa / 2022).

Kaavio. Vuosikatteen ja poistojen kertymä vuosilta 2013–2023.

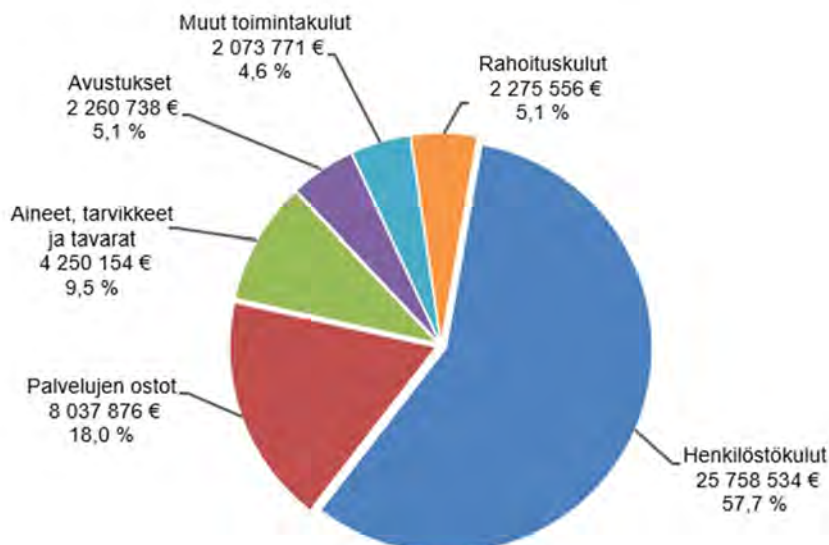
Tilikauden tulos muodostui 3 937 225,14 euroa ylijäämäiseksi. Poistoeron vähennyskirjauksen 32 924,04 euroa jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 3 970 149,18 euroa. Taseen alijäämä aiemmilta vuosilta on 2 816 255 euroa. Tilikauden tulos huomioiden jää taseeseen ylijäämää 1 153 894 euroa. Taseen ylijäämä on 91 euroa/asukas (- 221 euroa / 2022).

Tulojen jakauma 2023 (ulkoiset)

Kaavio. Tulojen jakauma vuonna 2023.

Kulujen jakauma 2023 (ulkoiset)

Kaavio. Kulujen jakauma vuonna 2023.

1.6. Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1000 EUR	1000 EUR
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	8 962	7 413
Satunnaiset erät	337	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-52	-37
*	9 246	7 377
Investointien rahavirta		
Pysyvien vastaavien investoinnit	-9 160	-8 283
Rahoitusosuudet investointeihin	56	32
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 500	80
*	-5 604	-8 171
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 642	-794
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-156	-86
Antolainasaam. vähennykset	186	123
*	30	37
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	8 000	8 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-6 293	-5 960
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	4 000	-3 000
*	5 707	-960
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantvarojen/pääom.muutokset	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0
Saamisten muutos	4 814	-2 636
Korottomien velkojen muutos	-7 603	2 182
*	-2 788	-454
Rahoituksen rahavirta	2 949	-1 377
Rahavarojen muutos	6 591	-2 172

Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	29 815	23 224
Rahavarat 1.1.	23 224	25 395

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	9 537 417	4 876 339
Investointien tulorahoitus %	98,4 %	89,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,00	0,91
Kassan riittävyys, pv	181	29
Asukasmäärä	12 618	12 750

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

Rahoituslaskelman tunnusluvut

INVESTOINNIT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitkäaikaisella aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosentiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteen lisäksi lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kunta voi halutessaan esittää myös todellisten lainanlyhennysten mukaisesti lasketun lainanhoitokatteen.

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

(Lähde: Kirjanpitolauslautakunnan kuntajaosto,
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta)

Investoinnit

Rahoituslaskelma kuvaa kaupungin rahoitusasemassa ja rahoitusrakenteessa tapahtuneita muutoksia. Toiminnan ja investointien nettorahavirta oli vuonna 2023 positiivinen 3 642 405 euroa (vuonna 2022 negatiivinen 794 347 euroa) tarkoittaen, että käyttötaloudesta tuleva tulokertymä ja investointihyödykkeistä saadut myynti- tai luovutustuotot kattavat tehdyt investoinnit. Investointiohjelma sisälsi 9 159 766 euron nettoinvestointimenot. Investointiohjelman toteutumista on kuvattu tarkemmin luvussa 2.3.

Kaavio. Vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien kertymä vuosilta 2013–2023.

Lainakannan muutokset

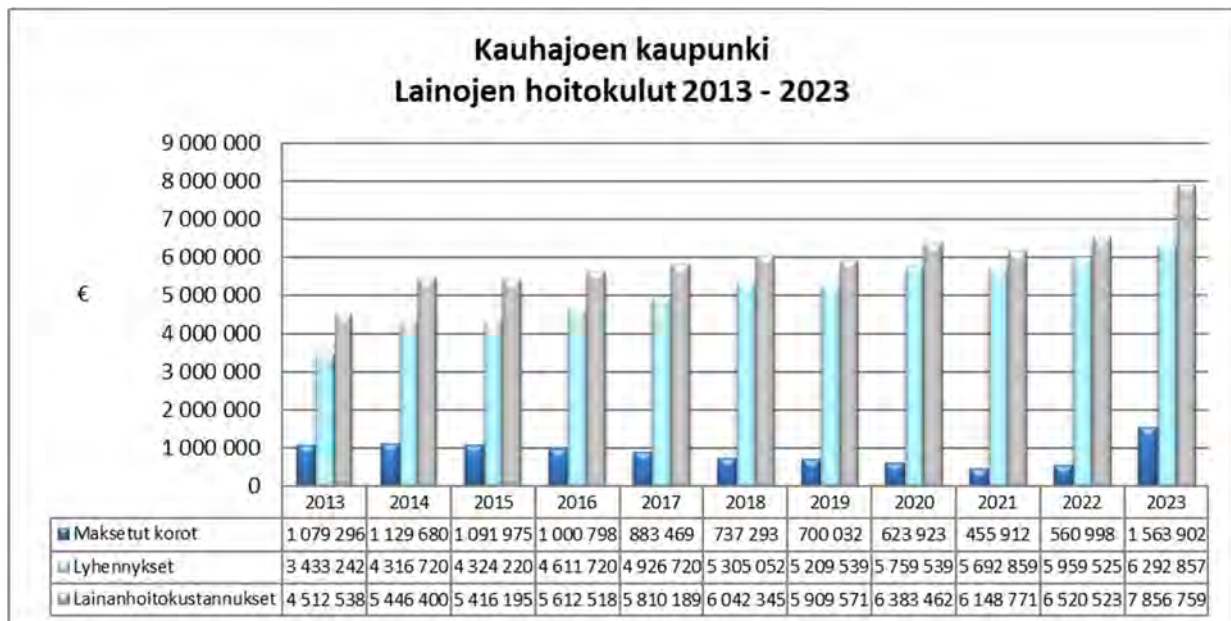
Kaupungin lainakanta oli vuoden lopussa 71 574 599 euroa, joka on 5 707 143 euroa edellisvuotta enemmän. Uusia pitkäaikaisia lainoja kaupunki on nostonut 8 miljoonaa euroa ja lyhensi niitä 6 292 857 eurolla. Lyhytaikaisten lainojen määrä kasvoi edellisvuoden 7 miljoonasta eurosta 11 miljoonaan euroon. Lyhytaikaista kuntatodistuslainaa käytetään maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Kuntatodistuslainaa ”kierrätetään” vuoden sisällä – nosto ja takaisinmaksu tapahtuvat 12 kk:n aikana. Lyhytaikaista lainaa on jouduttu lisäämään maksuvalmiuden heikkenemisen vuoksi. Maksuvalmius on hakenut uutta tasapainoa hyvinvointialueuudistuksen myötä. Vuonna 2023 korko on vaihdellut noin 4,1 prosentin ja 3,8 prosentin välillä.

Antolainaa oli vuoden päättyessä Sahankylän kunto ja urheilu 2001 ry:llä ja Kauhajoen Vanhaintuki ry:llä. Antolainan määrä oli yhteensä 56 951 euroa. Kaupunginhallitus on antanut kassalainojen takaisinmaksuun tarpeen mukaan jatkoajoja johtuen Leader-rahoituksen maksatuksen viivästymisistä. Yhdistysten kassalainat ovat korottomia.

Tytäryhteisöillä, Kauhajoen Tennishalli Oy ja Kauhajoen Vuokra-asunnot Oy, oli antolainoja vuoden lopussa yhteensä 598 520 euroa. Kokonaisuudessaan antolainojen määrä oli yhteensä 655 471 euroa. Antolainojen määrä väheni vuoden kuluessa 30 138 euroa.

Kaavio. Lainakanta vuosina 2013–2023.

Kaavio. Lainojen hoitokulut vuosina 2013–2023.

Kassavarojen kehitys

Kaupungin rahavarat lisääntyivät tilikauden aikana 6 591 345 euroa, mihin vaikutti merkittävästi Fortum osakkeiden kaupankäynti maaliskuulla sekä lyhytaikaisten lainojen tilanne vuodenvaihteessa. Rahavaroihin lasketaan kassassa olevien rahojen lisäksi rahoitusarvopaperit. Kassan riittävyys kuvaa maksuvalmiutta, joka vuoden lopussa oli 181 päivää (29 päivää vuonna 2022). Edellä mainituista satunnaisieristä johtuen kassan riittävyyden vertailu vuoteen 2022 ei ole kuranttia.

Rahoituslaskelmasta laskettuja tunnuslukuja ovat toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, investointien tulorahoitusprosentti, laskennallinen lainanhoitokate sekä

kassan riittävyys. Vuonna 2023 kaupungin rahoitus koheni hieman tunnusluvuilla mitattuna. Toiminnan ja investointien rahavirran tulisi pidemmällä tarkastelujaksolla olla positiivinen – Kauhajoella se on 9 537 417 euroa positiivinen viiden vuoden aikajaksolla tarkisteltuna (2022 vuonna 4 876 339 euroa). Laskennallinen lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden lainojen hoitoon. Laskennallinen lainanhoitokate oli 1,00 (0,91 vuonna 2022). Lainanhoitokyky on hyvä arvolla yli 2, tyydyttävä arvolla 1–2 ja heikko arvolla alle 1.

1.7. Tase ja sen tunnusluvut

KAUHAJOEN KAUPUNKI
T A S E 31.12.2023

VASTAAVAA	2023	2022	VASTATTAVAA	2023	2022
	1000 eur	1000 eur		1000 eur	1000 eur
PYSYVÄT VASTAAVAT	89 941	91 862	OMA PÄÄOMA	41 623	39 700
Aineettomat hyödykkeet	58	164	Peruspääoma	40 469	42 516
Aineettomat oikeudet	0	0	Edell. tilikauden yli-/alijäämä	-2 816	-5 087
Muut pitkävaikutteiset menot	58	164	Tilikauden yli-/alijäämä	3 970	2 271
Ennakkomaksut	0	0			
Aineelliset hyödykkeet	82 572	78 987	POISTOERO JA VAP.EHT. VARAUKSE	247	280
Maa- ja vesialueet	6 316	6 354	Kertynyt poistoero	247	280
Rakennukset	63 480	55 585			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 053	10 675	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	202	205
Koneet ja kalusto	560	563	Valtion toimeksiannot	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	30	30	Lahjoitusrahastojen pääomat	202	205
Ennakkomaksut ja keskener. har	1 133	5 780			
Sijoitukset	7 312	12 711	VIERAS PÄÄOMA	80 192	82 225
Osakkeet ja osuudet	6 579	11 947	Pitkäaikainen	54 198	52 841
Muut lainasaamiset	655	764	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	54 198	52 841
Muut saamiset	78	0	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	40	43	Lyhytaikainen	25 993	29 384
Valtion toimeksiannot	0	0	Joukkovelkakirjalainat	11 000	7 000
Lahjoitusrahastojen varat	40	43	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6 376	6 026
			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	32 283	30 506	Ostovelat	1 833	8 864
Vaihto-omaisuus	15	15	Saadut ennakot	0	43
Aineet ja tarvikkeet	15	15	Muut velat	512	411
			Siirtovelat	6 272	7 039
Saamiset	2 453	7 267	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	122 264	122 411
Pitkäaikaiset	577	613			
Myyntisaamiset	577	613	TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Lyhytaikaiset	1 876	6 654	Omavaraisuusaste-%	34,25 %	32,66 %
Myyntisaamiset	1 001	3 881	Suhteellinen velkaantuneisuus,%	165,71 %	54,68 %
Lainasaamiset	10	49	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 154	-2 816
Muut saamiset	190	1 789	Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	91	-221
Siirtosaamiset	675	935	Lainakanta 31.12., 1000 €	71 575	65 867
			Lainat 31.12. €/asukas	5672	5166
Rahoitusarvopaperit	23 264	19 334	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	73 309	67 792
Osakkeet ja osuudet	3 182	76	Lainat ja vastuut €/asukas	5810	5317
Muut arvopaperit	20 083	19 258	Lainasaamiset 31.12., 1000 €	655	764
			Asukasmäärä	12618	12750
Rahat ja pankkisaamiset	6 551	3 889			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	122 264	122 411			

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto,
31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistocro ja vapaachtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta¹⁴. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin criin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.,

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

(Lähde: Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto,
Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta)

1.8. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot	1000 euroa	%- kok. tuloista		1000 euroa	%- kok. menoista
Tulot			Menot		
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	9 057	31,7	Toimintakulut	42 381	88,0
Verotulot	29 242	32,8	-valm. omaan käyttöön	-75	0,0
Valtionosuudet	10 094	29,4	Korkokulut	1 564	0,4
Korkotuotot	58	0,0	Muut rahoituskulut	712	0,7
Muut rahoitustuotot	5 093	0,8	Satunnaiset kulut		
Satunnaiset tuotot	337		Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			+/- pakollisten varausten muutos	0	0,0
-Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	-52	0,0	-pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot	0	0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusos.investointeihin	56	0,0	Investointimenot	9 160	5,2
Muut investointitulot					
Pysyvien vastaavien hyöd.myyntitulot	3 500	0,1			
Oman pääoman muutokset					
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennys	186	0,1	Antolainasaamisten lisäys	156	0,1
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	4 000	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 293	3,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000	5,1	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	1,9
			Oman pääoman vähennykset	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	69 571	100,0	Kokonaismenot yhteensä	60 191	100,0

1.9. Konsernin toiminta ja talous

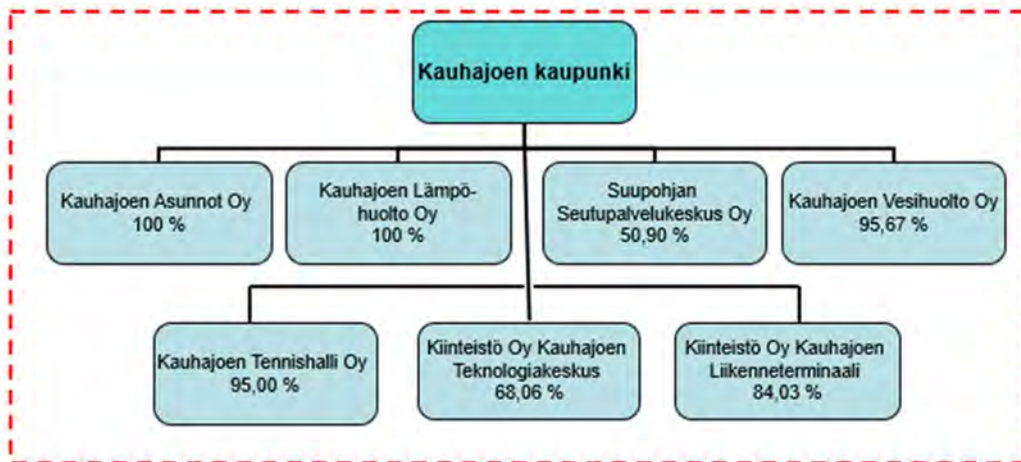
1.9.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt (kolme kiinteistö- ja asuntoyhtiötä, kaksi kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiötä ja kaksi muuta yhteisöä) sekä kolme kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Vuoden 2023 tilinpäätökseen on yhdistetty kolme osakkuusyhteisöä, yksi näistä vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla. Kahdella yhdistelemättömällä yhteis- ja omistusyhteisyhteisöllä ei ole olennaista merkitystä kaupungin konsernissa.

Seuraavassa esitetään Kauhajoen kaupungin konserni- ja osakkuusyhteisöt, kaupungin omistuosuudet, niiden yhdistely sekä konsernitilinpäätös kokonaisuudessaan. Yksityiskohtaisemat konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tunnusluvut ovat liitetietona sivulta 113 alkaen.

1.9.2. Kauhajoen kaupungin konsernikaaviot

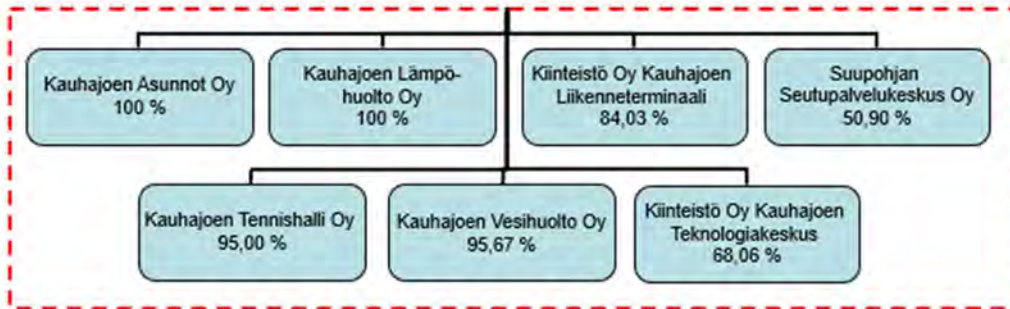
**KAUHAJOEN KAUPUNGIN
KONSERNI
31.12.2023**

**KAUHAJOEN KAUPUNGIN
TYTÄRYHTEISÖT, Kuntalain 16 a § mukaiset
tytäryhteisöt**

31.12.2023

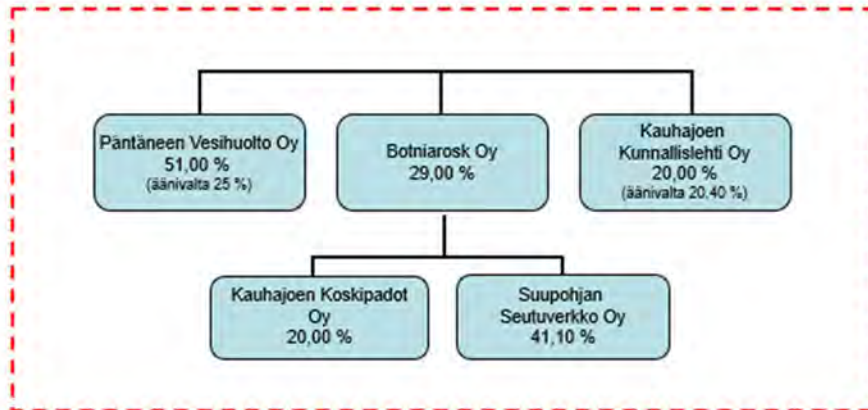
(Osakepääoma >50 %, määräysvalta yhtiössä)

**KAUHAJOEN KAUPUNGIN
OSAKKUUSYHTEISÖT**

31.12.2023

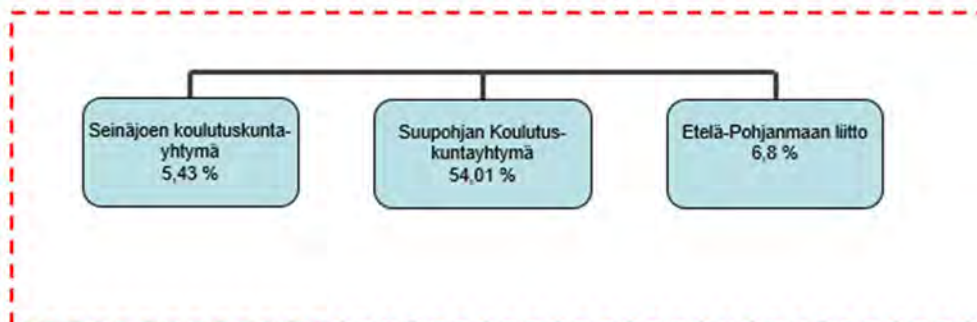
(Omistus >20 %, ei määräysvaltaa)

KAUHAJOEN KAUPUNKI

31.12.2023

Kuntayhtymät, jotka eivät ole tytäryhteisöjä

1.9.3. Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunginvaltuuston 4.10.2021 hyväksymä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje sekä kaupunginvaltuuston 28.6.2021 hyväksymä konserniohje on annettu noudatettaviksi kaupungin konserniyhtiöille. Ohjeet ovat myös perusteet omistajaohjauksen toteuttamiseen sekä kaupungin edustajana yhtiössä toimimiseen. Konserniohjeiden soveltamisella pyritään siihen, että konserniyhtiöiden päätöksenteko ja riskienhallinta on laadukasta, hallituksen jäsenenä toimivat asiantuntevat edustajat ja ohjeessa määritellyissä merkittävässä asiakokonaisuuksissa hankitaan kaupungin kanta ennen päätöksentekoa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy konserniohjeen sekä määrittää kaupungin tavoitteet ja omistajapolitiikan linjaukset. Talousarviosta ja taloussuunnitelmasta päättäessään kaupunginvaltuusto asettaa kuntakonserniin kuuluvien strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle ja toimialajohtajille on vastuutettu omistajaohjaus. Kaupunginhallitus antaa talousarvion laadinnan yhteydessä konserniyhtiöille ja kuntayhtymille toiminnalliset ja taloudelliset kehykset talousarvioneuvotteluja ja taloussuunnitelman valmistelua varten. Kaupunginhallitus nimeää edustajat yhtiökokouksiin sekä ohjeistaa heitä hallitusten ja johtokuntien jäsenten valinnassa. Kaupunginhallitus antaa ohjeet kaupunkia edustaville henkilöille kaupungin kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin. Kaupunginhallituksen jäsenet, jotka toimivat edustajina yhtiöissä ja kuntayhtymissä, raportoivat kaupunginhallitukselle yhteisöjen päätöksistä, toiminnasta ja valmistelussa olevista merkittävistä asioista. Kaupunginhallitus antaa valtuustolle selvityksen tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta osavuosisiraportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

1.9.4. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja tuleva kehitys

Konsernin lainakanta väheni 11,1 miljoonaa euroa ollen 96 173 000 euroa, 7 622 euroa/asukas. Kauhajoen kaupunginvaltuusto ei antanut vuoden 2023 aikana uusia takauksia konserniyhteisöille.

1.9.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginhallitus on 31.10.2022 § 211 antanut omistajaohjauksena konserniyhtiöille seuraavat toiminnalliset ja taloudelliset kehykset vuoden 2023 taloussuunnitteluun:

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy	Sellaisen tuloksen saavuttaminen taloussuunnitelmakauden aikana, että käynnissä olevat investoinnit saadaan katettua liiketoiminnan tulorahoituksella ilman kaupungin sijoituksia. Taksojen määrittämisestä tulee tarkistaa kustannustehokkuus huomioiden.
Kauhajoen Tennis-halli Oy	Yhtiön tilikauden tulosten tulee olla vuosittain positiivisia ja toiminta omavaraista siten, että yhtiö pystyy myös hoitamaan kaupungin antolainan takaisinmaksun.
Kauhajoen Vesi-huolto Oy	Sellaisen tuloksen saavuttaminen taloussuunnitelmakauden aikana, että käynnissä olevat investoinnit saadaan katettua liiketoiminnan tulorahoituksella ilman kaupungin sijoituksia. Taksojen määrittämisestä tulee tarkistaa kustannustehokkuus huomioiden.

Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali	Kaupungin pidemmän aikavälin tavoite on irtautuminen yhtiöstä kokonaisuudessaan.
Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiatekijäkeskus	Tavoitteena tulee olla korkean vuokrausasteen säilyttäminen ja sen mahdollistamat kunnostustyöt kiinteistössä. Yhtiön tilikauden tuloksen tulee olla vuosittain positiivinen.
Kauhajoen Asunnot Oy	Yhtiö jatkaa senioriasumisen kehittämistä kysyntään vastaten. Taloussuunnitelmakauden tavoitteena tulee olla sellaisen asuntojen vuokrausasteen saavuttaminen, että yhtiön maksuvalmius säilyy ja investointien käyttö- ja pääomakulut saadaan katettua liiketoiminnan tulorahoituksella ilman kaupungin sijoituksia. Pitkän aikavälin tavoitteena on vuokrausasteen palauttaminen alle 80 %:n tasolta tavoitetasolle 90 %.
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy	Asiakasomistajien määrän kasvattaminen, yhtiön strategian ja kehittämissuunnitelman laadinta, hinnoittelumallin päivittäminen, robotiikan hyödyntäminen prosessien tehostamisessa ja hankintojen taloudellisuuden tehostaminen.

Konserniyhteisöjen raportointi on toteutettu osana kaupungin seurantajärjestelmää. Konserniyhteisöt antoivat raportin kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle toiminnastaan neljä kertaa vuodessa, osavuosisiraporttien ja tilinpäätöksen yhteydessä. Konserniyhteisöjen hallinnossa olevat kaupungin edustajat raportoivat suullisesti kaupunginhallitukselle / ao. lautakunnalle yhteisöjen toiminnan kannalta merkittävistä valmisteltavana olevista asioista sekä päätöksenteosta. Kauhajoen kaupungin konsernivalvonnassa ja konsernien toiminnassa ei ole havaittu oleellisia puutteita. Konserneille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Kaupunginhallitus on antanut ohjeistusta yhtiöiden strategisille linjauksille. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.6.2021 päivitetyn Konserniohjeen konsernivalvontaa varten.

Tilinpäätösraportoinnissa konserniyhtiöiden ja kuntayhtymän osalta rahoitustuotot ja -kulut sekä tilinpäätössiirrot ja tuloverot on esitetty taloustietoja kuvaavissa taulukoissa erikseen vasta toteumasta 30.6.2023 alkaen. Osalla poistot on merkitty vasta vuodesta 2022 alkaen.

1.9.6. Konserniyhtiöiden tilinpäätösraportointi

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy

Yhtiöjärjestyksen 2 § mukaisesti yhtiön toimialana on omistaa ja hallita aluelämpölaitoksia ja tähän liittyviä lämmönjakokanavistoja sekä tuottaa lämpöenergiaa ja myydä sitä.

Hallitus

Ojala Asko, puheenjohtaja
Santala Heikki, varapuheenjohtaja
Kuusisto Raija, jäsen
Kilpiö Tero, jäsen
Ylinen Marko, jäsen
Soini Pekka, jäsen

Yhtiökokousedustaja: Rinta-Halkola Katri

Henkilökohtainen varajäsen

Koskela Päivi
Kiukkonen Olli
Einola Enni
Eeva Toni
Kuusisto Jaana
Maunula-Craycroft Riitta

Varaedustaja: Paananen Urpo

Yhtiössä työskentelee toimitusjohtaja, viisi laitosiestä ja toimistonhoitaja. Kesällä on ollut yksi kesätyöntekijä.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön toiminnan tuottama mahdollinen voitto käytetään yhtiön harjoittaman toiminnan kehittämiseen. Vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan yhtiön toiminnasta on syntynyt voittoa 108,64 euroa. Se mukaan luettuna yhtiön jakokelpoinen vapaa oma pääoma on 3.274.570,34 €. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta ja että voitto siirretään edellisten tilikausien voitto (tappio) -tilille.

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Henkilöstö	7	8	8	7	7
Tulot / Liikevaihto	4 168 662	4 690 935	4 706 952	4 526 700	4 923 594
Menot	-2 954 885	-3 304 271	-3 315 323	-3 560 500	-4 161 975
Poistot	-883 475	-1 134 634	-1 128 868	-864 000	-1 069 847
Rahoitustuotot ja -kulut	-132 181	-120 231	-49 375		-99 400
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot	-135 551	-128 021	-211 901		407 737
Tilikauden tulos	62 572	3 780	1 486	102 200	109
Ed. tilikausien yli/alijäämä				3 274 461,27	
Tilikauden yli/alijäämä					108,64
Yhteensä					3 274 569,91

Toimitusjohtajan katsaus:

Vuosi 2023 oli haasteellinen polttoaineiden laadun, hinnan ja saatavuuden suhteen. Keväällä polttoaineiden riittävyys suhteen oli ongelmia. Sama jatkui syksyllä märän syksyn takia. Alkutilan kylmät olivat haasteellisia meille, koska uuden laitoksen muutostyöt viivästyivät. Oli myös pieni tulipalo polttoaineen päiväsiilossa. Lisäksi Lellavan laitoksen savukaasupuhallin esti täydellä teholla tuottamisen. Tämän johdosta jouduimme käyttämään suhteettoman paljon varavoimakkaita ja se näkyi heti kannattavuudessa.

Pikikujan muutostyöt valmistuvat 2024 alkupuolella ja pystymme sieltä palvelemaan myös Atrian tuotantoa. Tämä osaltaan auttaa, että pystymme käyttämään Pikikujan paremmalla hyötysuhteella toimivaa laitosta pitemmälle kevääseen ja aloittamaan tuotannon aikaisemmin syksyllä.

Toimitusjohtaja Tapio Suonvieri

Kauhajoen Tennishalli Oy

Kauhajoen Tennishallin Oy:n toiminnan tarkoituksena on ns. omakustannushintaan mailapelien pelaamisen mahdollistaminen paikkakunnalla, sekä edesauttaa joukkueliikunnan ja joukkuepelien harjoittamista / harjoittelua.

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, kolme varsinaista jäsentä sekä kolme varajäsentä:

Hallitus (valitaan toistaiseksi)

Eeva Toni, puheenjohtaja, kaupungin edustaja
Nurmela Niko, varapuheenjohtaja
Einola Enni, jäsen
Pöyry Kari, jäsen
Syrjänen Jaakko, jäsen

Varajäsen (ei henkilökohtainen)

Leppänen Lasse
Panula Sakari
Virolainen Riku

Yhtiökokousedustaja: Opas Petteri

Varaedustaja: Ylinen Marko

Yhtiön kirjanpidon hoitaa Mari Rajala ja toiminnan tarkastuksen Aino Hakamaa. Halliyhtiön toimitusjohtaja on Pentti Mannila. Kauhajoen Tennishalli Oy:llä ei ole palkattua henkilökuntaa.

Yhtiöjärjestyksensä mukaisesti yhtiö ei jaa osinkoa. Yhtiön hallitus esittää yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokoukselle, että tilikauden tulos -3 295,97 €, kirjataan yhtiön kirjanpidossa Omaan Pääomaan voitto/tappio tilille, eikä osinkoa osakkeenomistajille jaeta.

Alustava tilinpäätös (hallitus ei ole vielä vahvistanut):

Kauhajoen Tennishalli	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %
Henkilöstö	-	-	-	-	-
Tulot / Liikevaihto	18 077	25 888	23 530	26 800	18 577
Menot	-10 884	-20 072	-14 572	-15 100	-13 531
Poistot	-8 584	-8 459	-8 365	-10 700	-8 294
Rahoitustuotot ja -kulut					-48
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot					0
Tilikauden tulos	-1 391	-2 643	593	1 000	-3 296
Ed. tilikausien yli/alijäämä					-35 280,16
Tilikauden yli/alijäämä					-3 295,97
Yhteensä					-38 576,13

Toimitusjohtajan katsaus:

- Tennishallin irtovuoroja varataan sähköisesti <https://www.playtomic.io/> -sivuston kautta. Irtovuorojen myynti netissä on edelleen lisääntynyt. Vakiovuoroja on varattu talvi- ja kevätkaudeksi lähes normaali määrä. Lisäksi hallin tiloja käytetään myös joukkueurheilijoiden harjoittelupaikkana. Käyttäjiä ovat mm. pesäpalloilijat, yleisurheilijat, fresbeegolfaajat sekä nais- ja voimaliikunnan harrastajat liikuntakoordinaattoreiden johdolla. Koululiikunta käyttää myös hallin tiloja mm. sääolosuhteiden sitä vaatiessa.
- Kesäkaudella hallin käyttö oli suurin piirtein edellisten vuosien tasolla. Hallilla on myös mahdollisuus vuokrata pelivälineitä.
- Hallin valaistus korjattiin alkuvuonna 2023. Suunniteltu valojen uusinta päätettiin hallituksessa siirtää tuonnemmaksi.
- Kauhajoen Tennishalli Oy:n tulos vuodelta 2023 jäi negatiiviseksi 3 296 €. Yhtiö kuitenkin pystyi lyhentämään kaupungin lainaa 9 000 €:lla sovitun maksuohjelman mukaisesti. Menneellä tilikaudella hallin hintoja ei ole korotettu. Tilikauden tuloksen jääminen negatiiviseksi johtui lähinnä uusitun varausjärjestelmän käyttöönoton ongelmista parhaaseen sisäpeli-aikaan tammi-maaliskuussa 2023, sekä joidenkin liikuntaryhmien siirtyminen vapautuneisiin tiloihin koulukeskuksessa.
- Yhtiön kehitysnäkymät: Yhtiön toimintoja kartoitetaan liitettäväksi osaksi kaupungin liikuntatoimea, jolloin yhtiö ja yhtiön hallinto voidaan purkaa. Samalla Tennishallin markkinoinnille saadaan 'leveämmät hartiat'.

Toimitusjohtaja Pentti Mannila

Kauhajoen Vesihuolto Oy

Yhtiön päätavoite on muodostaa vesihuoltoa koskevan lainsäädännön vaatimusten ja hengen mukainen vesihuoltolaitos, joka vastaa sille määritellyllä toimialueella kattavasti vesihuollon järjestämisestä. Yhtiöllä on eri toimialueet puhdasvesi-, jätevesi- ja sadevesipuolella.

Hallitus

Ala-Kokko Antti, puheenjohtaja
Hakola Taija, varapuheenjohtaja
Virtanen Harri, jäsen
Santala Heikki, jäsen
Lahdenmaa Timo, jäsen
Mantila Pauli, jäsen

Yhtiökokousedustaja: Ylinen Marko

Henkilökohtainen varajäsen

Kuusisto Raija
Kuusinen Merja
Myllyniemi Eetu
Björkman Petri
Maunula-Craycroft Riitta
Mäki Erkki

Varaedustaja: Opas Petteri

Henkilöstö 13,5.

Tilikauden voitosta 93 162,65 € siirretään 10 000 € uudistus- ja laajennusrahastoon ja loput 83 162,65 € siirretään edellisten tilikausien voitto/tappio-tilille

Kauhajoen Vesihuolto Oy	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	88,67 %	88,67 %	88,67 %	88,67 %	93,50 %
Henkilöstö	13	13	13	13	14
Tulot / Liikevaihto	3 070 247	3 337 928	3 235 935	3 376 597	3 310 907
Menot	-2 721 183	-2 772 966	-2 670 108	-2 862 724	-2 870 690
Poistot	-239 396	-297 576	-298 480	-405 290	-319 442
Rahoitustuotot ja -kulut		-4 882	-1 534	-1 156	-381
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot		-49 851	-58 854	-30 000	-27 231
Tilikauden tulos	109 668	212 654	206 959	77 427	93 163
Ed. tilikausien yli/alijäämä				3 700 225,90	
siirto uudistus- ja laajennusrahastoon				-22 000,00	
Tilikauden yli/alijäämä				93 162,65	
Yhteensä				3 771 388,55	

Toimitusjohtajan katsaus:

- Kauhajoen Vesihuolto Oy:n taloudellinen tulos on toteutunut budjetin mukaisesti.
- 400mm vesijohdon ensimmäinen vaihe vesilaitokselta Lustilantielle Rahikkatien itäpuolta saakka valmistui kesäkuulla.
- Vesijohdon 400mm ja viettoviemärin suunnittelu valmistui Lustilantielta Lellavantielle saakka yhteistyössä Kauhajoen kaupungin kanssa ja tarjoukset on pyydetty yhdeltätoista urakoitsijalta. Tarjouksia saatiin viisi kappaletta ja edullisin tarjous oli noin 200 000€ halvempi kuin arvioitu investointi. Työt aloitettiin ennen vuodenvaihdetta ja valmis maaliskuun 2024. Jälkityöt kesäkuun loppuun mennessä valmiina.
- Tarkoitus jatkaa kaupungin kanssa yhteistyönä jätevesiviemärillä ja vesijohdolla Aronkylän suuntaan tulevaisuudessa.
- Viemärlaitoksella saneerataan sitä mukaa mitä käyttömenot antaa myöden.
- Vesilaitoksella kustannusten nousun vuoksi, tehtyjen ja tulevien isojen investointien vuoksi paineita nostaa vesitaksaa. Perusmaksuja nostettu vuodelle 2023, mutta vesitaksaa on nostettu viimeksi 2018.

- Viemärlaitoksella kustannusten nousun vuoksi paineita nostaa jätevesitaksaa. Perusmaksuja nostettu vuodelle 2023, mutta jätevesitaksaa on nostettu viimeksi 2013.

Toimitusjohtaja Pekka Mäkinen

Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali

Yhtiön toiminnan tarkoitus on kirjattu yhtiöjärjestyksen toimialaa koskevaan pykälään seuraavasti: "Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Kauhajoen kaupungin Kauhajoen kylässä sijaitsevaa Vinkkeli -nimistä tilaa RN:o 2:310, sekä sille rakennettua liike-, toimisto- ja varastotilaa."

Yhtiön hallitukseen kuuluu yhtiökokouksessa 28.6.2022 päätetyn mukaisesti neljä jäsentä.

Hallitus (valitaan vuosittain)

Järvinen Kimmo, puheenjohtaja

Koivula Janne, jäsen

Koivuniemi Kai, jäsen

Ylinen Marko, jäsen

Yhtiökokousedustaja: Kiukkonen Olli

Varaedustaja: Järviluoma Heikki

Yhtiöllä ei ole työsuhteessa olevaa palkattua henkilöstöä. Yhtiö on ulkoistanut hallinnon hoitettavaksi Suupohjan Tili-Isäntä Ky:ssä, missä töiden suorittamiseen on käytettävissä kolmen henkilön resurssi.

Hallituksen esitys on, että tilikauden voitto 13.898,28 euroa siirretään voitto- ja tappiotilille ja että osinkoa ei jaeta.

Kiinteistö Oy Kauhajoen Liikenneterminaali	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	84 %	84 %	84 %	84 %	84 %
Henkilöstö	-	-	-	-	-
Tulot / Liikevaihto	55 689	51 260	67 071	67 500	58 767
Menot	-61 607	-59 088	-47 278	-65 000	-42 301
Poistot	0		-2 218		-2 563
Rahoitustuotot ja -kulut					-5
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot					0
Tilikauden tulos	-5 918	-7 828	17 575	2 500	13 898
Ed. tilikausien yli/alijäämä					-412 359,28
Tilikauden yli/alijäämä					13 898,28
Yhteensä					-398 461,00

Toimitusjohtajan katsaus:

- Yhtiön vuoden 2023 tulos kehittyi pääosin ennakoidun talousarvion mukaisesti. Yhtiö kirjaa suunnitelman mukaisia poistoja konsernin periaatteiden mukaisesti.
- Kuluvan käyttöomaisuuden tultua poistetuksi tilikauden 2020 loppuun mennessä ovat uudet investoinnit olleet aivan minimissä. Keväällä 2023 uusittiin kiinteistön ilmakompressori ja vuodelle 2023 suunnitellun vesikaton saneerauksesta ehdittiin suorittaa materiaalien hankinta varsinaisen asennustyön jäädessä kevään 2024 aikana tehtäväksi. Investoinnit on toteutettu kerrytettyjen kassavarojen turvin.

- Investoinnit toteutetaan jatkossakin ainoastaan vain kaikkein välttämättömimmiksi todettujen hankkeiden osalta koska yhtiön pääomistajan pidemmän aikavälin tavoitteena on irtautuminen yhtiöstä kokonaisuudessaan.

Toimitusjohtaja Tuomas Kuusinen

Kiinteistö Oy Kauhajoen Teknologiakeskus

Kauhajoen teknologiakeskus Logistia tarjoaa toimi- ja kokoustiloja, sekä muita palveluja yrityksille ja yhteisöille.

Hallitus (valitaan vuosittain)
Virtanen Harri, puheenjohtaja
Järvinen Kimmo, jäsen
Ollonqvist Mika, jäsen
Sepponen Matti, jäsen
Uusitalo Risto, jäsen

Varajäsen
ei varajäseniä

Yhtiökokousedustaja: Paananen Urpo

Varaedustaja: Rinta-Halkola Katri

Henkilöstöä yhtiöllä ei ole.

Tilinpäätös 2023 osoittaa voittoa 694,24 €. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tulos kirjataan kokonaisuudessaan tilille voitto/tappio edellisvuosilta, eikä osinkoa jaeta. Käyttökateprosentti 33 %.

Kiinteistö Oy Kauhajoen					
Teknologiakeskus	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	64,28 %	64,28 %	64,28 %	64,28 %	68,06 %
Henkilöstö	-	-	-	-	-
Tulot / Liikevaihto	448 860	453 337	437 567	455 103	511 152
Menot	-448 834	-432 190	-349 512	-436 103	-387 571
Poistot	0		-88 593		-122 836
Rahoitustuotot ja -kulut					0
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot					-50
Tilikauden tulos	26	21 147	-538	19 000	695
Ed. tilikausien yli/alijäämä					51 471,38
Tilikauden yli/alijäämä					694,67
Yhteensä					52 166,05

Toimitusjohtajan katsaus:

Vuosi on edennyt Logistialla suunnitelmien mukaisesti. Keväällä 2023 uusimme B- ja C-osien jäädytyskoneet. Brändiuudistus on edennyt suunnitelmista tekoihin. Olemme lisänneet näkyvyyttä ja markkinointia mm. somessa ja erilaisten tapahtumien muodossa, mm. koronapandemian takia siirtyneet talon 20-vuotisjuhlal järjestettiin Logistia yrityskeskuksen "Avoimet Ovet" – tapahtumana pe 8.9.2023. Sisätilojemme ilmeen uudistus on jatkunut kevään ja kesän aikana kaikkiin kokoustiloihimme. Uusittu kokoustila Fiini ja talon sauna ovat saaneet myös uuden näytön ja tekniikan asiakaskokemuksen parantamiseksi.

Tulevana vuonna uudistamme kulunvalvontajärjestelmämme ja brändiuudistus etenee edelleen suunnitelmista tekoihin – näkyvyyttä ja markkinointia mm. somessa, www.sivuilla ja erilaisten tapahtumien muodossa. Myös sisätilojemme ilmeen uudistus jatkuu edelleen ves-soista, käytäville ja porraskäytäviin.

Toimitusjohtaja Sirpa Kukkamäki

Kauhajoen Asunnot Oy

Yhtiön toiminnan tarkoitus on kirjattu yhtiöjärjestyksen toimialaa koskevaan pykälään seuraavasti: ”Yhtiön toimiala on vuokra-asuntotarpeen tyydyttämiseksi Kauhajoella omistaa, hallita ja ylläpitää kiinteistöjä ja rakennuksia sekä hankkia ja omistaa kiinteistöjen ja huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita sekä vuokrata asuntoja asunnontarvitsijoille. Tarkoituksena on toteuttamiseksi yhtiö voi toimia rakennuttajana.” Yhtiö toimii yleishyödyllisin periaattein voittoa tavoittelematta.

Hallitus (valitaan vuosittain)

Virtanen Harri, puheenjohtaja
Hakola Taija, varapuheenjohtaja
Ala-Kokko Antti, jäsen
Ylinen Marko, jäsen
Granholm Sirkka, jäsen, asukkaiden edustaja

Varajäsen

ei varajäseniä

Yhtiökokousedustaja: Kytöharju Mika

Varaedustaja: Eeva Toni

Yhtiöllä ei ole työsuhteessa olevaa palkattua henkilöstöä. Yhtiö on ulkoistanut hallinnon hoitettavaksi Suupohjan Tili-Isäntä Ky:ssä, missä töiden suorittamiseen on käytettävissä neljän henkilön resurssi. Talohuoltotehtävien hoito on ulkoistettu EASY palvelut Oy:lle. Talohuolto-tehtäviin käytettävissä on vähintään kolmen henkilön resurssi juoksevien talohuoltotehtävien hoitamiseen. Erityisosaamiseen, kuten sähkö- tai lvi-tehtävien hoitamiseen käytetään paikkakuntalaisia yrityksiä.

Yhtiön tilikauden 2023 tuloksen käytöstä päätetään tulevassa yhtiökokouksessa. Hallituksen esitys on, että tilikauden voitto 18,37 euroa siirretään voitto- ja tappiutilille ja että osinkoa ei jaeta.

Kauhajoen Asunnot Oy	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Henkilöstö	-	-	-	-	-
Tulot / Liikevaihto	2 269 943	2 085 741	2 320 283	2 250 000	2 334 916
Menot	-1 717 908	-1 569 984	-1 796 119	-1 809 700	-1 663 291
Poistot	-552 023	-515 742	-524 143	-585 000	-593 818
Rahoitustuotot ja -kulut					-227 177
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot					149 390
Tilikauden tulos	13	14	21	-144 700	18
Ed. tilikausien yli/alijäämä					-269 819,48
Tilikauden yli/alijäämä					18,37
Yhteensä					-269 801,11

Toimitusjohtajan katsaus:

- Yhtiö toteutti kertomusvuonna toimintansa tarkoitusta ja tarjosi omakustannusperusteisesti hinnoiteltuja vuokra-asuntoja asunnontarvitsijoille Kauhajoella. Nk. kuntamallin mukaista Ukrainan sotapakolaisten asuttamista jatkettiin aina kuntamallin päättymiseen I. kertomusvuoden loppuun asti. Kuntamallin päättyessä ja kotikuntastatuksen saatuaan yhtiön vuokralaisiksi siirtyi yhteensä kymmenen Ukrainan sotapakolaisten perhekuntaa. Vaikka vuokrausasteen arvioidaankin pysyvän vuoden 2024 ajan vielä yli 80 % tasolla tulevat muutokset sosiaalietuuksien myöntämisperiaatteissa ja -määrissä vaikuttamaan yhä kielteisemmin vuokra- ja käyttökorvausrästien kertymiseen ja kasvattavan tulevien vuosien luottotappiokirjauksia.
- Markkinakorkotason huomattava kohoaminen kertomusvuoden aikana näkyi raskaasti yhtiön tuloksessa ja korkokulut nousivat 163 %:ia edelliseen tilikauteen verrattuna ollen loppulta 241.633,61 (ed. vuosi 96.276,35) euroa. Tämä merkitsi maksuvalmiuden huomattavaa kiristymistä tilikauden aikana. Yhtiö haki ja sai omistajaltaan Kauhajoen kaupungilta omavelkaisen takauksen yhteensä 600.000,00 euron suuruiselle uudelle luotolle. Uusi luotto nostettiin joulukuussa 2023 Kuntarahoitus Oyj:ltä. Nostettu luotto käytettiin kokonaisuudessaan samanaikaisesti erääntyneiden kahden Kuntarahoituksen luoton, yhteissummaltaan 674.150,00 loppuun maksun osasuorituksena. Korollisen vieraan pääoman rasite yhtiön maksuvalmiudelle on 1.1.2024 alkaneen ja tulevienkin tilikausien osalta korostetun haasteellinen eikä tulevien vuosien läpivienti ilman kassakriisiä enää ole mahdollista ilman lainojen takaisinmaksuohjelmien järjestelyitä.
- Kiinteistöjen ylläpitoa huoneistokorjauksien lisäksi olivat tekniset kehitysaskeleet joita otettiin kun Metsokujan kiinteistökohte siirtyi kaukolämmön käyttöön marras-joulukuun vaihteessa 2023, sekä yhden yleisavaimen periaatteen puolella, kun tämän konseptin "alle" siirtyivät uusina kohteina Metsokujan, Katajakujan, Petäjäkujan ja Tiililäntie 22 kiinteistökohteet aikaisemmin siirtyneiden neljän kohteen lisäksi.

Toimitusjohtaja Tuomas Kuusinen

Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy

Yhtiön toimialaan kuuluvat ICT-alan palvelut, puhelinvaihdetilipalvelut sekä talous- ja henkilöstöhallinnon tilitoimistopalvelut sekä näihin liittyvät asiantuntijapalvelut. Palveluita tuotetaan osakasyhteisöille ja kunnallisille yhtiöille. Yhtiön tehtävänä on tarjota ja kehittää sekä tukea osakasyhteisöjen talous- ja henkilöstöpalveluja, tieto- ja viestintätekniisiä palveluja ja toimintaa.

Hallitus

Kiukkonen Sami, puheenjohtaja (Kauhajoki)
Nummijoki Päivi, jäsen (Kauhajoki)
Ylikoski Esa, jäsen (Kauhajoki)
Kaleva Paula, jäsen (Teuva)
Keski-Sikkilä Marko, jäsen (Karijoki)
Matti Juha, jäsen (Isojoki)
Pätsi Ari, Etelä-Pohjanmaan HVA

Yhtiökokousedustaja: Korpela Karisamuli

Henkilökohtainen varajäsen

Hirvimäki Arja
Kytöharju Mika
Kuusisto Raija
Salmela Anu
Rankaviita Jenni
Saarinen Esa
Helin Anu

Varaedustaja: Peltola Lauri

Vuoden 2023 lopussa henkilöstöä yhtiössä on 33 työntekijää, joista määräaikaisessa työssä on 1 työntekijä. Henkilöstöstä eläköityi 4 työntekijää vuoden 2023 aikana.

Yhtiön liikevaihto vuonna 2023 on 3 211 495,19 €. Tilikauden tulos oli -0,14 €. Taseen loppusumma on 964 658,68 €, ja oma pääoma yhteensä on 237 418,79 €.

Suupohjan					
Seutupalvelukeskus Oy	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	51,15 %	51,15 %	51,15 %	51,15 %	51,15 %
Henkilöstö	36	38	37	38	33
Tulot / Liikevaihto	3 300 137	3 566 041	3 756 008	3 200 602	3 211 495
Menot	-3 300 137	-3 566 041	-3 757 117	-3 200 602	-3 211 495
Poistot	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut					0
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot					0
Tilikauden tulos	0	0	-1 110	0	0
Ed. tilikausien yli/alijäämä					137 418,93
Tilikauden yli/alijäämä					-0,14
Yhteensä					137 418,79

Toimitusjohtajan katsaus:

Vuoden 2023 aikana yhtenä isoimpana muutoksena oli toimitusjohtajan vaihdokset. Tammi-kuulla hallituksen puheenjohtaja Sami Kiukkonen aloitti va. toimitusjohtajana ja 1.9.2023 alkaen toimitusjohtajana on toiminut Janika Piiri. Tämän myötä tehtiin myös organisaatorakenteeseen muutos ja hallinnosta vähennettiin 1 henkilötyövuosi.

Vuosi 2023 on ollut yhtiölle haasteellinen toimintavuosi Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) lakkauttamisen vuoksi ja tämä on näkynyt yhtiön liikevaihdossa. Tästä aiheutuvaa jälkityötä tehtiin koko vuosi ja samalla aloitettiin yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. LLKY:n tietojärjestelmät, laitteistot ja tiedot siirtyvät hyvinvointialueelle ja näiden työstämistä jatketaan edelleen. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen palkkaohjelmiston käyttöönottoprojekti käynnistettiin ja projekti jatkuu läpi vuoden 2024.

Vuoden 2023 aikana uudeksi asiakkaaksi on saatu Laihian kunta. Laihian kunnan kanssa käyttöönotettiin onnistuneesti Visma Public Oy:n Personec -palkkajärjestelmä ja yhtiö tuottaa Laihian kunnalle osittain myös palkkahallinnonpalveluita. Vuoden 2024 aikana Laihian kunnan palkkahallinnon palvelut siirtyvät kokonaisvaltaisesti yhtiön hoidettavaksi. Laihian kunnan kanssa on lähdetty yhteistyöhön myös kirjanpidonpalveluiden osalta. Pyritään vahvistamaan yhteistyötä seuraavan tilikauden aikana.

Yhtiön hallitus hyväksyi kesäkuussa toimintastrategian vuosille 2024–2025, joka antaa suuntaa yhtiön toiminnalle lähitulevaisuudessa. Seuraavan kahden vuoden aikana pyritään kehittämään yhtiön perusrakenteita ja ylläpitämään laadukkaita palveluita nykyisten asiakkaiden kanssa. Painopisteenä ei ole pelkästään uusasiakashankinta. Yhtiölle haetaan enemmän näkyvyyttä, tunnettavuutta ja positiivista työnantajakuvaa nykyaikaisemman sisällöntuotannon avulla. Yhtiö panostaa erityisesti työntekijöiden hyvinvointiin. Jatketaan työtapojen tehostamista ja automatisoinnin laajempia mahdollisuuksia.

Toimitusjohtaja Janika Piiri

1.9.7. Kuntayhtymien tilinpäätösraportointi

Kaupunginhallitus on 31.10.2022 § 211 antanut kuntayhtymien osalta talousarvioneuvottelujen 2023 lähtökohdaksi seuraavat toiminnalliset ja taloudelliset kehykset:

Suupohjan peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymä (LLKY)	Sote-palvelut siirtyvät hyvinvointialueille vuoden 2023 alusta. Yhteistoimintalautakunta jatkaa vielä toimintaansa alkuvuoden 2023 ajan, mutta määrärahoja varataan enää LLKY:n purkutoimintoja varten. Hyvinvointialueiden rahoituksen taso vuodelle 2023 ennakoidaan olevan riittämätön, mikä aiheuttaa isoja epävarmuustekijöitä myös kuntatalouteen.
Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi	Toiminnan rahoittaminen valtionosuusrahoituksella siten, että kaupungin maksu-osuudeksi muodostuvat vain perussopimuksen 22 § mukainen erityismaksuosuus ja investointien toteuttamiseen oman pääoman ehtoinen sijoitus, joka on arvioitu yhtymän vuoden 2022 talousarviossa. Toisen asteen yhteistyötä Kauhajoen lukion kanssa edistetään ja vahvistetaan. Yhteiselle kampukselle siirtymistä selvitetään yhtenä yhteistyömuotona. Vuoksilta ostettavien työllisyysneuvottelupalveluiden osalta sopimus päivitetään vuodelle 2023. Työllisyysneuvottelun toimintamallilla tavoitellaan kokonaiskulujen karsimista, käytännössä työmarkkinatuen maksuosuuden alentamista. TE-palvelut 2024 -uudistusta jatketaan hyvässä yhteistyössä Vuoksen työllisyyspalvelujen kanssa. Tavoitteena vuodelle 2023 on saavuttaa säästöjä Kelan työllisyysneuvottelun maksuosuuksiin. Vuoksin työllisyysneuvottelun ostopalvelusopimus vuodelle 2023 tuodaan kaupunginhallitukselle erikseen hyväksyttäväksi.

Suupohjan Koulutuskuntayhtymä

Vuoden 2023 toiminnallinen yleiskuva oli kaksijakoinen. Toiminnan kustannusten nousua osattiin vain osittain huomioida talousarvion teon yhteydessä. Toisaalta koronapandemian pitkä varjo näkyi edelleen, vaatien merkittäviä tukitoimia erityisesti koulutuspalveluissa. Koronan tekemät osaamisen aukot perustaitojen, kuten matematiikan ja äidinkielen, osaamisessa kaatuu kustannuksineen toisen asteen oppilaitoksen paikattavaksi. Tämän lisäksi hyvinvointialueen tulon myötä opiskelijoiden terveydenhoitopalvelut, kuten psykologipalvelut, heikkenevät merkittävästi opiskelijan täytettyä 18 vuotta, vaatien lisääntyviä tukitoimia oppilaitokselta.

Suoritekertymät sekä asiakasmäärät olivat edelleen edellisvuotta jonkin verran korkeammat.

Vuoden 2023 rahoitus noudatti kokonaisuutena koulutuspalveluissa edellisvuotta. Perusrahoituksen lisäksi vuoden aikana oli kolme erillisrahoitushakua, joista emme saaneet lainkaan lisärahoitusta. Yhteenlaskettu kokonaisrahoitus muodostui kuitenkin hieman edellisvuotta suuremmaksi perusrahoitus- ja vaikuttavuusrahoituksen osuuksien kasvettua hieman.

Työllisyyspalveluiden rahoitus koostui kuntien kanssa tehtyjen ja hyvinvointialueelle siirtyneiden sopimusten pohjalta, ollen myös hieman edellisvuotta korkeampi kasvaneiden kustannusten johdosta. Etsivän nuorisotyön siirryttyä vuoden 2024 alusta Kauhajoen kaupungin vastuulle, syntyi toiminnan alasarjoista vuoden 2023 osalta rahoituksen palautusvelvollisuutta 60.000 euroa. Myös uuden, vuoden 2025 alusta syntyvän työllisyysalueen valmistelut työllistivät tilinpäätösvoiton aikana jo merkittävästi.

Vuoden käyttötaloudessa merkittävimmät poikkeama johtuivat materiaalien ja raaka-aineiden sekä energian kustannusten noususta vuoden aikana, joihin ei täysin pystytty varautumaan talousarviota tehdessä. Valtaosin kulukuri on pysynyt ohjeistuksen mukaisena, joskin talouden tilannekuvan ajantasaisuus olisi auttanut oikea-aikaiseen reagointiin paremmin.

Investoinnit toteutuivat lähes suunnitelman mukaan. Merkittävin kohde oli Oppitielelle uusi varistorakennus, joka valmistuu vuoden 2024 puolella.

Biokaasulaitoksen jatkoinvestoinnin suhteen vuoden aikana edettiin mahdollisten toteutusvaihtoehtojen kartoituksella.

Kyntäjätien päärakennuksen uusinvestoinnin suunnittelu käynnistyi vuoden lopulla. Tavoitteena on tehdä päätöksen asiassa vuoden 2024 alkupuoliskolla.

Vuoden aikana käynnistyi useita valtakunnallisia verkostohankkeita, joissa olemme mukana. Hankkeet keskittyvät toimintaympäristön voimakkaaseen muutokseen sekä kykyyn reagoida siihen kuten pedagogisen johtamisen ja digitaalisen kyvykkyyden saralla.

Toimintavuoden taloudellinen tulos on noin 160.000 euroa talousarviota heikompi, jääden noin 111.000 alijäämäiseksi. Taseessa olevan kertyneen ylijäämän jälkeen, syntyy kuntayhtymälle kattamatonta alijäämää noin 40.000 euroa, joka katetaan vuoden 2024 muutostalousarviossa.

Lämmin kiitos kuluneesta vuodesta kuuluu koko henkilöstölle ja kaikille luottamushenkilöille.

Kuntayhtymän johtaja, rehtori Ari Loppi

Suupohjan koulutuskuntayhtymä	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupungin omistusosuus	53,00 %	53,00 %	53,00 %	53,00 %	53,00 %
Henkilöstö	97	97	85	98	97
Tulot / Liikevaihto	8 113 651	8 440 185	8 116 560	7 806 290	8 424 586
Menot	-7 978 802	-8 336 917	-7 888 305	-7 756 684	-8 031 552
Poistot	0		-413 892		-504 255
Rahoitustuotot ja -kulut					0
Tilinpäätössiirrot ja tuloverot					0
Tilikauden tulos	134 850	103 268	-185 637	49 606	-111 221

1.9.8. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA		
1.1.-31.12.2023	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	20 484	90 650
Toimintakulut	-57 403	-182 117
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta	-28	137
Toimintakate	-36 946	-91 330
Verotulot	29 242	51 275
Valtionosuudet	16 053	51 866
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	53	25
Muut rahoitustuotot	5 302	1 463
Korkokulut	-2 005	-951
Muut rahoituskulut	-751	-1 290
Vuosikate	10 947	11 057
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 068	-9 817
Satunnaiset erät	337	
Tilikauden tulos	3 216	1 241
Tilinpäätössiirrot	0	0
laskennalliset verot	107	-51
Vähemmistöosuudet	-4	6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 319	1 196
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	35,7 %	49,8 %
Vuosikate / Poistot, %	136 %	113 %
Vuosikate, € /asukas	867,58	866,30
Asukasmäärä	12 618	12 764

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA
1.1. - 31.12.2023

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 947	11 057
Satunnaiset erät	337	
Tulorahoituksen korjauserät	-32	-274
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 180	-10 946
Rahoitusosuudet investointimenoihin	105	78
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 560	247
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 737	162
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-156	-125
Antolainasaamisten vähennys	147	126
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 380	8 750
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 858	-9 739
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 036	-2 142
Oman pääoman muutokset	38	-73
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1	3
Vaihto-omaisuuden muutos	-130	-157
Saamisten muutokset	4 944	2 669
Korottomien velkojen muutokset	-6 956	-2 595
Rahoituksen rahavirta	2 445	-3 283
Rahavarojen muutos	5 181	-3 121
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	34 934	33 492
Rahavarat 1.1.	-29 753	-36 613
Rahavarojen muutos	5 181	-3 121
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2023	2022
Toiminnan ja invest. rahavirran kert. 5 vuodelta, 1000€	5 848	438
Investointien tulorahoitus, %	90,7	101,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,8
Kassan riittävyys	294	60

KONSERNITASE			
	31.12.2023	31.12.2022	
VASTAAVA	1 000 €	1 000 €	muutos-%
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	148	888	-83,3 %
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	7 785	8 218	-5,3 %
Rakennukset	85 760	94 563	-9,3 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 584	14 522	0,4 %
Koneet ja kalusto	8 690	10 639	-18,3 %
Muut aineelliset hyödykkeet	3 708	4 001	-7,3 %
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 641	6 731	-60,8 %
	<u>123 168</u>	<u>138 673</u>	-11,2 %
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	4 200	4 639	-9,5 %
Muut lainasaamiset	87	230	-62,3 %
Muut saamiset	99	26	287,0 %
	<u>4 386</u>	<u>4 895</u>	-10,4 %
PYSYVÄT VASTAAVAT yht.	127 702	144 456	-11,6 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	171	244	-30,0 %
Lahjoitusrahastojen varat	120	125	-3,7 %
Muut toimeksiantojen varat	72	0	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT yht.	363	369	-1,6 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	1 070	1 699	-37,0 %
Saamiset			
Pitkäaikaiset			
Myyntisaamiset	577	617	-6,6 %
Lainasaamiset	0	1	-100,0 %
Muut saamiset	1	1	0,0 %
	<u>578</u>	<u>620</u>	-6,7 %
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	3 257	9 313	-65,0 %
Lainasaamiset	10	49	-80,0 %
Muut saamiset	383	2 794	-86,3 %
Siirtosaamiset	1 063	1 731	-38,6 %
	<u>4 713</u>	<u>13 887</u>	-66,1 %
Rahoitusarvopaperit	24 123	20 176	19,6 %
Rahat ja pankkisaamiset	10 812	13 316	-18,8 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT yht.	41 295	49 698	-16,9 %
	<u>169 360</u>	<u>194 523</u>	-12,9 %

KONSERNITASE

	31.12.2023	31.12.2022	
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €	
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	40 469	42 516	-4,8 %
Arvonkorotusrahasto	276	276	0,0 %
Muut omat rahastot	1 804	1 736	3,9 %
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 383	7 711	21,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	3 319	1 196	177,5 %
OMA PÄÄOMA yht.	55 251	53 435	3,4 %
VÄHEMMISTÖOSUUS	923	1 359	-32,0 %
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET			
Kertynyt poistoero	-33	0	
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET yht.	-33	0	
PAKOLLISET VARAUKSET	0	454	-100,0 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot	169	258	-34,6 %
Lahjoitusrahastojen pääomat	368	302	21,9 %
Muut toimeksiantojen pääomat	0	201	-100,0 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yht.	537	761	-29,4 %
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	77 095	90 145	-14,5 %
Muut pitkäaikaiset velat	2 713	2 732	-0,7 %
Laskennalliset verovelat	652	828	-21,3 %
	80 460	93 705	-14,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat	0	7 109	-100,0 %
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	19 079	10 056	89,7 %
Saadut ennakot	3 387	10 938	-69,0 %
Ostovelat	1 335	2 195	-39,2 %
Muut velat	8 405	14 445	-41,8 %
Siirtovelat	0	0	
	32 222	44 809	-28,1 %
VIERAS PÄÄOMA yht.	112 682	138 513	-18,6 %
	169 360	194 523	-12,9 %

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Omavaraisuus-%	33,15 %	28,18 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	171,28 %	71,44 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	177,41 %	76,63 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	12 702	8 907
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 007	698
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	96 173	107 309
Konsernin lainat €/asukas	7 622	8 407
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	86 528	229 622
Asukasmäärä	12 618	12 750
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2023	103 571	120 932
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	8 208	9 484

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

1.10. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.10.1. Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden 3 970 149,18 euroa ylijäämäisen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 32 924,04 euroa.
2. tilikauden ylijäämä 3 970 149,18 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan tilikauden ylijäämä-/alijäämätilille.

1.10.2. Selvitys talouden tasapainottamisen toteutumisesta

Kuntalain 110 §:n mukaan, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, kunnan tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan. Kauhajoen kaupungin alijäämä tulee kattaa 31.12.2022 mennessä kuntalakiin 148.2 § perustuen. Kuntalain 115 § mukaisesti kaupunginhallituksen tulee esittää selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunginhallituksen päätöksellä syyskuussa 2021 haettiin Kuntalain mukaisen taseen alijäämän kattamiseen jatkoaikaa. Valtionvarainministeriön kielteinen päätös asian suhteen tuli kaupungille tiedoksi marraskuun lopussa, mikä aiheutti muutoksia talousarvioon vuodelle 2022. Päätös tarkoitti, että alijäämä tulee hoitaa vuoden 2022 aikana, jos haluamme välttää kriisikuntamenettelyn.

Tilinpäätös 2022 päättyi noin 2,27 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Kattamatonta alijäämää taseeseen jää tilinpäätöksen jälkeen noin 2,83 miljoonaa euroa. Valtionvarainministeriön virkamiehet on pidetty hallintojohtajan toimesta tilanteen tasalla. Joulukuulla 2022 kaupunginvaltuusto teki päätöksen, että kaupungin omistuksessa olevia Fortum Oyj:n osakkeita myydään tarvittava määrä keväällä 2023, jotta alijäämä tulee katetuksi. Tämä päätös toimeenpantiin kaupunginhallituksen toimesta maaliskuulla 2023. Näin ollen Valtionvarainministeriö on ilmoittanut, ettei se aloita Kauhajoen kaupungin kanssa kriisikuntamenettelyä.

Talouden tasapainottamisohjelman tavoitteeksi vuodelle 2023 määriteltiin alijäämän kattaminen. Toimenpiteeksi lukittiin omaisuusjärjestelyt, jotka toteutuivat Fortum osakkeiden myyntinä ja ostoina maaliskuulla. Tämän lisäksi työllisyystoimiin asetettiin 25 000 euron säästötavoite; inflaatio- ja palkkakehitykseen reagoinnille 200 000 euron säästötavoite; työhyvinvointiin panostamiseen, johtamisen kehittämiseen sekä sairauspoissaolojen vähentämiseen 10 000 euron säästötavoite ja lomarahain vaihtosopimukseen 10 000 euron säästötavoite. Vain lomarahain vaihtosopimus toteutui näiden osalta. Muiden säästötavoitteiden osalta tuli huomattavia ylityksiä.

Tulevina vuosina säästötoimenpiteet kohdistuvat erityisesti kaupungin palveluverkkoon, työllisyyden hoitamiseen (TE-palvelujen uudistus) ja henkilöstökuluihin.

Taulukko. Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2024–2027 talouden tasapainottamisessa.

KAUHAJOEN KAUPUNKI	TP 2023 ennuste	TAE 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT yhteensä	7 235 464	8 839 616	8 635 544	8 635 544	8 635 544
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	75 000	75 000	75 000	75 000	75 000
TOIMINTAKULUT yhteensä	-40 445 873	-41 304 874	-41 814 065	-41 814 065	-41 814 065
Toimintakate	-33 135 409	-32 390 258	-33 103 521	-33 103 521	-33 103 521
Verotulot	28 933 000	28 640 000	29 200 000	29 742 000	29 742 000
Valtionosuudet	9 991 245	9 813 094	10 500 000	10 500 000	10 500 000
Rahoitustuotot ja -kulut	4 360 000	-455 836	-500 000	-400 000	-300 000
Vuosikate	10 148 836	5 607 000	6 096 479	6 738 479	6 838 479
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 437 460	-5 650 000	-5 600 000	-5 600 000	-5 600 000
Tilikauden tulos	4 711 376	-43 000	496 479	1 138 479	1 238 479
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	33 716	0			
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 745 092	-43 000	496 479	1 138 479	1 238 479
TASEEN YLI-/ALIJÄÄMÄ 31.12.	1 928 837	1 885 837	2 382 316	3 520 795	4 759 274
Taseen yli-/alijäämä / asukas	152	149	191	286	392

* tuloslaskelma sisältää sisäisen laskutuksen tuotot ja kulut

Talouden tasapainottamistoimenpiteitä vuodelle 2023 olivat:

TOIMENPIDE	Vaikutus 2023
Työllisyystoimet	25 000 €
Työhyvinvointiin panostaminen, johtamisen kehittäminen sekä sairauspoissaolojen vähentäminen	10 000 €
Lomarahan vaihtosopimus	10 000 €
Omaisuusjärjestelyt	2 500 000 €
Inflaatio- ja palkkakehitykseen reagointi (sopeutus raamin sisältä)	200 000 €
YHTEENSÄ	2 745 000 €

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. Käyttötalouden toteutumisvertailu

Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta on esitetty taulukossa sivulla 103.

	TA 2023	TA muutos	TA 2023 + muutos	Toteutuma	Poikkeama € TA+m/tot.	Poikkeama %
KAUPUNGINHALLITUS						
Tulot	573 689	-80 000	493 689	902 640,66	-408 952	182,8
Menot	-6 182 723	-310 000	-6 492 723	-6 565 334,73	72 612	101,1
Toimintakate SITOVA	-5 609 034	-390 000	-5 999 034	-5 662 694,07	-336 340	94,4
Kaupunginhallitus / hallintopalvelut						
Tulot	47 500	0	47 500	110 630,32	-63 130,32	232,9
Menot	-3 599 235	0	-3 599 235	-3 298 364,78	-300 870,22	91,6
Toimintakate Sitova	-3 551 735	0	-3 551 735	-3 187 734,46	-364 000,54	89,8
Kaupunginhallitus / elinkeinopalvelut						
Tulot	526 189	-80 000	446 189	792 010,34	-345 821,34	177,5
Menot	-2 583 488	-310 000	-2 893 488	-3 266 969,95	373 481,95	112,9
Toimintakate Sitova	-2 057 299	-390 000	-2 447 299	-2 474 959,61	27 660,61	101,1
YHTEISTOIMINTALAUTAKUNTA						
Tulot	21 908	0	21 908	331 502,05	-309 594,05	1513,2
Menot	-51 908	0	-51 908	-654 601,79	602 693,79	1261,1
Toimintakate SITOVA	-30 000	0	-30 000	-323 099,74	293 099,74	1077,0
KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA						
Tulot	1 111 438	0	1 111 438	1 692 748,26	-581 310,26	152,3
Menot	-18 665 396	-709 000	-19 374 396	-20 382 900,44	1 008 504,44	105,2
Toimintakate SITOVA	-17 553 958	-709 000	-18 262 958	-18 690 152,18	427 194,18	102,3
HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
Tulot	994 698	-72 000	922 698	880 365,95	42 332,05	95,4
Menot	-3 053 915	-155 000	-3 208 915	-3 165 696,08	-43 218,92	98,7
Toimintakate SITOVA	-2 059 217	-227 000	-2 286 217	-2 285 330,13	-886,87	100,0
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Tulot	3 914 131	0	3 914 131	4 752 521,09	-838 390,09	121,4
Valmistus omaan käyttöön	75 000		75 000	74 701,77	298,23	99,6
Menot	-9 744 997	-110 000	-9 854 997	-10 266 393,18	411 396,18	104,2
Toimintakate SITOVA	-5 755 866	-110 000	-5 865 866	-5 439 170,32	-426 696	92,7
RAKENNUSLAUTAKUNTA						
Tulot	102 100	-50 000	52 100	41 396,32	10 703,68	79,5
Menot	-267 830	0	-267 830	-231 495,86	-36 334,14	86,4
Toimintakate SITOVA	-165 730	-50 000	-215 730	-190 099,54	-25 630,46	88,1
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
Tulot	615 836	0	615 836	664 996,68	-49 160,68	108,0
Menot	-1 194 376	-100 000	-1 294 376	-1 324 250,85	29 874,85	102,3
Toimintakate SITOVA	-578 540	-100 000	-678 540	-659 254,17	-19 285,83	97,2
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Tulot	7 333 800	-202 000	7 131 800	9 266 171	-2 134 371	129,9
Valmistus omaan käyttöön	75 000	0	75 000	74 702	298	99,6
Menot	-39 161 145	-1 384 000	-40 545 145	-42 590 673	2 045 528	105,0
Toimintakate	-31 752 345	-1 586 000	-33 338 345	-33 249 800,15	-88 544,85	99,7

2.1.1. Kaupunginhallitus / hallinto- ja elinkeinopalvelut

Kaupunginhallitus

Toimiala Hallintopalvelut

Tilivelvollinen Hallintojohtaja

Tehtäväalue Kaupunginhallitus johtaa strategisesti Kauhajoen kaupungin ja konserniyhtiöiden toimintoja ja taloutta kauaskantoisilla poliittisilla ja taloudellisilla päätöksillä sekä hyvin toimivalla hallinnolla ja henkilöstöpolitiikalla.

Tavoitteet vuosille 2023–2026	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
Strategisten painopistealueiden toteuttaminen koko konsernissa	Strategiset painopistealueet sisällytetään kaupungin eritoimintasuunnitelmiin ja jalkauteetaan henkilöstön tasolle. Sidosryhmäyhteistyö ja konserniohjaus toteuttaa näitä painopistealueita.	Lautakuntien tuloskorttien tavoitteet ja toimintasuunnitelmat on toteutettu painopistealueiden mukaisesti. Yleishyödylliset avustukset ja tuet on kohdennettu strategisesti. Konserniyhteisöille on asetettu tavoitteet ja toteutumista on seurattu.
Uuden kaupunkistrategian laadinta	Vahvalla osallistamisen otteella viedään kaupunkistrategiprozessi maaliin kevään 2023 aikana.	Uuden kaupunkistrategian jalkauttaminen vuoden 2023 aikana.
Kaupungin hyvän hallinnon, päätöksenteon ja tiedonhallinnan edistäminen	Kehitetään ulkoista ja sisäistä tiedonkulkua ja digitaalisia palveluja.	Kaupungin nettisivuston ja sisäisen intranetin tietosisältöä on kehitetty ja päivitetty. Intranetin kehittäminen ja jalkauttaminen päivittäiseksi työkaluksi.
Lain julkisen hallinnon tiedonhallinnasta antamien velvoitteiden noudattaminen	Eri hallintokuntien käyttämien tietojärjestelmien ja sähköisen asianhallintajärjestelmän rajapintojen rakentaminen (tiedot arkistoituvat sähköisesti)	Tarvittavat rajapinnat sähköiseen arkistoon on rakennettu. Sähköisen arkiston ja digiturvamallin käytön jalkauttaminen toimialoille. Tiedonhallintamallin tiedot ovat ajantasaisia ja ylläpito toteutuu vastuiden mukaisesti.
Sähköisten kokouskäytänteiden kehittämisen ja käyttöönoton laajentaminen	Päivitetyn kokousportaalin täysimittainen hyödyntäminen.	Monistamon ja postituksen kulu- lujen pienentyminen.
Henkilöstön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen	Henkilöstön osaamista, hyvinvointia ja työn tehokkuutta parannetaan koulutuksen, perehdytyksen ja tyky-toiminnan avulla.	Henkilöstöohjelma henkilöstömäärän ja palkkasumman osalta toteutuu. Sairauspoissaolot vähenevät työhyvinvointia kehittämällä,

Kaupungin talous on tasapainoinen	Talouden toteutumaa seurataan, raportoidaan ja analysoidaan Kuntamaisen tuottaman järjestelmän avulla. Poikkeamiin puututaan nopeasti. Laaditaan investointisuunnitelma 2026 saakka kokonaistaloudellisesti edullisimmilla vaihtoehdoilla. Omaisuusjärjestelyjen avulla alijäämän kattaminen.	mm. työsuhdepyöräetuuden pilotointi. Hyvinvointikyselyn tulokset. Lainakannan nousun hidastaminen. Talousarviossa pysytään ja keskeiset talouden tunnusluvut ovat parantuneet. Hankkeita toteutetaan määrätään ja toteutukseltaan taloudellisesti kestäväällä tasolla. Taseen alijäämä.
-----------------------------------	---	--

Tilinpäätös 2023:

Toteutuneen toiminnan arviointi mittareiden avulla

Uusi kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 29.5.2023. Uutta kaupunkistrategiaa on jalkautettu syksyn 2023 aikana ja sitä käytetään täysi mittaisesti seuraavassa talousarvioprosessissa, joka alkaa viimeistään elokuulla 2024. Talousarvio vuodelle 2023 laadittiin päätöksentekoon ehtineiden strategisten painopistealueiden pohjalle.

Henkilöstökertomuksessa, joka käsitellään omana kokonaisuutena myöhemmin keväällä 2024, otetaan tarkemmin kantaa henkilöstötavoitteiden toteutumiseen. Työhyvinvointikyselyn toteutettiin alkuvuodesta. Työhyvinvointikyselyn päätulokset sekä johtamisen kehittämishankkeen lopputulokset esitellään tarkemmin henkilöstökertomuksessa. Henkilöstön osaamisen kehittymistä on tuettu Eduhouse Oy:n tuottaman laajan koulutustarjonnan kautta. Tämä koulutustarjotin saatiin koko henkilöstön käyttöön syyskuulla.

Alijäämän kattamisveloitteeseen vastattiin lopullisesti tämän tilinpäätöksen myötä. Tilinpäätöksessä 2022 kaupungin taseeseen jäi vielä kattamatonta alijäämää noin 2,8 miljoonaa euroa. Alijäämän kattamisesta keväällä 2023 sovittiin erikseen Valtionvarainministeriön kanssa, koska kuntalain mukaan Kauhajoen kaupungin alijäämä tuli olla katettuna vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Valtionvarainministeriö ei aloittanut kriisikuntamenettelyä kaupungin kanssa, koska osoitimme toukokuulla, että olemme tehneet tarvittavat toimenpiteet tarvittavat alijäämän kattamiseksi. Vuoden 2023 tilinpäätöksen jälkeen kaupungin taseeseen jää noin 1,12 miljoonan euron ylijäämäpuskuri tulevia vuosia varten.

Investointiohjelma on toteutunut euromääräisesti lähes suunnitelman mukaan; lukuun ottamatta Fortum Oyj:n osakkeiden myyntiä. Osakkeita päädyttiin myymään talousarvioon nähden noin miljoonalla eurolla enemmän, että varmistetaan alijäämän kattaminen vuoden 2023 aikana. Kaupungin lainakannan ja lainanhoitokulujen kannalta investointitasoa joudutaan miettimään erittäin tarkasti tulevina vuosina. Lainanhoitokuluihin jouduttiin tekemään 0,5 miljoonan euron menolisäys tilikauden aikana.

Talouden toteuma verrattuna talousarvioon

Hallintopalvelujen toimintakate alittui 364 000 eurolla. Toimintatuottoja saatiin talousarviokirjaan nähden noin 63 000 euroa enemmän. Tuotoissa näkyy isoimpana tekijänä valtiolta saatu vaaliavustus. Toimintakulut alittuivat noin 300 000 eurolla. Merkittävä alitus selittyy Suupohjan Seutupalvelukeskuksen arvioitua pienemmällä ostopalvelujen laskutuksella, erityisesti ICT-palvelujen osalta. Kulujen puolella suurimmat ylitykset tulivat henkilöstökuluissa n. 76 000 euroa sekä aineissa, tarvikkeissa ja tavaroissa noin 20 000 euroa. Henkilöstökuluissa ei oltu osattu ennakoida palkankorotuksia täysimääräisesti. Toimistotarvikkeita on jouduttu hankkimaan talousarvioon verrattuna enemmän.

Merkittävimmät tapahtumat

Taloushallinnon puolella alkuvuoden aikana valmisteltiin ja toimeenpantiin päätöksiä liittyen alijäämän kattamisvelvoitteeseen. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan maaliskuulla kaupunki myi ja osti Fortum Oyj:n osakkeita siten, että kirjanpidollista myyntivoittoa syntyi noin 3,46 miljoonaa euroa. Loppuvuoden aikana seurattiin tarkasti, mihin suuntaan Fortumin osake on menossa, koska tilinpäätöshetken sisältyi tappiokirjauksen riski. Lopulta tappiokirjausta osakkeen kurssin heikentymisen vuoksi jouduttiin tekemään noin 354 000 euroa. Korkeiden nousujen myötä sekä kaupunginhallituksen evästyksen pohjalta hallintojohtaja päätti korkosuojasopimuksen päivittämisestä kesäkuulla. Päivityksen myötä suojan tasoa korotettiin 10 miljoonalla eurolla lähivuosille.

Hallintopalvelujen vastuulla oli järjestää Eduskuntavaalit maaliskuuhuhtikuulla. Vaalijärjestelyt sujuivat erittäin hyvin.

Loppuvuoden aikana hallintopalveluja työllisti Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) purkamiseen liittyvät talousprosessit. Purkusopimuksen mukaan Kauhajoen kaupungin taloushallinto otti vastuulleen LLKY:n purkamiseen liittyvien prosessien koordinoinnin ja toteuttamisen.

Viestinnän asiantuntija Maija-Liisa Laitila aloitti kaupungilla työnsä 28.8.2023. Hallintopalvelujen osalta syksyn aikana on tehty seuraavia viestinnällisiä kehitysaskelaita:

- Tiivistelmä kaupunginhallituksen ja -valtuuston kokouksista sosiaaliseen mediaan (Facebook ja Instagram), sekä verkkosivujen ajankohtaista osioon aloitettiin 23.10.2023. Toiminta on jatkuvaa ja tiivistelmät pyritään tekemään mahdollisimman nopeasti kokouksien päätyttyä.
- Videot:
 - Esittelyvideo Kuntamaisema -palvelusta 10.11.2023 (Facebook ja Instagram)
 - Esittelyvideo kaupungin talousarviosta 2024, 12.12.2023 (Facebook ja Instagram)
- Lisäksi syksyllä on suunniteltu viestinnän vuosikelloon hallintopalveluiden osuutta vuodelle 2024.

Digikehittämisryhmä on kokoustanut säännöllisesti, noin kerran kahdessa kuukaudessa, vuoden 2023 aikana. Ryhmässä on käyty hyvää keskustelua kaupungin digikehittämisasioista. Ryhmä asetti tavoitteeksi laatia kaupungille laaja-alainen digikehittämissuunnitelma vuoden 2023 aikana. Tämä ei ole toteutunut. Suunnitelman työstäminen on jatkunut alkuvuoden 2024 aikana.

Toimistosihteerin tehtävänkuvan vakinaistaminen 1.1.2023 alkaen on osoittautunut täysin oikeaksi ratkaisuksi. Tällä toimenpiteellä on turvattu hallintopalvelujen ja elinkeinopalvelujen sihteeriresurssin riittävyys.

Yleishyödyllisinä tukitoimina hallintopalveluissa on valmisteltu päätökset, joilla kaupunginhallitus on myöntänyt avustusta 4H-yhdistykselle ja Karhu Basket ry:lle.

Hallintopalvelujen talouden toteuma:

KAUPUNGINHALLITUS Hallintopalvelut	TP2022	TA 2023	TA 2023		TP 2023	Muutos %	Poikkeama €	
			muutos	+ muutos			2022-2023	TA+m / toteuma
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	56 429	11 896		11 896	56 484	0,10 %	44 588	55
Maksutuotot	24 008	13 604		13 604	12 451	-48,14 %	-1 153	-11 557
Tuet ja avustukset	61 213	20 000		20 000	31 546	-48,47 %	11 546	-29 668
Muut toimintatuotot	4 338	2 000		2 000	10 150	133,96 %	8 150	5 812
TOIMINTATUOTOT yhteensä	145 989	47 500	0	47 500	110 630	-24,22 %	63 130	-35 358
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-707 501	-1 499 481		-1 499 481	-1 575 728	122,72 %	76 247	868 227
Palvelujen ostot	-1 614 796	-1 946 024		-1 946 024	-1 579 259	-2,20 %	-366 765	-35 537
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 226	-11 500		-11 500	-31 691	83,97 %	20 191	14 465
Avustukset	-35 485	-35 000		-35 000	-39 174	10,40 %	4 174	3 689
Muut toimintakulut	-80 685	-107 230		-107 230	-72 513	-10,13 %	-34 717	-8 173
TOIMINTAKULUT yhteensä	-2 455 693	-3 599 235	0	-3 599 235	-3 298 365	34,32 %	-300 870	842 672
Toimintakate (SITOVA)	-2 309 705	-3 551 735	0	-3 551 735	-3 187 734	38,0 %	-364 001	878 030

Kaupunginhallitus

Toimiala Elinkeinopalvelut

Tilivelvollinen Kaupunginjohtaja

Tehtäväalue Kaupunginhallituksen alla toimivat elinkeinopalvelut vastaavat kaupungin ja elinkeinoelämän kehittämistoiminnasta, yrityspalveluista, maaseutupalveluista, kuntamarkkinoinnin matkailu-, markkinointi- ja viestintätehtävistä, työllisyyspalveluista sekä kuntayhteistyöstä.

Tavoitteet vuosille 2023–2026	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
Laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen Kauhajoki	Monipuolisen opetuksen ja kasvatuksen kehittäminen paikkakunnan tarpeisiin vastaten	Yritystapaamiset, tarpeiden kartoitus yrityksiltä ja niiden välittäminen 2-asteen ja korkeakoulujärjestäjien tietoon. Kaupungin, yrittäjien ja oppilaitosten yhteistapaamiset.
Vahvan yrittämisen Kauhajoki	Laadukkaan opetuksen ja kasvatuksen saatavuuden turvaaminen	Edunvalvonta alueen 2-asteen ja korkeakoulujärjestäjien suuntaan opetuksen laadun varmistamiseksi.
Tunnettu ja tapahtumien Kauhajoki	Lisätään Kauhajoen yrittäjämyönteisyyttä sekä ylläpidetään aktiivista yhteistyötä kaupungin ja yrittäjien välillä	Yritysvierailut, kaupungin ja yrittäjien yhteiset tilaisuudet, elinkeinobarometrit.
	Edistetään työvoiman saatavuutta elinkeinoelämän tarpeisiin	Hankkeet, joilla edistetään työvoiman saatavuutta, uusien toimintamallien pilotointi
	Edistetään Kauhajoen matkailua ja lisätään paikkakunnan tunnettavuutta	Edistetään Kauhajoen matkailua hankkeilla ja tapahtumilla. Viestintäkampanjoilla ja tapahtumien markkinoinnilla ja osallistumisella lisätään paikkakunnan tunnettavuutta.
Hyvinvoiva Kauhajoki	Kaupunki on aktiivinen yhteistyökumppani paikallisissa tapahtumissa	Kaupungin omat tapahtumat ja osallistuminen yhteistyökumppanina sekä mahdollistajana.
	Edistetään kauhajokelaisten eri ikäisten asukkaiden hyvinvointia, aktiivisuutta ja osallisuutta	Työllisyyden edistäminen. Työttömyysprosentti alle 7,5 % ja Kela-maksuista johtuvien kustannusten alentaminen 5 % vuodesta 2022.
	Järjestämme monipuolisia hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluita saavutettavasti ja matalalla kynnyksellä	IKH Areenalta kaupungin vuokraamien edullisten ja maksuttomien vuorojen käyttöaste.

Tilinpäätös 2023:

Elinkeinopalvelut

Kaupungin elinkeinopalveluiden tavoitteena on luoda edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle, kasvuille, kansainvälistymiselle ja sen myötä työpaikkojen ja asukkaiden määrän lisääntymiselle paikkakunnalla. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin asemaa erityisesti puutuoteteollisuuden ja kaupan alan keskuksena. Lisäksi tavoitteena on tukea Kauhajoen vetovoiman vahvistumista sekä nousua matkailun ja tapahtuminen eteläiseksi keskuksesi Etelä-Pohjanmaalla.

Vuonna 2023 elinkeinopalveluiden toiminnassa keskiössä oli TE-uudistuksen valmistelu, yrityspalveluiden työ, kaupungin viestintä ja tapahtumatuotanto, kehittämishankkeiden edistäminen ja päivittäisten palvelujen tuottaminen laadukkaasti ja vaikuttavasti. Vaikea taloudellinen suhdanne näkyi Kauhajoella elinkeinoelämässä. Älvsbyntalo ilmoitti tuotannon lakkaamisesta tehtaallaan ja CLT-Plant Oy ilmoitti hakeutuvansa konkurssiin. Paikallinen esivalmistelu oli käynnissä, että Kauhajokikin olisi valmiina, jos rannikon suuret investointihankkeet toteutuvat. Hanketoiminnassa pääpaino oli matkailun edistämisessä ja Geopark-keskuksen edistämisessä. Kauhajoen kaupunki on järjestänyt Maahanmuuttoviraston kuntamallin mukaisia palveluja ukrainalaisille, jotka ovat hakeneet tilapäistä suojelua sodan vuoksi. Palvelun tuottamisesta aiheutuneet menot ja tulot ovat kulkeneet elinkeinopalvelujen budjetin kautta. Palvelujen tuottaminen kaupungille oli kustannusneutraalia. Kaupunki on vuokrannut IKH Areenalta käyttövuoroja 1.000 tuntia vuodessa kymmeneksi vuodeksi. Ensimmäisen vuoden käyttöaste vuoroilla oli 75 %. Suurin käyttäjäryhmä oli Karhu Basketin juniorijoukkueet. Muita käyttäjiä Areenan tiloilla oli muun muassa kaupungin liikuntapalvelut, nuorisopalvelut ja elinkeinopalvelut sekä kauhajokiset järjestöt.

Yrityspalvelut

Keskeistä yrityspalveluissa on yritysneuvonnan tuottaminen alkaville ja toimiville yrityksille sekä yritysten tukeminen kaikissa sen elinkaaren vaiheissa mukaan lukien omistajanvaihdokset ja kasvuyrittäjyys. Yrityspalveluista osallistutaan aktiivisesti kaupungin, Suupohjan sekä alueellisen maaseudun kehittämishankkeisiin, nostamalla Kauhajoen yritysten tarpeet esille. Yrityspalveluissa tiedotetaan aktiivisesti alueen yrityksille uusista ja olemassa olevista rahoitusmahdollisuuksista.

Vuoden 2023 aikana elinkeinoasiamies teki yhteensä 372 asiakastapaamista, joista 30 on ollut yrityskäyntejä. Alkavia yrittäjiä heistä on ollut 42 henkilöä ja loput olemassa olevien yritysten edustajia. Vuonna 2023 Kauhajoelle perustettiin 66 yritystä. Samana aikana 43 yrityksen toiminta lakkautui. Yrityspalvelut on ollut mukana kolmen eri omistajanvaihdoksen edistämisessä vuoden aikana.

Elinkeinopalveluiden uutiskirje lähetettiin 6 kertaa, minkä lisäksi yrityksille suunnatuista asioista viestittiin aktiivisesti myös somen ja kaupungin nettisivujen kautta sekä suorilla kontakteilla kohderyhmän yrityksiin. Yrityspalvelut järjestivät 8- ja 9-luokkalaisille tutustumiskäyntejä kolmeen alueen yritykseen yhdessä yläkoulun ja kyseisten yritysten kanssa.

Erilaisia tilaisuuksia järjestettiin yksin ja yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa 15 kappaletta ja niihin osallistui yli 400 henkilöä. Tilaisuuksissa mm. kerrottiin kuntien tulevista investoinneista, avoimena olevista rahoituksista, tulevista laki ja asetusmuutoksista, tutustuttiin omistajanvaihdosasioihin ja -asiantuntijoihin sekä kokoonnuttiin erilaisissa toimia-alaryhmissä miettimään yhteisiä toimenpiteitä.

EU:n uusi ohjelmakausi CAP 27, alkoi vuoden 2023 alusta. Uuden ohjelmakauden alkamisesta tiedotettiin monikanavaisesti. Hakemuksia ohjelmaan päästiin tekemään kesällä. Suoria yrityshankkeita kirjoitettiin vuoden aikana yhteensä 21 kappaletta, suurin osa näistä odottaa

rahoittajan päätöstä. Näiden lisäksi elinkeinoasiamies osallistui useiden kehittämishankkeiden kirjoittamiseen. Näitä olivat mm. Tulevaisuuden ketterä teollisuus yhteistyössä Kurikan kaupungin elinkeinopalveluiden kanssa ja Vetoa Suupohjaan yhteistyössä Teuvan kunnan kanssa sekä suoraan Työ- ja elinkeinoministeriöstä haettiin PÄRM-rahoitusta puurakennusteollisuuden ongelmien johdosta.

Koulutuksen järjestäjien kanssa kuten Vuoksi, Sedu ja SEAMK käytiin säännöllistä keskustelua koulutuksen tilasta ja tarpeista Kauhajoella ja seutukunnassa. Yrityspalvelut antoivat lausunnon yhdessä tuotannollisten ja kaupallisten alojen toimialaryhmien kanssa Vuoksen laajennettujen koulutuksen järjestämislupien saamiseksi Opetusministeriöstä.

Kehittämistoiminta

Kaupunki toimii erilaisissa kehittämisverkostoissa niin seudun, maakunnan kuin valtakunnan tasolla. Verkostoyhteistyötä vahvistettiin ja hyödynnettiin julkisia rahoitus- ja neuvonta-instrumentteja kaupungin kehittämisessä. Kaupunki osallistui aktiivisesti mm. Seutukaupunkiverkoston, Seutukaupunkien elinvoimaverkoston, Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark -yhdistyksen, Yrityskehittäjäverkoston, Leader Suupohjan sekä Epanet-verkoston toimintaan. Kaupunki oli mukana myös laajassa kansallisessa vedyntuotannon edistämiseen liittyvässä BotH2nia -verkostossa.

Verkostohankkeissa kaupunki oli mukana pää- tai osatoteuttajana tai verkostokumppanina. Vuonna 2023 hankkeiden avulla edistettiin mm. työvoiman saatavuutta ja teollisten alojen houkuttelevuutta, innovaatioekosysteemien kehittämistä, matkailu- ja tapahtumaelinkeinoja, uusiutuvan energian ja vedyn tuotannon lisäämistä.

- Seutukaupunkiverkoston SEUTUrekry – Kansainvälisten rekrytointien tukeminen ja yritysten rekrytointivalmiuksien kehittäminen -hankkeessa oltiin osatoteuttaja
- Seutukaupunkiverkoston Innovaatioekosysteemiverkoston kehittäminen -hankkeessa verkostokumppani
- Job well Done -hanke aloitettu yhdessä Alavuden kehityksen kanssa, hankkeella pyritään parantamaan työntekijöiden saatavuutta koti- ja ulkomailta.
- Kansallinen vetyverkosto -hankkeessa verkostokumppani
- Energy Equilibrium -hankkeessa sidosryhmässä
- Biowind -hankkeessa sidosryhmässä
- Elämysten ekonomia Geoparkissa -hankkeessa hankevastaavana
- Lauhanvuori-Hämeen kangas Unesco Global Geoparkin kehittämishankkeissa mukana Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark ry:n kautta
- Vuoksin Uusiutuvat energiat -hanke päättyi vuoden aikana
- TAKO/JOTAR, Tampereen yliopiston hanke, Joustava ja terveellinen asuminen.
- Epanetin professorit ja niiden hankkeet, elintarvikeala- ja logistiikanprofessorit.
-

Vuoden aikana alkoi yksi uusi kaupungin hallinnoima Suupohjan kuntien kanssa yhteinen hanke, +Elämysten ekonomia Geoparkissa -hanke. Siinä aloitti kokopäiväinen hanketyöntekijä maaliskuun alussa. Hankkeen avulla on edistetty matkailupalveluiden digitalisoitumista ja saatavuutta digitaalisesti, matkailupalvelukokonaisuuksien syntymistä, yrittäjien verkostoitumista ja yrittäjien valmiuksia em. teemoissa. Vuoden 2023 aikana valmisteltiin myös ruokamatkailun kehittämiseen tähtäävä hanke, mutta rahoituspäätöstä ei saatu sille vielä tuona vuonna. Geopark-keskuksen valmistelua on jatkettu. Päänäyttelyn sisältöä on tuotettu Geopark-yhdistyksen taholta. Keskuksen muun näyttelysisällön toteutus kilpailutettiin. LH-Geopark läpäisi kesällä 2023 suoritetun auditoinnin ja sen yhteydessä esiteltiin Kauhajoen kohteita ja suunnitelmia Geopark-keskuksen perustamiselle. Kaupungin elinkeinopalvelut hallinnoi yhtä yritysryhmä-hanketta vuonna 2023.

Uusiutuvan energian ja vedyn tuotannon kehittymistä tuettiin yhteistyössä teknisten palvelujen kanssa palvelemalla uusiutuvan energian tuotannon hankkeita, teettämällä vetytalouden esiselvitys sekä osallistumalla Etelä-Pohjanmaan liiton, Thermopolis Oy:n ja Vuoksin uusiutuvan energian edistämiseen tähtääviin hankkeisiin.

Kuntamarkkinointi ja tapahtumat

Viestinnän asiantuntijan tehtävä vakinaistettiin, ja tehtävään rekrytoitiin uusi osaaja. Elinkeinopalvelut koordinoi koko kaupungin viestintää ja tukee tarvittaessa toimialojen viestintää. Kaupungin viestintäryhmä kokoontui viikoittain. Viestintäryhmässä on edustettuna kaupungin eri toimialat. Uutena toimenpiteenä kaupungin viestinnässä aloitettiin lyhyet tiedotteet kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksistä. Tiedotteiden tarkoituksena on helpottaa kaupungin asukkaiden tiedonsaantia kaupungin tärkeimmistä päätöksistä.

Raitilla-kuntamarkkinointijulkaisusta tehtiin päivitys, jota jaettiin 10 000 kpl matkailukäyntikohdeissa ja tapahtumissa. Julkaisusta tehtiin myös digitaalinen versio, jota jaettiin netissä ja somessa. Kaupungin sosiaalista viestintää kehitettiin Facebookin ja Instagram-kanavien osalta. Ammattilaisviestintää varten otettiin käyttöön kaupungin oma LinkedIn-kanava.

Elinkeinopalveluiden järjestämistä tapahtumista päätapahtuma oli Ruokamessut. Ruokamessut järjestettiin 31. kerran. Messut keräsivät noin 12.500 vierailijaa ja näytteille asettajia oli 140. Vaikeat sääolosuhteet haastoivat messujärjestelyjä ja kävijämäärä jäi arvioidusta. Ruokalan yrityksille pidettiin toukokuussa seminaari Vuoksen Suupohja-salissa. Muita tapahtumia, missä elinkeinopalveluilla oli merkittävä rooli järjestelyissä, olivat Sanssin kartanon joulumyyjäiset, Kauppojen Kauhajoki ja Kauppojen Kauhajoki "Goes Black Friday" -tapahtumat. Keväällä pidettiin Kauhajoen Rekrymessut.

Matkailun edistämistä tehtiin aktiivisesti. Kauhajoki osallistui useille matkailumessuille: Matkamessut 2023/ Helsingin messukeskus, Outdoor Expo/Helsingin messukeskus, VisitLakeuden ryhmämatkojen mainostilaisuudet Porissa ja Seinäjoen Ideaparkissa, K50-messut Tamperella.

Kauhajoki oli kohteena ja yhteistyössä mukana Suomen kylät ry:n järjestämässä Some-vaikutajien #VaikuttajaKylässä-kampanjassa Etelä-Pohjanmaalle eli Kauhajoelle, Kurikkaan, Ilmajolle ja Seinäjoelle. Merkittävimmät markkinointiyhteistyökumppanit vuonna 2023 olivat Nummirock, Kauhajoen Karhu (Kasino), BotniaGolf ja Karhu Basket.

Maaseutuhallinto

Maaseutuhallinto on maataloushallinnon palveluyksikkö, joka toteuttaa valtiovallan maaseutuhallintoa yhteistoiminta-alueella. Kauhajoen yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Kauhajoen kaupungin lisäksi Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunta. Tärkeimpänä tehtävänä on hoitaa kansallisten ja EU-tukien vastaanotto-, käsittely- ja päätöstehtävät tehokkaasti ja ajallaan. Vuonna 2023 maataloustukia maksettiin noin 13,3 miljoonaa euroa. Kauhajoella tilamäärä oli 379. Maataloustukia maksettiin keskimäärin noin 35.100 euroa per tila. Tukien piirissä peltoa oli yhteensä 22.232 hehtaaria.

Työllisyydenhoito

Työllisyshoidon palvelujen tavoitteena on parantaa työllisyystilannetta Kauhajoella. Kaupunki hankkii työllisyshoidon palveluita Suupohjan koulutus kuntayhtymältä (Vuoksi). Kaupungin työllistämismäärärahat palkattiin palkkatuella työllistettäviä kaupungin eri yksiköihin sekä järjestettiin työkokeilun ja kuntouttavan työtoiminnan paikkoja. Työllisyshoidon palveluita Vuokselta, mukaan lukien maahanmuuttajiin kohdistuva koordinaatio, ostettiin 600.000 eurolla.

TE-keskuksen tilastojen mukaan vuoden 2023 lopussa Kauhajoella oli 524 työtöntä työnhakijaa. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta eli työttömyysprosentti oli 9,4 %. Avoimia

työpaikkoja vuoden lopussa oli Kauhajoella 101. KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuutta Kauhajoen kaupunki maksoi 630.000 euroa. Taso nousi hieman edellisestä vuodesta indeksitarkistuksista johtuen.

Kauhajoen kaupunki on mukana Etelä-Pohjanmaan seudun työllisyyden kuntakokeilussa Alavuden kaupungin, Kurikan kaupungin, Teuvan kunnan, Isojoen kunnan, Karijoen kunnan ja Soinin kunnan kanssa. Suupohjan koulutuskuntayhtymä vastaa kuntakokeilun johtamisesta ja hallinnoinnista sekä koordinoi kokeilun kokonaistoteutusta kokeilualueella. Kuntakokeilu päättyy vuoden 2024 lopussa. Kauhajoen kaupunki on osallistunut TE-uudistuksen valmisteluun. Uudistuksessa TE-palveluiden hoito siirtyy kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Lokakuussa Kauhajoki päätti liittyä valmisteltuun Suupohjan työllisyysalueeseen. Kauhajoen lisäksi alueeseen liittyvät Isojoen, Karijoen ja Teuvan kunnat sekä Kurikan ja Kristiinankaupungin kaupungit. Aluetta tulee hallinnoimaan Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi.

Talous

Elinkeinopalvelujen toimintakate ylittyi 417.000 eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden. Toimintakulut ylittyivät 683.000 eurolla ja toimintatuotot ylittyivät 265.000 eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden. Toimintakuluissa merkittävin ylitys tuli työllisyydenhoidosta, 265.000 euroa. Ylitys jakaantui, että 158.000 euroa kohdistui KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuuteen, 100.000 euroa syntyi palkkatuella työllistämiseen kaupungille. Joukkoliikenteen järjestämisestä ylitystä tuli 50.000 euroa. Ylitystä tuli myös kuntamarkkinoinnin ja tapahtumien osalta 40.000 euroa. Tuotoissa ylitystä selittää pääosin ukrainalaisista saadut kuntamallin mukaiset korvaukset, joita ei ollut alkuperäisessä budjetissa.

Elinkeinopalvelujen talouden toteuma:

KAUPUNGINHALLITUS Elinkeinopalvelut	TA 2023					Muutos	Poikkeama €	Muutos € 2022-2023
	TP2022	TA 2023	muutos	+ muutos	TP 2023	% 2022-2023	TA+m / toteuma	
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	276 522	168 000		168 000	271 112	-1,96 %	103 112	-5 409
Maksutuotot	5 583	0		0	0	-100,00 %	0	-5 583
Tuet ja avustukset	513 841	198 189	-60 000	138 189	435 072	-15,33 %	296 883	-78 769
Muut toimintatuotot	74 306	160 000	-20 000	140 000	85 826	15,50 %	-54 174	11 520
TOIMINTATUOTOT yhteensä	870 252	526 189	-80 000	446 189	792 010	-8,99 %	345 821	-78 242
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-1 013 483	-812 494	-60 000	-872 494	-954 602	-5,81 %	82 108	-58 881
Palvelujen ostot	-1 125 505	-1 094 382	-60 000	-1 154 382	-1 089 054	-3,24 %	-65 328	-36 452
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 664	-25 450		-25 450	-41 088	48,52 %	15 638	13 424
Avustukset	-790 556	-485 000	-190 000	-675 000	-847 159	7,16 %	172 159	56 604
Muut toimintakulut	-159 584	-166 162		-166 162	-335 067	109,96 %	168 905	175 483
TOIMINTAKULUT yhteensä	-3 116 792	-2 583 488	-310 000	-2 893 488	-3 266 970	4,82 %	373 482	150 178
Toimintakate (SITOVA)	-2 246 539	-2 057 299	-390 000	-2 447 299	-2 474 960	10,2 %	27 661	228 420

Kaupunginhallituksen (hallinnon toimialan) talouden toteuma yhteensä:

KAUPUNGINHALLITUS Hallinto- ja elinkeinopalvelut	TA 2023				TP 2023	Muutos %	Poikkeama € TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023
	TP2022	TA 2023	muutos	+ muutos				
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	332 950	179 896		179 896	327 596	-1,61 %	147 700	-5 354
Maksutuotot	29 591	13 604		13 604	12 451	-57,92 %	-1 153	-17 140
Tuet ja avustukset	575 054	218 189	-60 000	158 189	466 618	-18,86 %	308 429	-108 437
Muut toimintatuotot	78 644	162 000	-20 000	142 000	95 976	22,04 %	-46 024	17 332
TOIMINTATUOTOT yhteensä	1 016 241	573 689	-80 000	493 689	902 641	-11,18 %	408 952	-113 600
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-1 720 984	-2 311 975	-60 000	-2 371 975	-2 530 330	47,03 %	158 355	809 346
Palvelujen ostot	-2 740 301	-3 040 406	-60 000	-3 100 406	-2 668 313	-2,63 %	-432 094	-71 988
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-44 890	-36 950		-36 950	-72 778	62,13 %	35 828	27 888
Avustukset	-826 041	-520 000	-190 000	-710 000	-886 334	7,30 %	176 334	60 293
Muut toimintakulut	-240 269	-273 392		-273 392	-407 580	69,63 %	134 188	167 311
TOIMINTAKULUT yhteensä	-5 572 485	-6 182 723	-310 000	-6 492 723	-6 565 335	17,82 %	72 612	992 850
Toimintakate (SITOVA)	-4 556 244	-5 609 034	-390 000	-5 999 034	-5 662 694	24,3 %	-336 340	1 106 450

2.1.2. Yhteistoimintalautakunta

Toimiala	Hallintopalvelut
Tilivelvöllinen	Hallintojohtaja
Tehtäväalue	Yhteistoimintalautakunta järjestää yhteistoiminta-alueen asukkaille sosiaali- ja terveyspalvelut lukuun ottamatta varhaiskasvatusta sekä järjestää ympäristönsuojelu-, ympäristöterveydenhuolto- ja eläinlääkintäpalvelut.

Yhteistoimintalautakunnan talousarvio 2023:

Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti yhteistoimintalautakunnan tehtävä on ollut toiminta jäsenkuntien yhteisenä edustajana ja neuvotteluosapuolena sosiaali- ja terveyspalvelujen hankinnassa. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti palvelut on tuotettu pääsääntöisesti LLKY:n toimesta. Yhteistoimintalautakunta sijoittuu Kauhajoen kaupungin organisaatioon ja talousarvioon.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän toiminta siirtyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksessa olennaisilta osiltaan 1.1.2023 alkaen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointi-alueelle. LLKY:n jäsenkunnat ovat päättäneet liikelaitoskuntayhtymän purkamisesta kevätkaudella 2022. Yhdessä jäsenkuntien kanssa on sovittu, että purkamiseen liittyvät määrärahat ja rahaliikenne hoidetaan yhteistoimintalautakunnan kautta. Talousarvion suunnitelma on toimintakatteen osalta -30 000 euroa. Talousarvio sisältää lautakunnan hallinnon kuluja (toimintakulut ja vyörytykset), jotka jaetaan kunnille asukasluvun suhteessa seuraavasti:

Isojoki	5 156 €
Karjajoki	3 250 €
Kauhajoki	35 146 €
Teuva	13 502 €
Yhteensä	57 054 €

Tilinpäätös 2023:

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän (LLKY) toiminta siirtyi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen osalta 1.1.2023 alkaen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle. Liikelaitoskuntayhtymä purkautui 1.1.2023 kello 00.02. Ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun ja eläinlääkintähuollon tehtävissä toimiva henkilöstö siirtyi 1.1.2023 Kauhajoen kaupungin palvelukseen. LLKY:n jäsenkuntien valtuustot hyväksyivät sopimuksen purkamisesta joulukuulla 2022. Yhdessä jäsenkuntien kanssa on sovittu, että purkamiseen liittyvät määrärahat ja rahaliikenne hoidetaan yhteistoimintalautakunnan kautta. Purkusopimuksen mukaan liikelaitoskuntayhtymän johtokunnan ja tarkastuslautakunnan toimikausi jatkui loppuselvityksen hyväksymiseen saakka ja johtokunta tai määräämänsä valtuutettiin ryhtymään purkamisen johdosta kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin. Johtokunta ja tarkastuslautakunta ovat olleet liikelaitoskuntayhtymän purkautumisen jälkeen tarvittavan ajan osana Kauhajoen kaupungin organisaatiota.

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeisistä kustannuksista on pidetty Kauhajoen kaupungin kirjapidossa erillistä seuranta yhteistoimintalautakunnan alaisuudessa. Samoin kaikki purkamiseen liittyvät erilliset kustannukset ovat menneet yhteistoimintalautakunnan menoiksi vuonna 2023.

Toteutuneen toiminnan arviointi

LLKY:llä ei ole ollut tilikaudella tehtäviensä mukaista toimintaa. Yhteistoimintalautakunta koontui kaksi kertaa tilikauden aikana: 9.2.2023 ja 31.10.2023. Helmikuulla lautakunta hyväksyi talousarvion käyttösuunnitelman. Lokakuulla lautakunta jatkoi peruspalvelujohtajan viran hoitoa määräaikaisesti ja merkitsi tiedoksi LLKY:n loppuselvityksen. Samalla lautakunta hyväksyi LLKY:n taseen alaskirjauksia, jakoperiaatteet yhteistoimintalautakunnalle kohdistuville tuotoille ja kuluille (hyväksyi samat periaatteet tuotoille ja kuluille myös nettovarallisuuden ja kohetken jälkeen).

Koska LLKY purettiin vuoden vaihteessa ja sittemmin on eletty loppuselvitysvaihetta, niin LLKY:n tilinpäätös tehtiin ajalta 1.1-31.8.2023. LLKY:n tilinpäätös 31.8.2023 tehtiin liikelaitoskuntayhtymän entisten viranhaltijoiden toimesta, joille LLKY:n johtokunta myönsi (25.10.2022 § 107) tarvittavat luvat ja oikeudet. Purkusopimuksen mukaan LLKY:n purkuun liittyvät kulut ovat menneet Kauhajoen kaupungin yhteistoimintalautakunnan menoiksi vuonna 2023.

Purkusopimuksen mukaisesti Kauhajoen kaupunki otti hoidettavakseen LLKY:n loppuselvityksen 31.8.2023 koordinoinnin ja käytännön toteuttamisen. Kaupungin osalta tähän työhön ovat osallistuneet hallintojohtaja sekä talous- ja hallintosihteeri, joiden palkkakuluja on vyörytetty yhteistoimintalautakunnalle 31.8.2023 saakka. Lisäksi kaupungin pääkirjanpitäjä on käyttänyt suuren määrän työtunteja loppuselvityksen lukujen kirjaamiseen. Loppuselvityksen luvut saatiin koottua kasaan päätöksentekoa varten lokakuulla. Erittäin vaikeaksi osoittautui loppuselvityslukujen kirjanpidolliset kirjaukset. Vaikeutta lisäsi se, että kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antoi uuden lausunnon liittyen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksesta johtuvan ns. vapaaehtoisen kuntayhtymän peruspääoman muutoksen käsittelystä kunnan kirjanpidossa. Tämä uusi lausunto muutti merkittävästi loppuselvityksen kirjauksia kirjanpitoon.

Taloudellinen toteuma

Talousarvio lautakunnalle laadittiin tietämättä vielä mitään loppuselvityksen tuottamista luvuista. Tämä konkretisoituu tilinpäätösluvuissa. Talousarvio ei ollut mitenkään realistinen tilinpäätökseen verrattuna.

Toimintatuotot olivat yhteensä noin 331 500 euroa. Toimintatuotoissa näkyvät muita jäsenkunnilta laskutettavat maksusuudet. Tuet ja avustukset, noin 13 300 euroa, muodostuvat pääosin ELY-keskuksen kotouttamiskorvauksista Kauhajoen kaupungille. Muut toimintatuotot, noin 87 300 euroa, selittyvät pääosin tuloutetuilla taseen alaskirjauksilla sekä alaskirjausten jälkeen saaduilla myyntisaamisilla.

Toimintakulut olivat yhteensä noin 654 600 euroa. Henkilöstökulut, noin 55 500 euroa, toteutuivat melko hyvin talousarvioon nähden. Palvelujen ostot, noin 266 000 euroa, selittyvät osittain vanhoilla palvelu- ja asiakasmaksuilla, jotka kohdistuivat vielä vuodelle 2023. Lisäksi palvelujen ostoihin on kirjattu Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy:ltä yhteistoimintalautakunnalle tilattujen palvelujen laskutus (mm. ohjelmistomaksut ja taloushallinto). Palvelujen ostoihin kirjautuvat myös perintäkulut, jotka ovat juosseet koko vuoden 2023 ajan ja juoksutus jatkuu myös vuodelle 2024. Aineet, tarvikkeet ja tavarat, noin 7 800 euroa, selittyvät yhdellä LLKY:n vuokraamalla asunhuoneiston kunnostuksella vuoden 2023 aikana (kulu kohdistuu Kauhajoen kaupungille). Muut toimintakulut, noin 325 500 euroa, selittyvät saatavien poistoilla.

Yhteistoimintalautakunnan talouden toteuma:

YHTEISTOIMINTA- LAUTAKUNTA	TP2022	TA 2023	TA 2023		TP 2023	Muutos % 2022-2023	Poikkeama €	
			muutos	+ muutos			TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	40 967 064	21 908		21 908	230 862	-99 %	208 954	-40 736 201
Maksutuotot	0	0		0	0		0	0
Tuet ja avustukset	4 600	0		0	13 299	189 %	13 299	8 699
Muut toimintatuotot	0	0		0	87 340		87 340	87 340
TOIMINTATUOTOT yhteensä	40 971 664	21 908	0	21 908	331 502	-99 %	309 594	-40 640 162
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-734 036	-42 053		-42 053	-55 459	-92 %	13 406	-678 577
Palvelujen ostot	-97 666 223	-9 705		-9 705	-265 849	-100 %	256 144	-97 400 374
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6	0		0	-7 833	132669 %	7 833	7 827
Avustukset	0	0		0	-33		33	33
Muut toimintakulut	-229	-150		-150	-325 427	141803 %	325 277	325 198
TOIMINTAKULUT yhteensä	-98 400 494	-51 908	0	-51 908	-654 602	-99 %	602 694	-97 745 893
Toimintakate (SITOVA)	-57 428 831	-30 000	0	-30 000	-323 100	-99 %	293 100	-57 105 731

Yhteistoimintalautakunnan maksuosuudet jäsenkunnille:

Yhteistoimintalautakunta - maksuosuudet jäsenkunnille 1.1.-31.12.2023					
	Kauhajoki	Teuva	Isojoki	Karjajoki	
	59 %	25 %	10 %	6 %	
kuntatunniste	1004	1005	1002	1003	
Loppuselvitys 31.8.2023 (jako peruspääomien suhteessa):					
Loppuselvityksen nettolaskelma	-269 535,42	-159 025,90	-67 383,86	-26 953,54	-16 172,13
Oikaisu (henkilöstökulut)	11 337,49	6 689,12	2 834,37	1 133,75	680,25
Maksuosuudet 1.1.-31.8.2023	-258 197,93	-152 336,78	-64 549,48	-25 819,79	-15 491,88
Loppuvuoden purkukustannukset (jako ensisijaisesti kuntatunnisteittain):					
Maksuosuudet 1.9.-31.12.2023	-304 471,11	-179 469,82	-76 233,96	-30 469,58	-18 297,75
Maksuosuudet yhteensä 1.1.-31.12.2023	-562 669,04	-331 806,60	-140 783,44	-56 289,38	-33 789,63

2.1.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Toimiala Kasvatus- ja opetuspalvelut

Tilivelvollinen Kasvatus- ja opetusjohtaja

Tehtäväalue Lautakunnan tehtävänä on tuottaa vahvat ja kattavat lapsilähtöiset varhaiskasvatus-, esi- ja perusopetus- sekä lukiopalvelut ja tukea toisen ja korkea-asteen koulutuksen opetustoiminnan jatkumista Kauhajoella.

Tavoitteet vuosille 2023–2026	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
<p>Yhteisesti sovittujen arvolauseiden toteuttaminen ja vaaliminen koko palveluntarjonnassa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>"Mitä tulee paikalle, kun minä tullen paikalle?"</i> • <i>"Mikäli et ole valmis näkemään ihmisten vahvuuksia, älä silloin puutu myöskään heidän heikkouksiinsa."</i> • <i>"Sovitaan, mitä tehdään ja tehdään niin kuin on sovittu."</i> • <i>"Jotkut tarvitsevat enemmän saadakseen yhtä paljon."</i> • <i>"Vain turvallinen mieli voi oppia."</i> <p>Kasvatus- ja opetuspalveluiden tehokas ja taloudellinen järjestäminen pedagogiikkaa ja kasvatusta tukevissa turvallisissa toimintaympäristöissä</p> <p>Lasten, nuorten ja perheiden terveyttä ja hyvinvointia edistävät toimet ja kehityssuunnat huomioidaan kaikissa toiminnoissa</p> <p>Monitoimijainen yhteistyö hyvinvointialueen kanssa (sis. sote- ja hyvinvointipalvelut ja järjestöt/yhdistykset)</p> <p>Asiantunteva henkilöstö sekä henkilöstön laadukas koulutus ja työhyvinvointi</p>	<p>Yhtenäisen kasvun ja oppimisen polun kehittäminen elämäntarimalliin perustuen:</p> <p>Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut sekä yhtenäinen esi- ja perusopetus laadukkaissa ja monipuolisissa oppimisympäristöissä tarpeellisten ohjausryhmien työn tukemana</p> <p>Tavoitteiden ja oppimistulosten seuraaminen</p> <p>Lukion maakunnallinen markkinointi sekä alueellinen yhteistyö toisen asteen koulutuksen järjestämisessä</p> <p>Käyttäjämäärän ja tarpeiden aktiivinen seuranta palveluverkoon nähden.</p> <p>Hankerahoitusten innovatiivinen hyödyntäminen peruspalveluiden kehittämisessä.</p> <p>Kansallisten pedagogisten kehityssuuntien seuraaminen ja toimeenpaneminen.</p> <p>Positiivisen pedagogiikan ja vahvuusperustaisen kasvatuksen ja opetuksen toteuttaminen kaikissa toimintayksiköissä.</p> <p>Lasten oikeuksien toteutuminen kaikissa toiminnoissa. (LYK = Unicef; lapsiystävällinen kunta)</p> <p>Monialainen palvelunohjaus ja työskentely varhaiskasvatuksen ja koulun toimintaympäristössä</p> <p>Henkilöstön ammattitaitoa ja asiantuntijuutta ylläpitävä koulutus.</p>	<p>Eri sidosryhmille kohdennetut kyselyt (toteutunut k/e)</p> <p>Lapsivaikutusten arvioinnit päätöksissä toteutettu (lkm)</p> <p>Seurantakokeiden tulokset, toiminnan itsearvioinnit (toteutunut k/e)</p> <p>Saadut hankerahoitukset (€/v)</p> <p>Uusien toimintamallien kokeilut (lkm)</p> <p>Tehokas toiminta mm. Perheohjaamossa haasteiden ennaltaehkäisemiseksi. Myös LYK.</p> <p>Lapsiparlamentin toiminta (k/e)</p> <p>Kaupungin koulutussuunnitelman tavoitetasoa saavuttaminen.</p>

	Työhyvinvoinnin ylläpitäminen toimintayksiköille sopivin keinoin kaupungin linjausten mukaisesti	
--	--	--

Tilinpäätös 2023:**Toiminnan laajuus**

Tavoite	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Varhaiskasvatus, lasten lkm yht.	411	440	385
- oma toiminta	355	350	330
- palveluseteli	56	50	55
Lastenhoidon tuki, lasten lkm (koti- /yksityishoidon tuki)	113	120	117
Esiopetuksen oppilasmäärä	120	125	123
Apip-toimintaan osallistuvien lukumäärä	190	190	178
Perusopetuksen 1-6 -vuosiluokkien oppilasmäärä	847	850	829
Perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 – oppilasmäärät	463	450	502
Erityisen tuen piirissä olevien oppilasmäärä	155	145	171
Lukion opiskelijat	160	160	176

Yleiset perustelut:**Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioon vaikuttaneita seikkoja 2023**

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala on henkilöstömäärältään suurin työllistäjä ja henkilöstökulujen osuutta on korotettu vuodelle 2023 arvioprosentilla 3 % kautta linjan kustannusvaikutusten ollessa yhteensä sivukulut huomioituna noin 500 000 €.

Kuluttajahintaindeksin muutos oli talousarvion laadintavuonna 2022 7,12 % ja talousarviovuonna 2023 edelleen 6,24 % lisää.

Talousarvioon 2023 palveluiden oston sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat- kustannuspaikkojen kasvu linjattiin yleisellä tasolla samaan tasoon, kuin henkilöstökulujen korotusprosentti (3 %). Palveluiden oston kustannustason määrittelyssä on kuitenkin tehty poikkeus kuljetuspalveluiden osin, koska korotuspaineet ovat ko. kustannuksissa merkittävän kovat. Tämän johdosta kuljetuspalveluihin tehtävä varaus on linjattu syksyllä 2022 arvioituaan kuluttajahintaindeksiin 6,5 %, varausvaikutuksen ollessa 80 000 € aikaisempaa määrärahavarausta korottaen.

Palveluiden oston sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat kustannusryhmien muu korotusvaikutus on yhteensä noin 50 000 €.

Muut kustannuspaikkaryhmät on budjetoitu samassa laajuudessa kuin aiemmin, eli korotuspaine on talousarviota laatiessa haarukoitu kohtiin, joissa tarve on selkeimmin olemassa.

Toimintatuotot:

Toimintatuotot ovat toteutuneet varsinkin valtionavustusten näkökulmasta hyvin. Kuitenkin toimintatuotoissa on varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotoissa merkittävää alenemaa, vaikka lakimuutokseen varauduttiinkin ennalta. Vähennemä on miltei 70 000 € arvioitua enemmän.

Henkilöstökustannukset:

Koko vuoden taloudellinen kehitys näyttää, että erityisesti henkilöstömenoissa on merkittävää kasvua. Kasvu perustuu työ- ja virkaehtosopimusten ns. perälautaratkaisun palkankorotus-

vaikutuksiin. Kasvatus- ja opetuspalvelut kattavat kaksi kolmannesta kaupungin toiminnoista ja pääosa budjetista käytetään henkilöstökuluihin, jonka johdosta valtaosa työ- ja virkaehtosopimusvaikutuksista kohdentuu toimialalle. Kyseisiin työ- ja virkaehtosopimuskorotuksiin pohjautuen toimiala sai lisätalousarvion kautta määrärahaa talousarvioonsa 609 000 € lisäyksen sisältäen jonkin verran tukipalveluista johtuvaa määrärahalisäystä.

Valtionavustuksilla pystytään kattamaan lisähenkilöstön palkkauskustannukset miltei kokonaisuudessaan. Merkittävää toimialalla on se, että sijaiskustannukset ovat korkeat ja ne ovat välttämättömiä kulueriä, koska mm. varhaiskasvatuksessa suhdeluku edellyttää sijaisten palkkaamista miltei aina. Sama koskee myös perusopetusta, koska oppilasryhmä ei voi olla ilman opettajaa. Sijaiskustannukset ovat nousseet merkittävästi, eikä niihin tehtävä laskennallinen varaus 5 % ole mitenkään riittävä, koska varaus sisältää myös perhevapaiden sijaisuuksiin määrärahan.

Palveluiden ostot:

Palveluiden ostoissa sijoitettujen lasten koulunkäyntiin kului arvioitua noin 85 000 € enemmän. Myös asiantuntijapalvelut; mm. työnohjauspalvelut kuluttivat n. 15 000 € enemmän määrärahaa. Lisäksi työterveyshuollon kulut nousivat jonkin verran. Myös ravintopalveluihin (sisäiset ostot; mm. ruokatarviketilaukset keskuskeittiöltä kouluille) käytetty määräraha on ylittetty n. 25 000 €.

Avustukset:

Lisämäärärahasta huolimatta palveluseteliin varattu määrärahavaraus ylittyi edelleen miltei 100 000 €.

Muut toimintakulut:

Muissa toimintakuluissa merkittävänä ylityksenä näyttäytyvät ICT-välineistöön käytetyt vuokratulot, jotka ylittivät noin 100 000 €. Lisäksi ATK-palveluihin kuluu 20 000 € enemmän, kuin arvioitu. Kustannusnousu johtuu yleisestä kustannustason noususta sekä käytössä olevien laitteiden määrästä, mikä on merkittävästi kasvanut viime aikoina koulunpidon sähköistyessä.

VUOKSI:n oppilaitoksen sijaintikuntakorvauksessa on nousua noin 30 000 €.

Lopuksi:

Kaupungissamme käytetään raamibudjetointimallia, mikä pohjautuu kaupungin tuloihin ja sitä käytetään käyttötalouteen sekä investointeihin. Kukin toimiala saa käyttöönsä laskennallisen raamin. Kuitenkin, koska mm. kuluttajahintaindeksin muutos korkoa korolle- laskentatavalla on ollut sekä laadinta- että toteutusvuoden osalta yhteensä miltei 13,5 % raamin pysyessä pääluokittain koko lailla samana, on ilmeistä, että talousarvion määrärahat ylittivät. Kohdat, joissa on ollut selkeät ylitystarpeet mm. työ- ja virkaehtosopimuksista johtuen, ovat päivitetty parhaalla mahdollisella arviolla lisämäärärahakäsittelyillä. Huomioitavaa kuitenkin on se, että lisämäärärahaa ei ole kohdennettu mm. palveluiden ostoihin. Näin ollen raami pakottaa sopeuttamaan määrärahavaroja alemmas, kuin kulutus varmuudella tulee olemaan käyttäjämäärästä ja kustannustasosta johtuen.

Kasvatus- ja opetuspalvelujen talouden toteuma:

KASVATUS- JA OPETUS- LAUTAKUNTA	TA 2023				TP 2023	Muutos %	Poikkeama €	
	TP2022	TA 2023	muutos	+ muutos			TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	278 146	205 400		205 400	223 426	-19,67 %	18 026	-54 720
Maksutuotot	536 297	394 200		394 200	383 613	-28,47 %	-10 587	-152 685
Tuet ja avustukset	838 540	187 338		187 338	793 914	-5,32 %	606 576	-44 626
Muut toimintatuotot	366 355	324 500		324 500	291 796	-20,35 %	-32 704	-74 559
TOIMINTATUOTOT yhteensä	2 019 339	1 111 438	0	1 111 438	1 692 748	-16,17 %	581 310	-326 590
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-15 368 965	-14 497 700	-609 000	-15 106 700	-15 890 114	3,39 %	783 414	521 149
Palvelujen ostot	-2 344 019	-2 340 380	-100 000	-2 440 380	-2 498 707	6,60 %	58 327	154 688
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-483 336	-516 445		-516 445	-475 528	-1,62 %	-40 917	-7 808
Avustukset	-1 023 057	-952 000		-952 000	-1 114 867	8,97 %	162 867	91 811
Muut toimintakulut	-393 457	-358 871		-358 871	-403 684	2,60 %	44 813	10 226
TOIMINTAKULUT yhteensä	-19 612 834	-18 665 396	-709 000	-19 374 396	-20 382 900	3,93 %	1 008 504	770 066
Toimintakate (SITOVA)	-17 593 496	-17 553 958	-709 000	-18 262 958	-18 690 152	6,2 %	427 194	1 096 656

2.1.4. Hyvinvointilautakunta

Toimiala Hyvinvointipalvelut

Tilivelvollinen Hyvinvointijohtaja

Tehtäväalue Lautakunnan toimialana on kaupungin hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja koordinointi sekä markkinointiviestintä. Hyvinvointipalveluja tuottavat liikunta-, nuoriso-, opistopalvelut (kansalaisopisto, Panula-opisto ja kulttuuritoimi) sekä kirjasto- ja tietopalvelut.

Tavoitteet vuosille 2023–2026	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
Monipuoliset, terveyttä ja hyvinvointia tukevat ja edistävät, tasa-arvoisesti saatavilla olevat palvelut eri-ikäisille ja eri kohderyhmille	Toimintojen ja palvelujen järjestäminen ja mahdollistaminen monialaisessa yhteistyössä	Asiakas- ja toimintatilastot
Avoin vuorovaikutteinen viestintä kuntalaisten kanssa	Rakennetaan avoimet vuorovaikutteiset tiedotus-, kuulemis- ja keskustelukanavat kuntalaisten ja kaupunkiorganisaation väliille	Palautteisiin reagoiminen ja seuranta (tilastointi)
Aktiivinen ja osallistuva kuntalainen	Asiakaslähtöinen palveluiden suunnittelu	Valmisteltavien asioiden ennakkokäsittelyt
Suunnitelmallinen viestintä ja markkinointi	Palveluiden järjestäminen koko elämänkaari huomioiden	Asiakastytyytyväisyyskyselyt
Ennaltaehkäisevä ja ennakoiva toimintatapa hyvinvoinnin vahvistamisessa kaikissa julkisissa palveluissa	Avoimen ja suunnitelmallisen viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen	Oikea-aikainen ja riittävä viestintä ja markkinointi
	Varhainen tukeminen monialaisessa yhteistyössä sekä ympäristön turvallisuuden parantaminen	Reagointi muuttuneisiin tilanteisiin (kyllä/ei)
	Palveluiden ja parhaiden käytänteiden ideoiminen ja mallintaminen	Järjestettyjen toimenpiteiden, tilaisuuksien ja tapahtumien määrä
		Kokeilujen määrä

Tilinpäätös 2023:**Toiminnan laajuus**

Toiminta	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kansalaisopiston opetustunnit	8590	9 500	9 525
Opiskelijamäärä	2148	4 500	4 007
Panula-opiston opetustunnit	7 400	7 400	6 638
Opiskelijamäärä	175	290	217
Avoim muskari	700		503
Kulttuuritoimen järjestämät			
- tilaisuudet	107	90	89
- kävijät	9 450	5000	6000
Kirjaston lainaukset	170 795	200 000	178 089
Kirjastoauton lainaukset	48 178	55 000	43 745
Nuorisopalveluiden kohdatut	20 444	11 000	28 562
Nuorisotilojen kävijät	16 867	10 000	15 969
Liikuntapalveluiden ohjattu liikunta järjestetyt ryhmät	1 679		1 794
- osallistujat	19 920	25 000	23 612
Virkistysuimala-urheilutalon kävijät	69 331	100 000	82 371
- uimala	51 906	65 000	59 773
- urheilutalo	17 425	35 000	22 598

Hyvinvointipalveluiden toimialan tavoitteiden toteutuminen 2023

Hyvinvointipalveluiden toiminta on kehittynyt suunnitellusti vuoden aikana ja yhteistyö järjestöjen ja yhdistysten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on ollut aktiivista mm. yhteisten suunnittelukokousten ja järjestettyjen tapahtumien osalta. Toiminnasta saatu palaute on ollut positiivista ja kehittäminen on asiakaslähtöistä. Kaupunkilaisten osallistaminen on jatkuvasti järjestettävien pienten kyselyjen avulla nopeaa ja helposti toteutettavaa. Ennakkovaikutusten arviointia on kehitettävä systemaattisemmaksi. Markkinointiin ja tiedottamiseen on lisätty resursseja huomioiden myös asiakkaat, jotka eivät käytä digitaalisia viestimiä. Tiedonkulun haasteena ovat asukkaat, jotka kieltävät ilmaisjakelut eivätkä tilaa paikallislehtiä. Tähän on pyritty löytämään ratkaisua yhteistyössä kylätoimijoiden ja yhdistysten kanssa. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisessä on ollut haasteita kevään aikana, mutta yhteistyösuunnitelmissa on edetty hyvin. Yhteisistä palveluideoista enemmän yksiköiden teksteissä. Hyvinvointialueella on huomioitu kaupungin aktiivisuus hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä, joten kaupunkia pyydetään jatkuvasti mukaan yhteistyöhön ja henkilökuntaa asiantuntijoiksi erilaisiin yhteistyöeliimiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on yhtenä teemanaan kaupungin strategiavalmistelussa ja on osa talouden suunnittelua. Kaupungin hyvinvointityöryhmä on laatinut keväällä vuoden 2022 hyvinvointikertomuksen, joka hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa. Työryhmässä on tehty suunnitelmia työn kehittämisestä säännöllisissä kokoontumisissa mm. ennakkovaikutusten arvioinnin osalta. Hyvinvointipalveluiden henkilökunta on aktiivisesti mukana myös Lapsiystävällinen kunta -valmisteluissa ja palveluiden kehittämisessä.

Taloudellisten resurssien osalta hyvinvointipalveluiden toiminta on niukkaa. Resurssien säästötoimenpiteet näkyvät henkilöstön kuormittumisessa, mihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Säästötoimia on tehty vuosia ja palveluiden resurssit eivät mahdollista enää lisäsäästöjä, joten palveluiden turvaamisen ja kehittämisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää käyttää jatkossakin valtiolta saadut määrärahat palveluiden kehittämiseen. Hankeavustuksia on saatu hyvin kevään aikana, mutta hakkeet työllistävät vakituista henkilökuntaa, kun aktiivisia hanketoimijoita ei saada palkattua. Kaupunki on saanut valtakunnallista mainetta maksuttomien tai halpojen

palveluiden järjestämisestä, mutta palveluiden tuottamiseen tarvitaan entistä enemmän järjestöjen ja yhdistysten sekä muiden vapaaehtoistoimijoiden tukea. Hyvin hoidetut ja kattavat palvelu ovat pito- ja vetovoimatekijä asukkaiden ja muuttajien näkökulmasta.

Kansalaisopisto

Suupohjan kokoisen Kauhajoen kansalaisopiston rooli kasvaa kuntien yhteistoiminnan kehittämisessä sosiaali- ja terveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle. Kuntiin jäävien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluiden kehittäminen yhteistyössä kuntien ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa on yksi kansalaisopiston päätavoitteita lähivuosina. Kansalaisopiston merkitys kasvaa paitsi vapaa-ajan toimijana myös aikuisväestön osaamisen kehittäjänä sekä yhteistyökumppanina. Osaamisperusteisuus tuo kansalaisopiston opiskelijan käsiin mahdollisuuden osoittaa oppimaansa, joten yhteistyön lisääminen 2. asteen oppilaitosten kanssa mahdollistaa myös nuorten koulutustarjonnan laajentamisen. Lisäksi opiston aktiivinen asiakasraati auttaa kurssitarjonnan kohdentamisessa ja opetustilojen saavutettavuuden huomioimisessa. Työttömien maksuttomat osallistumismahdollisuudet kursseille ovat osa ennaltaehkäisevää aikuisille suunnattua hyvinvointityötä. Opetushenkilöstöä koulutetaan huomioimaan ikääntyvät opiskelijat, jotta kansalaisopisto voi toimia yhtenä tukipalveluna ikääntyvän väestön hyvinvoinnin lisäämiseksi hyvinvointialueen ehkäisevien palveluiden yhdyspinnalla.

Panula-opisto

Panula-opiston lapsille ja nuorille suunnattu musiikinopetus perustuu pedagogisesti pätevien opettajien järjestämään opetukseen Kauhajoella ja naapurikunnissa. Panula-opiston järjestämä musiikkileikkikoulutoiminta luo perustan eri kognitiivisten taitojen kehittymiselle musiikin avulla. Lapset voivat aloittaa musiikkiin tutustumisen jo varhaiskasvatasiässä maksuttomissa muskareissa, joita järjestetään yhteistyössä varhaiskasvatuksen yksiköiden kanssa. Juhannuksena järjestettävä Nummirock bändileiri antaa musiikkia aiemmin harrastamattomillekin lapsille ja nuorille tilaisuuden kokea onnistumisia. Bändileiri järjestetään yhteistyössä opettajien ja Nummirock-esiintyjien kanssa. Leiri on järjestetty kahtena kesänä ja sen suosio edesauttaa toiminnan vakiinnuttamista jokavuotiseksi. Panula-opistossa tehdään aktiivista yhteistyötä Etelä-Pohjanmaan ja koko maan muiden musiikkiopistojen ja muiden musiikin toimijoiden kanssa. Yhteistyöllä kehitetään opiston musiikinopetusta ja mahdollistetaan Kauhajoella järjestettäviä laadukkaita konsertteja ja musiikkitapahtumia.

Panula-opisto on vuonna 2023 järjestänyt taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaista musiikinopetusta Kauhajoella sekä osalliskuntasopimusten turvin Isojoella, Karijoella ja Teuvalla. Opetustoimintaansa Panula-opisto nauttii tuntiperusteista valtiosuutta. Vuoden aikana opiskelijamäärä kasvoi, erityisesti varhaiskasvatukseen suunnattujen maksuttomien muskareiden myötä. Pedagogisesti suunniteltu musiikkikasvatustoiminta edistää lasten tunnetaitojen lisäksi monien kognitiivisten taitojen kehittymistä. Avoimeen muskaritoimintaan osallistui 503 lasta. Panula-opiston opettajisto vieraili kaikilla toiminta-alueensa peruskouluilla esitellen musiikkikasvatustehtäväänsä sekä kokeiluttaen soittimia, joita peruskouluikäisillä ei ole mahdollista toisaalla kokeilla (esimerkiksi klarinetti ja saksofoni, sello ja viulu sekä vaskisoittimet). Kaksi maksutonta vaskikerhoa toimi Kauhajoen koulukeskuksessa. Lisäksi Panula-opisto järjesti maksuttomia konsertteja yhteensä noin 30.

Panula-opiston tavoitteellisen musiikinopetustoiminnan taiteen perusopetuksen syventävät opinnot suoritti 5 oppilasta saaden musiikkiopiston päättötodistuksen. Panula-opiston perusopinnot suoritti 5 oppilasta. Lisäksi aiempia opintokokonaisuuksia suoritettiin ahkerasti.

Kulttuuripalvelut

Kauhajoen kaupungin kulttuuripalveluiden tavoitteena on mahdollistaa kaikkien kuntalaisten osallisuus kulttuuriin. Kulttuuripalveluilla luomme tilaa kulttuurille, sen harrastamiselle ja kokemiselle. Kauhajoen kulttuurin kehittämisohjelmaan kulttuurihyvinvoinnin tavoitteeksi vuoteen 2025 mennessä on kirjattu: ”Kauhajoella tunnustetaan aktiivisesti ja poikkihallinnollisesti kulttuurin merkitys jokaisen asukkaan ja paikkakunnalla vierailevan hyvinvoinnille. Yhteistyö- ja toimintatavat kulttuurisen hyvinvoinnin huomioimiselle ovat vakiintuneet osaksi arkea.” Sitä tavoitetta kohti olemme kulttuuripalveluissa määrätietoisesti menneet hyvin tuloksin. Kauhajoen kulttuurin kehittämisohjelman päivittytyö aloitetaan v. 2024 aikana.

Kulttuuripalvelut järjestävät yhdessä yhdistysten, ryhmien ja kulttuuripalveluita tarjoavien yhteisöjen kanssa useita tapahtumia vuoden aikana. Yhteistyö mahdollistaa kulttuuritarjonnan järjestämisen myös erityisryhmille. Kulttuuriviikko Kriuhnaasu on osoitus laajasta ja tiiviistä yhteistyöstä paikallisten yhdistysten / kulttuurin tekijöiden kanssa. Yhteistyö kulttuurikasvatussuunnitelman tekemiseen on aloitettu. Työryhmään kuuluvat mm. kulttuuripalvelut, Panulaopisto, kansalaisopisto, kirjasto ja koulujen kulttuurivastaavat. Työryhmää täydennetään tarpeen mukaan.

Vuoden 2023 aikana Kulttuuritalon toiminta on monipuolistunut ja laajentunut kulttuurin ja erilaisten palveluiden myötä. Eduskuntamuseo oli avoinna kesä- ja heinäkuulla (muuna aikana tilauksesta). Gallerian monipuoliset näyttelyt ovat kasvattaneet Kulttuuritalon kävijämäärää ja samalla Eduskuntamuseo ja muut näyttelytilat ovat saaneet lisää kävijöitä. Galleria oli avoinna koko vuoden viikonloppuisin ja kesä- heinäkuulla neljä päivää viikossa. Gallerian kävijämäärä oli noin 2500 henkilöä. Kulttuuritalon näyttelyt olivat avoinna koko vuoden ja esillä oli 9 eri näyttelyä: Nurkanvaltaajat, kansalaisopiston taideopiskelijoiden ja keramiikan opiskelijoiden näyttely, alakoulun ja yhteiskoulun oppilaiden näyttely, Osmo Metsälän valokuvanäyttely, Eija Pöyryn kierrätystaidetta näyttely, Viljelijä välittää näyttely ja Kauhajoen Kameraseuran valokuvanäyttely sekä avajaisissa Mauri Turusen tekemä dokumentti Alpo Koivumäestä.

Ikäihmisten osallistuminen kulttuuritalon viikoittaiseen toimintaan on ollut runsasta, senioritoiminnassa oli 1 035 henkilö ja kokoontumiskertoja oli 37. Senioritupa -pilottikokeilu on alkanut syksyllä ja sen myötä myös ikäneuvolavastaanotto aloitti toimintansa. Kulttuuritalossa toimivat varhaiskasvatuksen perhetupa Soffa ja perheohjaamo tuovat lapsiperheet osaksi kulttuuritalon päivätoimintaa ja mahdollistavat myös yhteistoiminnan hyvinvointipalveluiden kanssa. Kulttuuritalossa toimii myös kansalaisopiston liikunta-, puutyö-, entisöinti-, verhoilu- ja hopeatyökursit. Useita yhdistyksiä kokoontuu kulttuuritalossa viikoittain kokoukseen tai järjestämiinsä tilaisuuksiin.

Kevään suurin tapahtuma Kulttuuriviikko Kriuhnaasu aktivoi kuntalaiset hyvin liikkeelle. Kulttuuriviikon aikana oli yhteensä 21 tilaisuutta ja niissä kävi 3500 henkilöä. Kriuhnaasun aikana järjestettiin 13 ilmaistapahtumaa, joihin osallistui 1900 henkilöä. Lisäksi kolmessa palvelutalossa järjestettiin musiikkiesityksiä sekä taidenäyttelyitä neljässä eri kohteessa. Kesällä oli perinteiset ”Hämes-Havunen Soi” konsertit kolmena iltana.

Taidekasvatusta on lisätty vuoden 2023 keväällä kouluihin ja taidekerhojen määrä on syksyllä kaksinkertaistunut. Kulttuuripalvelut koordinoivat taidekerhoja kouluille. Vuoden 2023 kohdeavustuksien summa kaksinkertaistettiin ja jaossa oli 20 000 €. Tällä rahalla pystyttiin tuemaan monipuolisesti kolmannen sektorin toimintaa. Avustuksia haettiin yhteensä 40 609 €. Kulttuuritalo / Eduskuntamuseo on noussut myös matkajärjestäjien kohteeksi kesäisin. Retken järjestäjät ovat olleet kiinnostuneita Eduskuntasalimuseosta, taidenäyttelyistä ja mahdollisuudesta tilata myös kahvit Kulttuuritalolla.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Kirjaston perustehtävä on monilukutaitojen edistämisen lisäksi tukea ja mahdollistaa kansalaisten tasa-arvoiset mahdollisuudet sivistykseen, tietojen ja taitojen hankkimiseen, kirjallisuuden ja taiteiden harrastamiseen, kansainvälistymiseen ja elinikäiseen oppimiseen. Laajennetun aukioloajan eli omatoimikirjaston palvelut lisäävät mahdollisuuksia päästä kirjaston palveluiden pariin. Kirjaston henkilökunnan palveluaika sekä omatoimikirjaston aukiolot pysyivät ennallaan. Kirjasto tarjoaa tiloja työskentelyyn ja opiskeluun sekä pienimuotoisten kokousten ja tapaamisten järjestämiseen. Kirjaston tilat olivat hyvin käytössä vuonna 2023, sekä yksityisten että eri toimijoiden varaamina.

Kirjaston tärkeimpiä lakisääteisiä tehtäviä on lukemisen edistäminen. Vuoden 2023 teemaksi valittiin sarjakuvat ja teemaa tukemaan haettiin AVI:lta avustusta Sarjissäpinöiden paluu-hankkeelle. Lokakuun säpinöissä LaNu-tiimi (lasten- ja nuortenkirjastotyön tiimi) kiersi ensin kirjastoauton mukana sekä sarjakuvataiteilija Uolevi (Leevi) Äikkään kanssa kouluilla. Teemaan liittyviä tapahtumia järjestettiin pitkin vuotta, suurimpana yhdessä nuorisopalveluiden ja muiden toimijoiden kanssa järjestetty Yökirjasto. Toimintaa taloon-hanke jatkui vuonna 2023. Hanke-raham avulla tuotettiin kirjailijavieraat Kauhajoen jokaiselle koululle. Kirjastossa tapahtuneet vierailut oli pääasiassa suunnattu aikuisille. Eepos-kirjastojen yhteistyöhanke Lukeva lakeus piti kirjavinkkaustapahtuman jokaiselle 7.-luokalle, samalla uudistettiin oppilaiden asiakkuudet. Perusopetuksen ja kirjaston välisen yhteistyösopimuksen teko aloitettiin. LaNu-tiimi kävi vinkkaamassa kouluilla, satuja lukemassa varhaiskasvatuksen toimipisteissä, piti 7.-luokille tiedonhaun opastuksen tunnit sekä 8.-luokille genresuunnistuksen. Kirjastossa kokoontui kevään ajan Hessu-harrastekerho: kirjastokerho. Resurssipulan vuoksi sitä ei enää syksyllä järjestetty. Lukulemmikki Minttu ja lukukoira Muru jatkoivat käyntejä kirjastossa Uutena lasten -ja nuorten toimintana aloitettiin Leffatorstait, elokuvia näytetään myös aikuisille.

Osa nuorista voi pahoin ja oireilee. Kirjastolla oli erityisesti kevään aikana järjestyshäiriöitä, ilkivaltaa ja kiusaamista. Nuorisopalvelut jalkautuivat kirjastolle useaan otteeseen, mutta vasta vartijan palkkaaminen rauhoitti tilanteen. Kirjasto tekee töitä saadakseen nuoret palveluiden pariin, lukemaan ja osalliseksi kirjaston tapahtumiin ja toimintaan. LaNu-tiimi kävi yhteiskoululla Walkers-wälkällä tavoitteenaan tutustua nuoriin ja kysyä toiveita ja palautetta nuorilta. Nuoria yritetään tavoittaa myös sosiaalisen median kautta.

Aikuisten säännölliset tapaamiset, Helmi-lukijat lukupiiri, Mediataitokeski viikot sekä Aikuisten päiväkerho jouduttiin kaikki lopettamaan vähäisten osallistujamäärien vuoksi. Digiopastusta annettiin säännöllisesti aina asiakkaiden kysyessä. Syksyllä kokeilussa oli tietovisa, Pubiton visa. Visaa ei jatketa vuonna 2024 vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Lukupiiri saatiin elvytettyä uuden vapaaehtoisen vetäjän myötä, piiriä jatketaan myös vuonna 2024.

Alkuvuodesta asiakkaiden mielipiteitä kyseltiin erityisesti hankinnasta (pelikysely, esinekysely) aikuisille suunnatulla mahdollisuudella pitää oma kirjanäyttely kirjastossa: "Asiakkaiden aiheet". Asiakkaiden toiveiden mukaisesti kirjastoon tuli kaksi uutta hyllypaikkaa, Novellit sekä Kauhajoki (kaikki Kauhajokea käsittelevä materiaali tulee samaan paikkaan). Syksyllä alkoi Eepos-kirjastojen "Parasta palvelua"-hanke asiakaskyselyllä. Työtä jatketaan vuonna 2024. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kotihoidon kanssa jatkettiin yhteistyötä säännöllisillä kirjakassikuljetuksilla. Kirjastoauto Tarinakärry reittiä muokattiin asiakkaiden toiveiden mukaan hieman vuonna 2023. Kesällä kirjastoauton Pop-up-pysäkkejä oli eri puolella Kauhajokea ja Tarinakärry oli mukana hyvinvointipalveluiden kyläpäivissä. Suurin Pop-up-tapahtuma oli Nummirockissa.

Liikuntapalvelut

Kauhajoki tunnetaan monipuolisena liikkumisen, liikunnan ja vapaa-ajan kaupunkina. Kaupungin alueella toimii aktiivinen liikuntatoimijoiden verkko, yli 40 urheiluseuraa ja lajijaostoa, jotka tarjoavat harrasteliikuntaa ja kilpaurheilua laajasti ja monipuolisesti asukas pohjaan nähden. Kansallisia ja valtakunnallisia liikunta- ja harrastetapahtumia järjestetään useita ympäri vuoden. Kaupunki ylläpitää hallinnassaan olevia liikuntapaikkoja ja tarjoaa yhdessä liikuntatoimijoiden ja -järjestöjen kanssa kaupunkilaisille monenlaisia vaihtoehtoja terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Olemme huomioineet liikuntapalveluissa kuntalaisten toiveet ja muokkaamme toimintojamme joustavasti, esimerkiksi kuntosalimme aukioloajat ovat laajentuneet parin vuoden aikana asiakastoiveiden mukaan etukäteen ladatulla kulkukortilla käytettäväksi viikonloppuisin klo 7.00-22.00 ja viikollakin vähintään klo 12.00-22.00. Liikuntasalien omatoimisen käyttöasteen nostamiseksi (esim. viikonloppujen osalta) on lisätty tiedottamista ja painisalin osalta varaukset ovat lisääntyneet erityisesti perheiden vuorojen suhteen (esim. lasten liikunnalliset synttärät).

Liikuntapalveluiden painopisteenä on jatkettu vuonna 2023 elintapaohjauksen vakiinnuttamista ja siitä tiedottamista. Liikuntapalveluiden ohjatun liikunnan tarjonnassa pääpaino oli edelleen matalankynnyksen laadukkaana liikunnan harrastamisen mahdollistaminen edullisesti kaikikäiset huomioiden. Käytössä olevat harrastamisen vuosikortit Senioripassi ja erityisliikuntakortti ovat avanneet uimalan ja urheilutalon puolen käytön laajasti sekä ohjatusti että omatoimisesti jo vuosien ajan.

Keväällä tapahtumat ja toiminnot avautuivat hiljaisen korona-ajan jälkeen ja heti tammikuussa 2023 oli nähtävissä patoutunutta osallistumisen tarvetta. Ryhmät täyttyivät ja tapahtumiin oli runsaasti tulijoita. Keväällä järjestettiin myös keskustelutilaisuuksia kuntalaisille Liikuntafoorumin ja Ikäihmisten liikuntaraadin muodossa.

Liikuntapalvelut koordinoivat avin rahoituksen avustuksella Kauhajoella Seniorit-liikkeelle hanketta ja Suomen harrastamisen mallin hanketta. Seniorit liikkeelle-hanke järjesti kevään ja kesän aikana mm. Kävely klubitoimintaa isossa IKH Arenassa, johon osallistui keskimäärin 100-150 sisäkävelystä innostunutta, tämän lisäksi järjestimme hankkeen puitteissa maksuttomia iltapäivätansseja ja tuolijumppahetkiä palvelutaloissa sekä osallistuimme kyläpäivien tapahtumien järjestämiseen. Suomen harrastamisen malli Kauhajoella toimii Hessu harrastekerhot nimellä ja se järjestää maksutonta kerhotoimintaa kaikilla Kauhajoen kouluilla (1-9 lk.) koulupäivän aikana tai heti sen jälkeen. Työikäisten liikunnan harrastamisen aktivoimiseksi olimme mukana opetus- ja kasvatuspalveluiden Liikunnallinen elämäntapahankkeen liikunnallisten osioiden toteuttamisessa, hanke oli kohdennettu opetus- ja kasvatuspalveluiden ja varhaiskasvatuspalveluiden henkilökunnalle mutta hanke hyödyttää myös kuntalaisia mm. lainattavien liikuntavälineiden osalta (polkupyöriä, sup-lautoja, lumikenkiä jne).

Uimalan puolella keväällä järjestettiin uimataidottomille aikuisille alkeisuiimakouluja, kun halli oli muilta asiakkailta suljettu, niin pystymme tarjoamaan rauhallisen oppimisympäristön. Lisäksi aikuisille tarjottiin uinnin tekniikkaopastusta ryhmässä ja tarvittaessa yksilöopetusta. Aikuisille järjestettiin myös aikuisten allaskarnevaalit maaliskuussa. Lasten kesäuiimakoulut jatkuivat vakiintuneena palveluna ja seitsemän viikon ajan kesä-heinäkuussa kokoontui 4 uimakouluryhmää päivässä. Kesäuiimakoulujen vuoksi pystyttiin tarjoamaan nuorille kesätyösetelipaikkoja, vaikka pääosin muu ohjattu toiminta on tauolla.

Kesän alussa järjestettiin liikuntaleiri 1.-4. luokkalaisille yhteistyössä Kauhajoen Voimistelu ja Liikunta ry:n kanssa. Talviloman aikaan osallistuttiin nuorille suunnatun Rinnerähinöiden toteuttamiseen yhteistyössä nuorisopalveluiden kanssa ja talviloman jälkeen järjestettiin erityisryhmien laskettelutapahtuman 20-vuotisjuhla rinnetapahtumana yhteistyössä Malikeen ja Kehitysvammaisten tukipiirin kanssa.

Liikuntapalveluiden tulosalueen talousarviossa on otettu huomioon Virkun alle 16-vuotiaiden maksuttoman uinnin jatkuminen, aukioloaikojen ja uimaopetuksen laajennus. Nämä muutokset näkyvät Virkun palkkakustannusten nousuna uimalan valvonnan osalta. Liikuntapalveluiden talousarvioon on kirjattu varatut määrärahat valtakunnallisten suositusten mukaisesti erityisryhmien liikunnan kehittämiseen, elintapaohjaukseen/liikuntaneuvontaan ja matalankynnyksen ohjaustoiminnan sekä vertaisohjaajakoulutusten kehittämiseen. Virkun ja liikuntapalveluiden ohjatun liikunnan tarjonta pystyttiin pitämään paikkakunnan kokoon nähden kattavana lukuisien palkattomien vertaisohjaajien avulla. Vertaisohjaajien koordinoinnista ja kouluttamisesta vastaa liikuntapalveluiden henkilökunta. Alle 18-vuotiaiden maksuttomat liikuntavuorot jatkuivat kaupungin liikuntatiloissa.

Nuorisopalvelut

Kauhajoen kaupungin nuorisopalveluiden perustehtävänä on; edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista, tukea nuorten itsenäistymistä sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja; lasten ja nuorten tasapainoisen kasvun ja kehityksen edistäminen; ehkäisevän ja kasvatuksellinen nuorisotyön toteuttaminen; järjestää ja tarjota laadukkaita vapaa-ajan vieton mahdollisuuksia turvallisessa ympäristössä.

Nuorisotyön toimia ovat muun muassa avoin nuorisotilatyö, kerho- ja pienryhmätoiminta, koulutyö ja ryhmätyötoiminta, erilaiset tapahtumat ja retket, päiväleirit, loma-aikojen toiminta, nuorten vaikuttajaryhmien tukeminen (aktiivinen nuorisovaltuusto, nuorisotalon talotoimikunta), ehkäisevä päihdetyö, Walkers-toiminta (kahvila, WalkersWälkät, Willaritoiminta ymv.), bänditalo Peltomaan ylläpitäminen, laaja yhteistyö. Nuorisopalveluiden toiminta on toteutunut hyvin perustehtävän mukaisesti ja työtä on kehitetty vuoden mittaan ja pyritty reagoimaan ajankohdaisiin tilanteisiin nopeasti. Kerhotoiminta, ryhmätyökset, talotoimikunnan toiminta, Rämiskän ja Walkersin aukiolot jne. ovat pyörineet suunnitellusti. Nuorisotyön jalkautumiset painottuvat talviaikaan Sotkanrinteille, keväällä muun muassa Kauppojen Kauhajoki-tapahtumaan ja koulujen päätöksessä. ”POP-UP Nuorisotiloja” järjestetään muun muassa ABC:lle ja kirjastolle. Kesän toiminta painottui jalkautuvaan työhön; Walkers Willari-toimintaan ja Kyläpäiviin. Kyläpäiviä toteutettiin 9 kpl laajentuneella yhteistyöllä ja niistä on saatu hyvät kokemukset. Willari-illat toteutuivat noin kaksi kertaa viikossa koko kesän ajan, lisäksi heinäkuussa järjestettiin nuorten toiveita kuunnellen muun muassa Katukoristurnaus.

Koulunuorisotyön toteuttamista on jatkettu (1,5 htv) valtionavustuksen avulla palkattujen koulunuorisohjaajien toimesta. Yläkoululla koulunuorisohjaaja on päivittäin läsnä koulun arjessa ja nuorten parissa. Koulunuorisotyö on lisääntynyt vuoden 2023 aikana. Koulunuorisotyö laajeni uuden avustuskauden aikana Ukrainasta maahan tulleiden lasten koulun käynnin tukemiseen, jonka osalta on ollut hyvä yhteistyö Aron koulun kanssa. Koulukeskuksen 5-6 luokkien kanssa työskentely on myös jatkunut. Lisäksi koulunuorisotyötä tekevät muut nuorisopalveluiden työntekijät. Säännölliset ryhmätyökset ja välituntitoiminnat ovat jatkuneet pitkien perinteiden mukaisesti. Lisäksi on jalkauduttu viikoittain ja välillä päivittäin koulupäivien jälkeen kirjastolle ja bussitaskulle. Näissä paikoissa on koulupäivien jälkeen havaittu paljon levottomuutta, häiriökäyttäytymistä, ilkivaltaa ja eriasteisia (vakaviakin) kiusaamistapauksia. Osan nuorten kanssa myös jutellaan koulupäivästä, illan tai viikonlopun suunnitelmista tai esim. kerrotaan neuvoja johonkin kysytyyn asiaan.

Erityisnuorisotyössä on muun muassa jatkettu yksilötuettavien nuorten kanssa ja tehty tiivistä yhteistyötä koulujen kanssa sekä muun muassa perheohjaamon ja lastensuojelun sosiaalityön kanssa. Kiusaamistapausten selvittely sekä jälkihoitotyö näkyy erityisnuorisotyöntekijän työssä. Huolesta nuorten pahoinvoinnista ja kiusaamisen ja väkivallan lisääntymisestä on keskusteltu pitkin vuotta ja erityisnuorisotyöntekijä on tehnyt tiivistä yhteistyötä eri tahojen kanssa. Nuorisosovittelun toimintamallia kehitettiin syksyn aikana ja toimintamalli tulee käyttöön

vuoden 2024 alusta. Kehittämistyö jatkuu ja yhteisesti selvitetään keinoja puuttua tämän hetkiin ilmiöihin puuttumiseksi. Erityisnuorisotyöntekijä toimii myös nuorisovaltuuston ja lapsiparlamentin ohjaajana. Lapsiparlamentin toinen kokonainen toimintakausi on käynnissä toukokuun 2024 loppuun. Lapsiparlamentin ohjaamisessa työparina erityisnuorisotyöntekijällä toimii laatupäällikkö kasvatus- ja opetuspalveluista.

Etsivään nuorisotyöhön on ohjautunut tasaisesti nuoria ja useiden ”vanhojen” kanssa on jatkettu työskentelyä. Työssä on näkynyt muutokset ja resurssien vähyys hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa. Etsivän nuorisotyön toimintailtoja on järjestetty säännöllisesti koko vuoden ajan. Syksyn mittaan alettiin valmistella yhteistyöllä etsivän nuorisotyön laajentumista, jolloin Kauhajoen kaupunki vastaisi jatkossa myös Isojoen, Karijoen ja Kauhajoen etsivän nuorisotyön toteuttamisesta. Kolmannen etsivän nuorisotyöntekijän rekrytointi saatiin auki ennen vuoden loppua.

Nuorisopalveluissa otettiin vuoden alusta käyttöön uusia kirjaamistapoja. Perusnuorisotyössä, koulunuorisotyössä ja erityisnuorisotyössä otettiin käyttöön NUODO-nuorisotyön valtakunnallinen dokumentointijärjestelmä ja etsivä nuorisotyö siirtyi tekemään ParENT-kirjaamisjärjestelmän toimintamuistiota työn kohtaamisten osalta. Myös etsivän nuorisotyön asiakkuudet kirjaetaan ParENT-järjestelmään. Nyt tilastot ovat mukana valtakunnallisesti laajenevassa järjestelmässä ja toimintoja saadaan vedettyä yhteen tilastoihin monella eri tavalla. Bänditalo Peltomaa poistui käytöstä vuoden 2023 lopussa ja bändit muuttivat Aninkoulun tiloihin. Walkers-toiminta täytti 25 vuotta ja säännöllisen Wälkätoiminnan sekä Willari-iltojen myötä toiminnan kohtaamisten määrä on noussut merkittävästi. Walkers toiminnasta on lautakunnalle tiedoksi oma toimintakertomus.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuusto on nuorten vaikuttajaryhmä, jolla on mahdollisuus vaikuttaa oman kuntansa asioihin. Nuorisovaltuusto on kirjattu kuntalakiin vuonna 2015. Nuorisovaltuustosta käytetään lyhennettä Nuva. Nuorisovaltuuston tehtävänä on valvoa nuorten asemaa poliittisessa päätöksenteossa ja tuoda nuorten ääntä kuuluviin. Nuorisovaltuusto tekee myös aloitteita ja kannanottoja. Lisäksi nuorisovaltuusto tiedottaa nuoria kunnan päättäjien toiminnasta ja auttaa nuoria löytämään keinoja vaikuttaa. Nuorisovaltuusto voi järjestää nuorille erilaisia tapahtumia ja tempauksia.

Nuorisovaltuustolla on uudistetun toimintasääntönsä mukaisesti kuusi kokousta vuodessa. Nuoriso-valtuustolla on edustus oikeus puhe- ja läsnäolo-oikeudella kaupunginvaltuustossa, jossa edustajana toimii puheenjohtaja ja varaedustajana varapuheenjohtaja. Tämän lisäksi nuvalla on edustus myös hyvinvointilautakunnassa, kasvatus- ja opetuslautakunnassa sekä teknisessä lautakunnassa. Lautakuntiin edustajat valitaan erikseen.

Kaudella 2023 nuorisovaltuusto uudisti ilmeensä Kauhajoen kaupungin uuden logon mukaiseksi. Samalla päivitimme sosiaalisen median alustojemme värit yhteensopiviksi uuden logon kanssa. Kauden alussa nuorisovaltuusto vieraili Eduskunnassa sivistysvaliokunnan tuolloisen puheenjohtajan Paula Risikon vieraana. Kauden aikana nuorisovaltuusto järjesti myös tapahtuman teemalla #munKauhajokiekiusaa. Kauden aikana nuorisovaltuusto antoi kaksi lausuntoa; toisen koskien kampushanketta ja toisen koskien vapaa-aikakeskuksen uudistamista.

Rekrytointi uudelle kaudelle on vuosittain loka-marraskuun aikana, ja uusi nuorisovaltuusto aloittaa toimintansa aina alkuvuodesta järjestäytymiskokouksella. Kauhajoen nuorisovaltuustosta on valittu edustajat myös hyvinvointialueen alaiseen Etelä-Pohjanmaan nuorisovaltuustoon.

Lapsiparlamentti

Lapsiparlamentti on uusi vaikuttamistoimielin, jonka tehtävänä on varmistaa lasten tulevan kuulluksi heitä itseään koskevassa kunnan päätöksenteossa, toiminnassa ja kehittämisessä. Lasten parlamenttitoiminnan tarkoituksena on edistää lasten mahdollisuuksia olla osallisina päätöksenteossa ja edistää lasten tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin YK:n lasten oikeuksien sopimuksen mukaisesti. Parlamenttiin valitaan kaksi edustajaa jokaisesta alakoulun oppilaskunnasta vuosiluokilta 1-6. Valinnat tekevät oppilaskunnat. Lasten parlamentti kokoontuu 3 kertaa vuodessa ja tapaamisten tavoitteena on lasten ja päättäjien kohtaaminen lasten elämään vaikuttavien tärkeimpien teemojen äärellä. Lasten parlamentin toiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista vastaa erityisnuorisotyöntekijä. Nuorisovaltuusto ja kaupunginvaltuusto nimeävät lapsiparlamentille oman kumminsa, joka osallistuu lapsiparlamentin kokouksiin ja toimii yhdyshenkilönä lapsiparlamentin, nuorisovaltuuston ja kaupunginvaltuuston välillä. Lasten parlamentin toiminnasta raportoidaan hyvinvointilautakunnalle.

Hyvinvointilautakunnan perustama poikkihallinnollinen lasten parlamentti ja lasten kyselytunnit ovat valtakunnallisessa Teaviisarissa mitattavaa kaupungin johtamiseen, osallisuuteen ja kuntalaisfoorumeihin kuuluvaa toimintaa. Valtakunnallisen statuksen vuoksi lasten parlamentin perustaminen on tärkeää vahvistaa uutena vaikuttajaryhmänä pysyväksi osaksi kaupungin päätöksentekoa. Lapsiparlamentin edustajat osallistuvat myös hyvinvointialueen lasten parlamentin toimintaan.

Lapsiparlamentin toiminta oli aktiivista, osallistavaa ja vaikuttavaa. Vuoden teemana olivat kaveritaidot, joiden huomioimiseen ja kehittämiseen haastettiin kaikki alakoulut mukaan. Lapsiparlamentti järjesti myös päättäjien kyselytunnin ja laati sen seurauksena yhteisen aloitteen nuorisovaltuuston kanssa. Lapsiparlamentin tubettajatapahtuma tavoitti kaikki esi- ja perusopetuksen oppilaat. Lapset ja nuoret olivat tyytyväisiä lasten lapsille järjestämään tapahtumaan. Tapahtumaan liittyi myös alakouluissa syksyllä järjestetty kaveritaitohaaste, jonka voitaneet luokat palkittiin Meet&Greet-tapaamisella tubettajien kanssa.

Vanhusneuvosto

Vanhusneuvoston toiminnan tavoitteena on edistää ikääntyvän väestön hyvinvointia ja terveyttä. Ikäihmisten palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle on ensiarvoisen tärkeää kehittää kaupungin omia ikäihmisten ehkäiseviä hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen palveluita. Vanhusneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, ikäihmisten sekä eläkeläis- ja vanhusjärjestöjen yhteistoimintaa ja ikäihmisten osallistumista ja vaikuttamista yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Vanhusneuvosto seuraa ikäihmisille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien kehittymistä ja tekee esityksiä ja aloitteita sekä antaa tarvittaessa lausuntoja ikäihmisiä koskevissa kysymyksissä ja kutsua koolle tarvittaessa kaupungin alueella toimivia eläkeläis- ja vanhusjärjestöjä käsittelemään neuvoston toimialaan kuuluvia asioita. Kaupunginhallitus päättää vanhusneuvoston toimintasäännöstä ja kaupunginhallituksen puheenjohtaja kuuluu vanhusneuvoston jäsenistöön. Taloudellisesti ja toiminnallisesti neuvosto sijoittuu hyvinvointipalveluiden toimialalla tehden aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimialojen kanssa.

Vanhusneuvosto on asettanut tulevien vuosien tavoitteeksi ideoida ja järjestää hyvinvointipalveluiden sekä vapaaehtoistoimijoiden kanssa yhteistyössä tapahtumia ja koulutustilaisuuksia, joilla aktivoidaan ikääntyviä ja heidän omaisiaan osallistumaan ja vaikuttamaan oman hyvinvoinnin ja terveydenedistämiseen. Tähän tavoitteeseen on päästy hyvin kevään aikana. Vanhusneuvosto on kokoontunut 4 kertaa ja kokouksissa on suunniteltu yhteistyötä sekä kolmannen sektorin että hyvinvointialueen kanssa. Kulttuuritalolla järjestetyissä ikääntyvien aamupäivissä on ollut mukana keskimäärin 45 henkilöä. Aamupäivien ohjelmassa on ollut erilaisia

luentoja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, liikuntaa ja mm. musiikkiesityksiä. Yhteistyössä järjestetty elokuvanäytös ja kevätretkikin osoittautuivat suosituiksi tapahtumiksi. Myös ikääntyvien yhdistykset ovat järjestäneet aktiivista toimintaa kulttuuritalolla. Vanhusneuvosto päätti käyttää osallistamismäärärahan Sotkan kesäteatterin näytökseen heinäkuussa. Vanhusneuvoston puheenjohtaja osallistuu aktiivisesti valtuutettuna kaupunginvaltuuston ja kutsuttuna kaupunginhallituksen kokouksiin. Puheenjohtaja on edustajana myös hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokouksissa ja neuvosto vaikuttaa hyvinvointialueen palveluiden järjestämiseen ja niiden kehittämiseen yhteistyössä maakunnan muiden vanhusneuvostojen kanssa. Esimerkkinä yhteistyön rakentamisessa on mm. liittyminen hyvinvointialueen SenioriTupa-hankkeeseen ja ikäneuvolatoiminnan suunniteltu aloittaminen syksyksi.

Vammaisneuvosto

Vammaisneuvoston toiminnan tavoitteena on edistää erityisryhmien hyvinvointia ja terveyttä sekä vaikuttaa kaupungin palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen ja esteettömyyteen. Vammaisneuvoston tehtävänä on edistää viranomaisten, vammaisten henkilöiden ja vammaisjärjestöjen yhteistoimintaa kaupungissa, seurata vammaisten henkilöiden tarpeiden kehitystä kaupungin alueella sekä seurata kaupungin yleisiin oloihin vaikuttavaa kunnallishallinnon päätöksentekoa vammaisten kannalta. Lisäksi vammaisneuvosto edistää vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, edistää vammaisten henkilöiden tasa-arvoista osallistumista yhteiskunnan eri toimintoihin sekä seurata vammaisille henkilöille tarkoitettujen palvelujen, tukitoimien ja muiden etuuksien kehitystä kaupungin alueella ja tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa tarvittaessa lausuntoja vammaisuuteen liittyvissä asioissa. Kaupunginhallitus päättää vammaisneuvoston toimintasäännöstä ja kaupunginhallitus nimeää edustajansa vammaisneuvostoon. Taloudellisesti ja toiminnallisesti neuvosto sijoittuu hyvinvointipalveluiden toimialalle tehden aktiivista yhteistyötä kaikkien kaupungin toimialojen kanssa.

Vammaisneuvosto on kokoontunut vuoden 2023 aikana 4 kertaa. Vammaisneuvostossa on käsitelty palautteita ja toiveita kuntalaisilta sekä myös alueellisen vammaisneuvoston kuulumisia, jonka puheenjohtajana toimii Kauhajoen vammaisneuvoston puheenjohtaja Tuomas Koi-vuniemi. Palautteet välitetään vammaisneuvoston kautta asiasta vastaavalle taholle. Vammaisneuvosto antoi lausuntoja tarvittaessa. Kevään aikana osa vammaisneuvoston jäsenistä osallistui hyvinvointijohtajan kutsuun, jossa vaikuttajatoimielimet oli kutsuttu yhteiseen tapaamiseen. Vammaisneuvostojen seudullinen tapaaminen oli lokakuussa, ja sinne osallistui jäseniä sekä vammais- että vanhusneuvostosta. Toukokuun kokouspaikkana oli seurakunnan nuorisotila Setälä, jonka yhteydessä tutustuttiin Setälässä valmistuneeseen mittavaan remonttiin. Lokakuun kokouspaikkana oli uusi sote-rakennus (hammashoitola ja lyhytaikayksikkö), jonka tiloihin tutustuttiin ennen kokouksen alkua.

Kauhajoen hyvinvointilautakunnan vammaisneuvostolle myöntämällä osallistavan budjetoinnin määrärahalta tehtiin seuraavat toimenpiteet:

- Tilattiin hiekoitushiekkaa vapaasti haettavaksi, tämän lisäksi tilattiin sankoja, joita sai noutaa Virkun aulasta niin kauan kuin niitä riitti
- Tilattiin liukastumissuojia kenkiin 30 + 10 kpl. Liukastumissuojia jaettiin kaverikahviloissa
- Järjestettiin Sote-yhdistysten Kaverikahvilat 2 kertaa, joiden tarkoitus oli koota erityistä tukea tarvitsevia yhteen juttelemaan ja viihtymään. Ensimmäiseen kaverikahvilaan järjestettiin myös yhteiskuljetus (Asuuliin). Osallistujia Kaverikahviloissa oli yhteensä n. 50 henkilöä.
- Tilattiin Kauhajoki-heijastimia 500 kpl, joita on jaettu kaverikahviloissa ja Virkussa
- Ostettiin 3 seniorikuntosalilaitetta Männikön kuntoilualueelle.

Monikulttuurisuustoimikunta

Kauhajoen kaupunginhallitus on kokouksessaan 13.5.2002 § 135 päättänyt perustaa romani-asiain toimikunnan. Romaniasiain toimikunta on 9.12.2021 kokouksessaan keskustellut toimikunnan nimen muuttamisesta vastaamaan koko toimikunnan toimintaa eri vähemmistöryhmien hyväksi. Toimikunnan mielestä nimi ”monikulttuurisuustoimikunta” kuvaa parhaiten tämän toimikunnan työtä eri vähemmistöryhmien hyväksi. Kauhajoen kaupunginhallitus on kokouksessaan 31.1.2022 § 20 päättänyt muuttaa Romaniasiain toimikunnan nimen Monikulttuurisuustoimikunnaksi.

Monikulttuurisuustoimikunnan tehtävänä on ollut lausuntojen antaminen kaupungin valmistelussa olleisiin asioihin. Tapahtumia ei ole järjestetty, mutta toimikunta on jakanut stipendejä hyvin opinnoissaan menestyneille erityisryhmien oppilaille. Toimikunnan toiminta on ollut hiippuvaa vuosien varrella, joten toimikunnan kokoonpanoon on järjestelyt uudistusta vuoden 2023 lopulla.

Hyvinvointipalvelujen talouden toteuma:

HYVINVOINTI- LAUTAKUNTA	TA 2023				Muutos Poikkeama €			
	TP2022	TA 2023	muutos	+ muutos	TP 2023	% 2022-2023	TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	286 510	370 650		370 650	352 697	23,10 %	-17 953	66 187
Maksutuotot	164 615	225 300		225 300	170 094	3,33 %	-55 206	5 479
Tuet ja avustukset	206 639	377 748	-72 000	305 748	310 444	50,23 %	4 696	103 805
Muut toimintatuotot	53 222	21 000		21 000	47 131	-11,44 %	26 131	-6 091
TOIMINTATUOTOT yhteensä	710 987	994 698	-72 000	922 698	880 366	23,82 %	-42 332	169 379
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-2 226 439	-2 334 320	-36 231	-2 370 551	-2 288 863	2,80 %	-81 688	62 424
Palvelujen ostot	-290 742	-294 025	-5 633	-299 658	-406 240	39,72 %	106 582	115 497
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 894	-206 340		-206 340	-223 253	12,81 %	16 913	25 359
Avustukset	-108 934	-125 000	-20 000	-145 000	-134 095	23,10 %	-10 905	25 162
Muut toimintakulut	-112 368	-94 230	-93 136	-187 366	-113 245	0,78 %	-74 121	877
TOIMINTAKULUT yhteensä	-2 936 377	-3 053 915	-155 000	-3 208 915	-3 165 696	7,81 %	-43 219	229 319
Toimintakate (SITOVA)	-2 225 391	-2 059 217	-227 000	-2 286 217	-2 285 330	2,7 %	-887	59 939

2.1.5. Tekninen lautakunta

Toimiala Tekniset palvelut

Tilivelvollinen Tekninen johtaja

Tehtäväalue Järjestää ja kehittää asiakkailleen asiantuntevasti ja laadukkaasti näiden tarvitsemat tekniset palvelut ja luo asiantuntevalla maankäytön suunnittelulla edellytyksen viihtyisän, terveellisen ja turvallisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentumiselle.

Tavoitteet vuosille 2023–2026	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
Yhdyskuntarakenteen ja elinvoimaisuuden kehittäminen	Oikeusvaikutteisten osayleiskaavojen valmistelun jatkaminen taajamaa ympäröiville rakentamispaineisille alueille resurssien puitteissa ja tarpeesta nousevat asemakaavanmuutos- ja laajennushankkeet sekä muut maankäytön suunnitelmat ja selvitykset Uusiutuvan energiatuotannon kaavahankkeiden ohjaus ja edistäminen	Vireille tulevat suunnitelma-hankkeet
Kestävä maapolitiikka ja maankäytön suunnittelu sekä kaava-alueiden toteutus	Maanhankinta- ja myyntikohteiden innovatiivinen valmistelu, kehittyviin maankäytön tarpeisiin reagoiva kaavoitus sekä toteutuksen järkevä ajoitus	Toteutuneet hankkeet
Nopeat ja joustavat liikenneyhteydet	Seudullisten liikenneyhteyksien kehittäminen Sanssin palvelukoti / hammas-hoitolan uudisrakennuksen liikennejärjestelyihin, Koulutus-kuntayhtymään ja koulukeskus-alueeseen liittyvien liikenneyhteyksien muutokset ja rakentaminen	Kehittämiskeskustelujen ylläpito Tehdyt toimenpiteet
Ydinkeskusta-alueen kehittäminen viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi	Uusien alkavien hankkeiden suunnittelu ja toteutus	Suunnittelun ja toteutuksen valmiusaste
Tehokas palvelutoiminta ja talouden tasapaino	Palvelujen järjestäminen tehokkaasti ja kustannustietoisesti. Resurssit vastaavat tehtäviä.	Suunnittelu- ja kunnossapitokohteiden määrä ja palveluiden hinnat €/yksikkö. Talouden toteuma. Resurssi-tarkastelun tulokset.
Terveysten, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen	Terveelliset ja turvalliset suoritus-paikat ja toimitilat sekä terveyttä edistävien ravintotottumusten lisääminen	Esteettömyys ja turvallisuusasioiden toteutuneet hankkeet sekä terveyttä edistävän ruokahuollon toimenpiteet

Kiinteistöjen toiminnallisen tehokkuuden tarkastelu	Osallistuminen koko kaupungin palveluverkon tarkasteluun	Toimenpiteet palveluverkko-työn etenemisen mukaan
Energiatehokkuutta koskevan toimintasuunnitelman toteuttaminen	Energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet määrärahojen puitteissa	Tehdyt toimenpiteet
Yhteistyö ja osallistuminen	Osallistutaan aktiivisesti omaa toimialuetta koskeviin verkostoihin ja pidetään aktiivisesti yhteyttä kuntalaisiin ja yrityksiin.	Osallistumisaktiivisuus ja vaikuttavuus, kuulemis- ja markkinavuoropuhelutilaisuudet, hankintojen ennakointi
Palvelurakenteen uudelleen tarkastelu	Sote-uudistuksen muutosten täytäntöönpano	Sote- ja pela kiinteistöomaisuuden hallinnan muutostukihankkeen toimenpiteet
	Palvelurakenneselvityksen jatkotoimenpidesuosituksen jatkuva kehittäminen	Tehdyt toimenpiteet: 1. Työhyvinvoinnin ja jaksamisen parantaminen 2. Johtaminen, esimiestyö ja organisaatio 3. Hankintojen kehittäminen 4. Strategisuuden kehittäminen 5. Digitalisuuden kehittäminen 6. Viestintä

Tilinpäätös 2023:

Teknisen toimialan teknisen lautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet suunnitelmien mukaisesti.

Teknisen lautakunnan toimintatuottojen toteuma on 121 % ja toimintakulujen toteuma on 104 %. Toimintakate on 93 %, joka on parempi kuin vuonna 2022 (105,8 %).

Teknisen lautakunnan toimintakate alittui 430.596 € vuonna 2023. Alitus muodostui talousarviorakenteesta johtuen hyvinvointialueelle vuokrattujen kiinteistöjen vuokratuottojen toteutumasta (6 %). Vuokratuotot oli arvioitu talousarvion tekovaiheessa 3 %:n mukaisesti.

Toimintakatteiden toteutuma tulosalueittain:

- Kaupunkisuunnittelu, alitus 186.331 €
- Kunnallistekniikka, ylitys 101.710 €
- Toimitilapalvelut, alitus 371.370 €
- Rakennusvalvonta, alitus 25.630 €

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos - liikelaitoksen purkautumisesta on tullut vuodelle 2023 lasku 27.017 €.

Investointimenojen toteutuma vuonna 2023 oli yhteensä 9.138.593 €. Talousarviossa oli investointeihin varattu 9.146.727 €. Nettoinvestoinnit ovat yhteensä 8.991.619 €. Investointitulot on yhteensä 146.973 €. Investoinneissa kokonaisuudessaan oli alitusta 155.108 €.

Investointien merkittävimmät poikkeamat v. 2023:

- Hammashoitolan uudisrakennus, alitusta 194.165 €
- Lukion hanke, alitusta 70.000 €, siirtyy vuodelle 2024
- Punainen tupa, ylitystä 73.227 €, vesikattorakenteiden uusimistyö siirtyi osittain vuodelle 2023
- Katujen rakentamisessa on ylitystä 295.531 €. Ylitys esitetään katettavaksi talonrakennuksen hankkeista säästyvillä määrärahoilla (Lukio ja Hammashoitolan uudisrakennus).

Ylityksen pääasialliset perustelut:

- Bitumi-indeksin korotus johtuen bitumin markkinahinnasta 50.000 €
 - Männikön katujen rakentaminen, materiaalikulut suunniteltua isommat, n. 100.000 €
 - Katualueiden vihertyöt 50.000 €
 - Liikenteenjakajien kivettäminen 30.000 €
 - Muu yleinen kustannusten nousu 50.000 €.
- Viemäri- ja sadevesiviemäriverkoston rakentamisessa on ylitystä 90.072 €. Paju-, Pihlaja- ja Haapakujien hulevesiviemärointi jouduttiin maaperän runsaan vesimäärän vuoksi tekemään suunniteltua pienemmissä kokonaisuuksissa, josta aiheutui ylimääräisiä kuluja.

Toiminnallisista asioista merkittävimmät:

- Kaavoituskatsaus 2022 ja kaavoitusohjelma 2023 - 2027 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.3.2023
- Asemakaavan muutos korttelissa 4501 ja Peltikujalla Panulan alueella on tullut voimaan 5.7.2023.
- Mustaisnevan tuulivoimaosayleiskaavan muutos Ahmalammen matkailupalvelujen alueella on tullut voimaan 16.8.2023.
- Asemakaavan muutos kortteleissa 1001 ja 1022 ja kortteliin 1022 liittyvillä katu- ja viheralueilla (ns. kerrostalokaava) ehdotus on ollut nähtävillä 14.6.-7.8.2023. Kaupunginvaltuusto on 18.9.2023 (§ 36) päättänyt palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi.
- Vapaa-aikakeskusalueelle on valmistunut A-Insinöörit Civil Oy:n laatima vapaa-aikakeskusalueen yleissuunnitelma, joka on ollut nähtävillä 30.8. - 20.9.2023. Tekninen lautakunta on käsitellyt suunnitelmaa 26.9.2023. Lausunnot suunnitelmasta on pyydetty antamaan kaupunginhallitukselle 31.10.2023 mennessä.

Isoimmat investointikohteet:

Sanssinkoti / Hammashoitolan uudisrakennus on valmistunut heinäkuun lopussa 2023. Virkistysuimala-urheilutalo Virkun ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen ja IV-konehuoneen laajennushanke valmistui elokuussa. Hissi on uusittu toukokuun huoltokatkon aikana. Punainen tupa Geopark-keskus ja peruskorjauksen esisuunnitelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 17.04.2023. LVIAS-suunnittelu on tehty ja sisustussuunnitelma on päivitetty. Rakennesuunnittelu on valmistunut. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle 140.000 € investointiavustusta.

Yhteiskoulun toisen opetuskeittiön kaappien ja koneiden uusiminen sähkömuutoksineen on valmistunut.

Männikön uuden kaava-alueen katujen rakentaminen Opettajantien ja Järvilehdontien osalta valmistunut.

Yhdyskuntarakenteen ja elinvoimaisuuden kehittäminen

- Kaavoituskatsaus 2022 ja kaavoitusohjelma 2023-2027 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 13.3.2023

- Asemakaavan muutos korttelissa 4501 ja Peltikujalla Panulan alueella on tullut voimaan 5.7.2023.
- Mustaisnevan tuulivoimaosayleiskaavan muutos Ahmalammen matkailupalvelujen alueella on tullut voimaan 16.8.2023.
- Asemakaavan muutos kortteleissa 1001 ja 1022 ja kortteliin 1022 liittyvillä katu- ja viheralueilla (ns. kerrostalokaava) ehdotus on ollut nähtävillä 14.6.-7.8.2023. Kaupunginvaltuusto 18.9.2023 (36) päätti palauttaa kaavaehdotuksen uudelleen valmisteltavaksi.
- Osallistuttu maakuntakaavan kokonaisuudistuksen ohjausryhmään
- Osallistuttu E-P:n Liikennejärjestelmäsuunnittelun työryhmäkokouksiin
- Vastattu uusien aurinko- ja tuulivoimahankkeiden aloitteisiin/ toimijoiden kyselyihin ja ohjattu käynnissä olevia uusiutuvan energian tuotannon kaavoitushankkeita
- Tutustuttu vedyn tuotannon maankäytön tarpeisiin. Vetytalous Hankkeiden esiselvitys valmistunut ja esitelty kaupunginhallitukselle 6.11.2023 ja tekniselle lautakunnalle 7.11.2023.

Kestävä maapolitiikka ja maankäytön suunnittelu sekä kaava-alueiden toteutus

- Jatkettu Männikön uuden kaava-alueen katujen rakentamista, Opettajantien ja Järvi-lehdontien osalta.
- Vapaa-aikakeskusalueelle on valmistunut A-Insinöörit Civil Oy:n laatima vapaa-aikakeskusalueen yleissuunnitelma, joka on ollut nähtävillä 30.8. - 20.9.2023. Tekninen lautakunta on käsitellyt suunnitelmaa 26.9.2023. Hyvinvointilautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta, ympäristölautakunta, vanhusneuvosto, vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto ovat antaneet suunnitelmasta lausuntonsa. Suunnitelma vie-dään valtuustolle hyväksyttäväksi alkuvuonna 2024.

Nopeat ja joustavat liikenneyhteydet

- Jatkettu Männikön uuden kaava-alueen katujen rakentamista, Opettajantien ja Järvi-lehdontien osalta.
- Elyn kanssa neuvoteltu Lustilantien kevyenliikenteenväylän ja Logistian risteyksen suunnittelun aloittamisesta v. 2024

Ydinkeskusta-alueen kehittäminen viihtyisämmäksi ja turvallisemmaksi

- vapaa-aikakeskusalueen yleissuunnitelma

Tehokas palvelutoiminta ja talouden tasapaino

- Ruokapalvelut: Kouluateriat hinta/päivä 3,65 €, Päiväkotiateriat hinta/päivä 5,57 €
- Puhtauspalvelut: Siivouksen keskimääräinen neliöhinta 22,30 eur

Terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen

- Oppitien liikennejärjestelyjen muutokset parantamaan koulujen liikenneturvallisuutta.
- Kuntoiluvälinealue Männikköön
- Matonpesupaikan rakentaminen Filppulaan
- Sotkan pururatojen valaistuksen maakaapelointi

Kiinteistöjen toiminnallisen tehokkuuden tarkastelu

- Osallistuttu kaupungin palveluverkkoselvitystyöryhmään
- Laadittu hyvinvointialueen kanssa vuokrasopimukset (terveyskeskus, toimintakeskus, Kujakoto, Aron neuvola, kaupungintalon toimistohuoneista, Arava B6, hammashoitolan väistötilat, koulukeskuksen, yhteiskoulun ja Aron koulun terveydenhoitajien ja kuraattorien huoneet sekä käyttöoikeussopimukset muiden koulujen vastaavista tiloista)
- Laadittu puhtauspalvelusopimus hyvinvointialueen kanssa heidän yksityisiltä vuokraamista tiloista

- Neuvoteltu Suun terveydenhuollon ja kuntouttavan lyhytaikaisyksikön sote uudisrakennuksen tulevasta vuokrasopimuksesta hyvinvointialueen kanssa
- Paloaseman ja Logistian toimistohuoneiden osalta vuokrasopimukset siirtyivät sellaiseen hyvinvointialueelle
- Ullantie 8 on myynnissä edelleen
- Kiinteistö Takamaa 6:816 ja Plaani 232-405-136-15 sekä Sipi 232-405-136-9 ja Välikönkuja 3 232-405-2-2559 on myyty
- Tonttikampanjapäivät maaliskuussa, ei toteutuneita kauppoja

Energiatehokkuutta koskevan toimintasuunnitelman toteuttaminen

- Motivalle on tehty energiatehokkuussopimuksen vuosiraportointi vuodesta 2022
- Kauhajoen ilmastokatsaus laadittu Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa

Yhteistyö ja osallistuminen

- Etelä-Pohjanmaan teknisten johtajien tapaaminen
- Sähkönhankintapalavereita on pidetty seinähankintarenkaan kokoonpanolla
- Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimitiloista on jatkettu yhteispalavereita teknisten johtajien ja hyvinvointialueiden edustajien kanssa
- Tekninen toimiala on osallistunut VM:n rahoittamiin hankkeisiin:
 - o Espoon kaupungin vetämään InfraO-hankkeeseen, jossa on kehitetty infraomaisuuden tietomallia ja ohjelmistotalot ovat toteuttaneet sen ohjelmistoihinsa. Kauhajoki on toiminut Swecon kumppanina kehityksessä. Hanke päättyi lokakuulla 2023.
 - o Tyrnävän kunnan vetämään Pikupate-hankkeeseen, jossa kehitetään paikkatiedon hallintaa. Hanke on saanut jatkoajan toukokuun 2024 loppuun.
 - o Sysmän kunnan vetämään Indiko-hankkeeseen, jossa infratietojen hallintaa pyritään kehittämään. Hanke jatkuu lokakuulle 2024.
- Osallistuttu EP:n maakuntakaavan uudistamisen ohjausryhmään
- Osallistuttu EP:n liiton tietoliikenteen kehityssuunnitelma -hankkeen ja tuulivoiman hyväksyttävyyttä edistävän Biowind-hankkeen ohjausryhmiin
- Osallistuttu Thermopolis Oy:n Energy equilibrium-hankkeen ohjausryhmään

Teknisen toimialan palvelurakenteen uudelleen tarkastelu

- Samalla taajuudella hankkeen päätöstilaisuus oli 26.5.2023. Työryhmien työpajatoiden kehittämissuunnitelmat on käsitelty toimialapalaverissa. Sovittu, että syksyllä otetaan kehitystoimenpiteet käytäntöön
- Toimialan TYHY-päivä 2.6.2023 sekä 15.12.2023
- Kehityskeskustelut on käyty

Toteutuneita kunnossapitokohteita

- Lukion kellarin pukuhuoneiden seinien maalaustyö
- Ilmastointikanavien puhdistuksia eri kiinteistöillä: SeiLab, Hyypän koulu ja Lukio
- Koulukeskuksen liikuntahallin lattian lakkaus
- Uimahallin vuosihuolto toimenpiteet
- Yhteiskoululla ja Keskusvarastolla valaisimien uusiminen led-valoiksi
- Leirintäalueen 4 mökin minikeittiöiden ja tiskikaappien sekä vaatekaappien uusiminen
- Aravatalon huoneiston pintaremontti
- Kolmenraitin koulun ikkunapokien ja karmien maalaukset ulkopuolelta
- Kaupungintalon aulatilojen ikkunoiden ja hissien uusiminen
- Yhteiskoulun opetuskeittiön alakaappien ja astianpesukoneiden sekä liesien uusiminen
- Sanssin Kulttuuritalon valaisimien uusiminen led-valoiksi
- Hammashoitolan väistötilan tyhjäys ja valmistelu pois vientiä varten
- Sanssin Kulttuuritalon etupihan kunnostus (sora-aluetta muutettiin nurmikolle)

- Aron päiväkodin ilmanvaihtokonehuoneiden laajennukset, iv-jäähdytystä varten
- Päiväkotikatu Pikku-Äijän ulkokuorauksen pesu ja maalaus
- Kaupungintalon ilmanvaihdon puhdistukset
- Kujakodon paloilmoinninlaitteen uusiminen
- Terveyskeskuksessa (Akseli ja Aurora sekä lääkäreiden vastaanotto ja röntgen siipi) ilmanvaihdon kanavien puhdistuksia
- Yhteiskoulun väestönsuojan/pukuhuoneiden käytävän lattiainputuksen uusiminen

Teknisen lautakunnan talouden toteuma:

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP2022	TA 2023	TA 2023		TP 2023	Muutos %	Poikkeama €	
			muutos	+ muutos			TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	1 540 579	153 136		153 136	139 305	-90,96 %	-13 831	-1 401 274
Maksutuotot	8 465	5 570		5 570	13 395	58,24 %	7 825	4 930
Tuet ja avustukset	77 403	45 240		45 240	81 123	4,81 %	35 883	3 719
Muut toimintatuotot	3 266 688	3 710 185		3 710 185	4 518 698	38,33 %	808 513	1 252 011
TOIMINTATUOTOT yhteensä	4 893 135	3 914 131	0	3 914 131	4 752 521	-2,87 %	838 390	-140 614
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	68 272	75 000		75 000	74 702	9,42 %	298	-298
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-4 285 555	-3 523 568	-110 000	-3 633 568	-3 656 163	-14,69 %	22 595	-629 392
Palvelujen ostot	-3 255 373	-1 944 338		-1 944 338	-2 230 778	-31,47 %	286 440	-1 024 595
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 854 877	-3 377 356		-3 377 356	-3 456 711	-10,33 %	79 355	-398 166
Avustukset	-102 799	-153 000		-153 000	-131 698	28,11 %	-21 302	28 899
Muut toimintakulut	-818 693	-746 735		-746 735	-791 043	-3,38 %	44 308	-27 650
TOIMINTAKULUT yhteensä	-12 317 297	-9 744 997	-110 000	-9 854 997	-10 266 393	-16,65 %	411 396	-2 050 904
Toimintakate (SITOVA)	-7 355 890	-5 755 866	-110 000	-5 865 866	-5 439 170	-26,1 %	-426 696	-1 916 720

2.1.6. Rakennuslautakunta

Toimiala **Tekniset palvelut**

Tilivelvollinen Rakennustarkastaja

Tehtäväalue Rakennusvalvonta palvelee kaupunkilaisia ja huolehtii yleisen edun huomiointiin ottamisesta sekä käsittelee rakentamiseen tarvittavat luvat, suorittaa lupiin liittyvät tarkastukset ja antaa ohjeita rakentajille. Seuraa rakentamisen yleistä kehitystä kaupungissa sekä vaikuttaa valmisteluun, joka liittyy rakentamiseen, maisema- ja kaupunkikuvaan sekä maankäytön suunnitteluun.

Tavoitteet vuosille 2023–2026	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
Toimiva palvelurakenne	Tehokas ja joustava palvelu, sähköinen asiointipalvelu	Asiakaspalvelu ja lupien käsittelyajat, sähköisen palvelun kehittäminen
Kuntayhteistyö	Osallistutaan omaa toimialuetta koskeviin seudullisiin ja maakunnallisiin verkostoihin	Osallistumisaktiivisuus ja vaikuttavuus
Rakentamisen ohjauksen ja sääntelyn tavoitteena on varmistaa laadukas, turvallinen ja terveellinen rakentaminen	Terveelliset ja turvalliset asunnot, toimitilat ja ympäristöt	Esteettömyyden, käyttöturvallisuuden ja toimintaympäristöjen laadun parantuminen
Maankäytön ja rakentamisen suunnitellulla luodaan edellytykset laadukkaalle ja elinvoimaiselle rakennetulle ympäristölle	Hyvin suunnitellut ja toteutetut rakentamisratkaisut luovat hyvinvointia ja elinvoimaa sekä edistävät kestävästä kehitystä	Rakennuksien käytön terveellisyys, laatu ja energiatehokkuus
Rekisteritietojen laatu ja ajantasaisuus	Rakennus- ja kiinteistörekisterien laadun parantaminen	Rakennus- ja kiinteistörekisterin ajantasaisuus ja ylläpito. Keskenäisten rakennushankkeiden loppuunsaattaminen. Kiinteistöverotietojen oikeellisuus ja verotuotto.
Sähköiset palvelut ja maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen tuomat muutokset ja käytännöt.	Sähköisen asioinnin ja arkistoinnin edelleen kehittäminen. Valmistautuminen lakimuutoksiin tarvittavilta osin.	Sähköisen lupakäsittelyn joustavuus ja lyhyt käsittelyaika

Tilinpäätös 2023:

Rakennuslautakunnan toimintatuottojen toteuma talousarviomuutoksen jälkeen on 79 % ja toimintakulujen toteuma on 86 %. Tuottojen pienentyminen johtuu isompien rakennushankkeiden puuttumisena ja rakennushankkeiden pienemmästä määrästä. Toimintakate on 88 %.

Toimiva palvelurakenne

- Lupien haku toimii sähköisenä lähes 100 %. Ilmoituksia, toimenpidelupia ja työnjohtaja-hakemuksia vielä yksittäisiä paperihakemuksia.

Kuntayhteistyö

- Yhteistyö muiden kuntien kanssa lähinnä puhelimen ja sähköpostin välityksellä.

Rakentamisen ohjaus

- Rakennushankkeiden ohjauksessa ja luvituksessa huomioidaan terveelliset ja turvalliset sekä energiatehokkaat ratkaisut.
- Kohonnut energian hinta on lisännyt kiinteistönomistajien kyselyitä erilaisten energiaratkaisujen, energiatehokkuuden ja avustumahdollisuuksien osalta. Ohjataan erilaisen avustusten hakemisessa asiakkaita.
- Rakentamisessa valmistuneita isompia kohteita mm. Sanssinkoti/hammashoitola ja Kauhajoen Vanhaintuen senioritalo Jalavakoti.
- Esteettömyys huomioidaan uudisrakennuksissa ja korjaushankkeissa.

Rekisteritietojen laatu ja ajantasaisuus

- Rakennustietojen korjauksia ja katselmuksia suoritettu kiinteistöjen omistajille ja tehty lausuntoja verottajalle oikaisuvaatimusten käsittelyyn. Keskenäisiä hankkeita käydään läpi ja pyritään saamaan järjestykseen.
- Pysyvän huoneistotunnisteen PHT ja uusien rakennusluokkien muutosten vaatimia rekisteritietojen korjauksia tehty. Uudet rakennusluokat toimivat pohjana kiinteistöverotukselle.
- Tehty osoiterekisterin korjauksia, joka liittyy PHT-käyttöönottoon.

Talous

- Rakennusvalvonnan taksa päivitetty aurinkovoimaloiden osalta, uusi taksa tullut voimaan 1.8.2023.
- Toimintatuottoja tullut vuoden aikana oletettua vähemmän, samoin menojen osalta kuluja muodostunut arvioitua vähemmän. Lupamaksutuotto jäi rakentamisen suhdanteista johtuen arvioitua alhaisemmaksi.

Rakennuslautakunnan talouden toteuma:

RAKENNUSLAUTAKUNTA	TA 2023				Muutos Poikkeama €			
	TP2022	TA 2023	muutos	+ muutos	TP 2023	% 2022-2023	TA+m / toteuma	Muutos € 2022-2023
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	0	0	0	0	0		0	0
Maksutuotot	51 955	102 100	-50 000	52 100	40 201	-22,62 %	-11 899	-11 754
Tuet ja avustukset	840	0	0	0	1 196	42,44 %	1 196	356
TOIMINTATUOTOT yhteensä	52 794	102 100	-50 000	52 100	41 396	-21,59 %	-10 704	-11 398
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut	-198 970	-199 180	-199 180	-180 636	-180 636	-9,21 %	-18 544	-18 334
Palvelujen ostot	-18 492	-60 400	-60 400	-48 226	-48 226	160,79 %	-12 174	29 733
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-405	-5 550	-5 550	-560	-560	38,15 %	-4 990	155
Avustukset	0	0	0	0	0		0	0
Muut toimintakulut	-1 757	-2 700	-2 700	-2 074	-2 074	18,04 %	-626	317
TOIMINTAKULUT yhteensä	-219 624	-267 830	0	-267 830	-231 496	5,41 %	-36 334	11 871
Toimintakate (SITOVA)	-166 830	-165 730	-50 000	-215 730	-190 100	13,9 %	-25 630	23 269

2.1.7. Ympäristölautakunta

Toimiala Ympäristöpalvelut

Tilivelvollinen Ympäristöpäällikkö

Tehtäväalue Ympäristöpalvelujen tehtäväalue käsittää ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkinnän ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hoitamisen. Kauhajoen kaupunki hoitaa tehtävää Isojoen, Karijoen ja Teuvan kanssa tekemänsä yhteis-työsopimuksen mukaisesti.

Painopistealueet	Tavoitteet vuodelle 2023	Mittarit
Viihtyisän ja turvallisen elämisen Kauhajoki	Kaupungin ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden lisääminen	Ympäristöpalveluiden sujuvuus ja saatu asiakaspalautte.

Tilinpäätös 2023:

Toteutuneen toiminnan analyysi mittareiden avulla

Vuoden 2023 toiminnalliset tavoitteet kohdistuivat ympäristöpalvelujen sujuvuuden onnistumiseen ja siitä saadun asiakaspalautteen vastaanottamiseen. Kaikki vuoden aikana haetut ja valmistellut ympäristö- ja maa-ainesluvut on käsitelty. Asiakkaiden selvityspyyntöihin vastattiin ja niistä hoidettiin 75 %:a toimintavuoden aikana. Tämän lisäksi ympäristönsuojelun vuoden 2023 valvontasuunnitelman mukaisista 44 valvontakohteista tarkastettiin 38. Lisäksi tarkastettiin 63 maa-aineslupakohdetta ja 3 muuta kohdetta. Ympäristöterveydenhuollon elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkakohteiden valvonta toteutui noin 1000 toimenpiteestä ja kohteesta keskimäärin yli 60:sti %. Vuoden aikana annettiin lukuisia lausuntoja ja tehtiin muita viranomaistehtäviä.

Ympäristölautakunnan tulokortissa määritellyt keskeiset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Viranomaispäätöksenteosta on vastannut 10-jäseninen, ylikunnallinen ympäristölautakunta. Lautakunta kokoontui vuoden aikana 9 kertaa.

Viranhaltijoille on delegoitu päätösvaltaa ympäristölautakunnan päätöksellä.

Eläinlääkinnän tehtäviä on hoitanut 5,4 praktikkoeläinlääkäriä tai heidän sijaistaan yhteistoiminta-alueella. Praktikkoeläinlääkäreiden avustaviin tehtäviin on ollut palkattuna määräaikainen vastaanottoapulainen, eläintenhoitaja. Eläinlääkärien vastaanotot sijaitsevat jokaisessa yhteistoiminta-alueen kunnassa. Eläinsuojelutyöstä on vastannut pääasiassa kokoaikainen valvontaeläinlääkäri ja praktikkoeläinlääkärit oman työnsä ohessa.

Henkilöstön määrä on vuoden aikana ollut 16,5 htv.

Talouden toteuma verrattuna talousarvioon

Ympäristöpalvelujen kokonaismenot Kauhajoen kaupungin talousarviossa olivat ilman vyörytyseriä 1 324 251 € ja tulot 664 997 €. Lisämäärärahararve oli 80 714 €. Ylitykset johtuvat valtakunnallisesta palkkaratkaisusta, eläinlääkäreiden kanssa tehdystä paikallisesta sopimuksesta ja yleisestä kustannusten noususta, joka kohdistui vuokra- ja tarvikekustannuksiin. Niitä ei ollut otettu riittävästi huomioon vuoden 2023 talousarvion laadinnan yhteydessä.

Ympäristölautakunnan talouden toteuma:

YMPÄRISTÖ- LAUTAKUNTA	TP2022	TA 2023		TP 2023	Muutos Poikkeama €		Muutos € 2022-2023	
		TA 2023	muutos		% 2022-2023	TA+m / toteuma		
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot		472 036		472 036	517 898		45 862	517 898
Maksutuotot		141 000		141 000	139 110		-1 890	139 110
Tuet ja avustukset		0		0	3 948		3 948	3 948
Muut toimintatuotot		2 800		2 800	4 041		1 241	4 041
TOIMINTATUOTOT yhteensä	0	615 836	0	615 836	664 997		49 161	664 997
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN								
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut		-1 024 826	-100 000	-1 124 826	-1 156 969		32 143	1 156 969
Palvelujen ostot		-71 380		-71 380	-62 397		-8 983	62 397
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-19 970		-19 970	-14 229		-5 741	14 229
Avustukset		-1 000		-1 000	-1 611		611	1 611
Muut toimintakulut		-77 200		-77 200	-89 045		11 845	89 045
TOIMINTAKULUT yhteensä	0	-1 194 376	-100 000	-1 294 376	-1 324 251		29 875	1 324 251
Toimintakate (SITOVA)	0	-578 540	-100 000	-678 540	-659 254		-19 286	659 254

Kuntien maksuosuudet kerätään asukaslukuperusteisesti ja niiden perusteena on ollut talouden toteutuman todelliset menot, joista on vähennetty kaikki maksutuotot ja valtionkorvaukset.

Kauhajoen kaupungin ympäristöpalvelujen vuoden 2023 kustannukset ja kuntalaskutus					
	01 - 04	05 - 08	09 - 12	Yhteensä	TA 2023
Kustannukset ja laskutus					
Kauhajoki	303 759,41	313 412,34	118 227,92	735 399,67	645 565
Teuva	115 833,59	119 514,57	45 084,25	280 432,41	248 393
Isojoki	44 122,54	45 524,68	17 173,18	106 820,41	94 853
Karjajoki	28 589,12	29 497,63	11 127,33	69 214,09	59 791
Laskutus	492 304,67	507 949,22	191 612,68	1 191 866,57	1 048 602
Vähennetyt maksutuotot ja valvontaeläinlääkäri				- 197 406,23	- 212 800
Kustannukset yhteensä				1 389 272,80	1 262 488

2.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

KAUHAJOEN KAUPUNKI
TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 01.01. - 31.12.2023

ulkoinen+sisäinen	EUR	TA 2023	TA MUUTOS	TA 2023 +MUUTOS	TOTEUTUMA 2023	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot		1 403 026	0	1 403 026	1 791 784,24	-388 758,24
Maksutuotot		881 774	-50 000	831 774	758 863,23	72 910,77
Tuet ja avustukset		828 515	-132 000	696 515	1 670 541,29	-974 026,29
Muut toimintatuotot		4 220 485	-20 000	4 200 485	5 044 982,25	-844 497,25
TOIMINTATUOTOT yhteensä		7 333 800	-202 000	7 131 800	9 266 171,01	-2 134 371,01
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		75 000	0	75 000	74 701,77	298,23
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut		-23 933 622	-915 231	-24 848 853	-25 758 534,38	909 681,38
Palkat ja palkkiot		-19 119 126	-888 891	-20 008 017	-20 662 167,16	654 150,16
Henkilösivukulut		-4 814 496	-26 340	-4 840 836	-5 096 367	255 531,22
Eläkekulut		-4 011 944	-25 060	-4 037 004	-4 324 428,37	287 424,37
Muut henkilösivukulut		-802 552	-1 280	-803 832	-771 938,85	-31 893,15
Palvelujen ostot		-7 760 634	-65 633	-7 826 267	-8 180 509,17	354 242,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-4 162 611	0	-4 162 611	-4 250 892,14	88 281,14
Avustukset		-1 751 000	-310 000	-2 061 000	-2 268 638,28	207 638,28
Muut toimintakulut		-1 553 278	-93 136	-1 646 414	-2 132 098,96	485 684,96
TOIMINTAKULUT yhteensä		-39 161 145	-1 384 000	-40 545 145	-42 590 672,93	2 045 527,93
Toimintakate		-31 752 345	-1 586 000	-33 338 345	-33 249 800,15	-88 544,85
Verotulot		29 074 000	-141 000	28 933 000	29 242 392,65	-309 392,65
Valtionosuudet		9 902 168	89 077	9 991 245	10 094 006,00	-102 761,00
Rahoitustuotot ja -kulut		1 490 000	460 000	1 950 000	2 875 103	-925 102,83
Korkotuotot		5 000		5 000	57 847,04	-52 847,04
Muut rahoitustuotot		2 500 000	960 000	3 460 000	5 092 812,27	-1 632 812,27
Korkokulut		-1 000 000	-500 000	-1 500 000	-1 563 901,74	63 901,74
Muut rahoituskulut		-15 000		-15 000	-711 654,74	696 654,74
Vuosikate		8 713 823	-1 177 923	7 535 900	8 961 701	-1 425 801,33
Poistot ja arvonalentumiset		-5 437 460		-5 437 460	-5 360 990,97	-76 469,03
Suunnitelman mukaiset poistot		-5 437 460		-5 437 460	-5 360 990,97	-76 469,03
Satunnaiset tuotot ja kulut					336 514,78	
Tilikauden tulos		3 276 363	-1 177 923	2 098 440	3 937 225,14	-1 838 785,14
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)					32 924,04	-32 924,04
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)						
TILIKAUDEN YLI- / ALIJÄÄMÄ		3 276 363	-1 177 923	2 098 440	3 970 149,18	-1 871 709,18

2.3. Investointiosan toteutumisvertailu

INVESTOINNIT 2023		KATE	TA 2023	Määräraha-	TA+Muutos	Toteutuma	Poikkeama
KP		kp:lla		muutos 2023	2023	01-12 2023	
	MAA- JA VESIALUEET						
9007	Pohjakartan päivitys		-50 000	0	-50 000	0	-50 000,00
9020	Maa- ja vesialueet		-100 000	0	-100 000	-15 372,00	-84 628,00
	Käyttöomaisuuden myynti		0	0	0	69 885,30	-69 885,30
9025	Metsätilojen perusparantaminen		-10 000	0	-10 000	0	-10 000,00
	Maa- ja vesialueet yhteensä		-160 000	0	-160 000	54 513,30	-214 513,30
	TALONRAKENNUS						
9154	Sanssinkoti/hammashoitola uudisr		-5 500 000	210 000	-5 290 000	-5 305 834,48	15 834,48
	HVA:n käytössä olevat kiinteistöt yh		-5 500 000	210 000	-5 290 000	-5 305 834,48	15 834,48
	Kasvatus- ja opetustoimialan rakennushankkeet						
9117	Aron päiväkoti		-50 000	0	-50 000	-24 104,86	-25 895,14
9213	Koulukeskus M ja L osa		-45 000	0	-45 000	-77 988,07	32 988,07
9280	Lukio		-70 000	70 000	0	0,00	0,00
	Kasvatus- ja opetustoimialan hankk		-165 000	70 000	-95 000	-102 092,93	7 092,93
	Hyvinvointipalvelu toimialan rakennushankkeet						
9320	Uimahalli/Urheilutalo		-710 000	0	-710 000	-736 217,41	26 217,41
9360	Vapaa-aikatoimen pienet hankkeet		-30 000	0	-30 000	-23 762,25	-6 237,75
	Hyvinvointipalvelu toimialan hankke		-740 000	0	-740 000	-759 979,66	19 979,66
	Tekninen palvelu toimialan rakennushankkeet						
9365	Leirintäaluerakennukset		-40 000	0	-40 000	-40 419,08	419,08
9380	Kaupungintalo		-35 000	0	-35 000	-28 903,32	-6 096,68
9397	Punainen tupa		-100 000	0	-100 000	-173 227,01	73 227,01
9400	Aravatalo		-15 000	0	-15 000	-40 680,08	25 680,08
9450	Kiint. energiatal. parantaminen		-70 000	0	-70 000	-49 420,13	-20 579,87
9475	Teknisen pienet hankkeet		-100 000	0	-100 000	-69 938,22	-30 061,78
	Teknisen palvelun toimiala yhteensä		-360 000	0	-360 000	-402 587,84	42 587,84
	Talonrakennus yhteensä		-6 765 000	280 000	-6 485 000	-6 570 494,91	85 494,91
	KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
9510	Vapaa-ajankeskusalue		-210 000	0	-210 000	-137 308,96	-72 691,04
9515	Ulkoilureitit		-150 000	0	-150 000	-170 319,66	20 319,66
9600	Katujen rakentaminen		-450 000	-280 000	-730 000	-745 531,51	15 531,51
9605	Katujen päällystäminen ja päällyst.ko		-170 000	0	-170 000	-169 382,39	-617,61
9620	Puistojen rakentaminen		-20 000	0	-20 000	-19 591,76	-408,24
9640	Ympäristöhankkeet		-150 000	0	-150 000	-164 525,70	14 525,70
9700	Tievalaistuksen rakentaminen		-75 000	0	-75 000	-83 989,48	8 989,48
	Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä		-1 225 000	-280 000	-1 505 000	-1 490 649,46	-14 350,54
	Talonrakentaminen sekä kiinteät la		-7 990 000	0	-7 990 000	-8 061 144,37	71 144,37

	MUUT KONEET JA KALUSTOT						
9835	Kasvatus ja opetust.rakennushank	-30 000	0	-30 000	-21 674,06	-8 325,94	
9836	Hyvinvointipalvelujen irtaimisto	-30 000	0	-30 000	-22 789,32	-7 210,68	
9840	Kasvatus- ja opetustoimi muu irtair	-30 000	0	-30 000	0	-30 000,00	
9850	Teknisen osaston irtaimisto	-100 000	0	-100 000	-47 544,43	-52 455,57	
	Koneet ja kalusto yhteensä	-190 000	0	-190 000	-92 007,81	-97 992,19	
	OSAKKEET JA OSUUDET						
9880	Tytäryhtiöosakkeet ja -osuudet	0	-22 000	-22 000	-13 042,00	-8 958,00	
9890	Muut osakkeet ja osuudet	0	-17 657	-17 657	-65 057,00	47 400,00	
	KUNTAYHTYMÄOSUUDET						
9885	Kuntayhtymäosuudet	-107 070	0	-107 070	-107 070,00	0	
	Käyttöomaisuuden myynti	0	0	0	3 378 069,46	-3 378 069,46	
	Osakkeet ja osuudet yhteensä	-107 070	-39 657	-146 727	3 192 900,46	-3 339 627,46	
	KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET						
9920	Viemäriverkoston rakentaminen	-660 000	0	-660 000	-216 211,08	-443 788,92	
9925	Sadevesiviem.rakentaminen	0	0	0	-533 861,74	533 861,74	
	Viemärlaitosinvestoinnit yhteensä	-660 000	0	-660 000	-750 072,82	90 072,82	
	Investointimenot	-9 107 070	-39 657	-9 146 727	-9 159 766,00	-3 421 030,46	
	Investointitulot, käyttöomaisuud	0	0	0	3 447 954,76	-69 885,30	
	Investointitulot, rahoitusosuus	0	0	0	56 000,00	0	
	Investointitulot, muut tulot	0	0	0	0	0	
	Investoinnit yhteensä netto	-9 107 070	-39 657	-9 146 727	-5 655 811,24	-3 490 915,76	

2.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu

Investointiohjelman toteutuminen

Investointien kokonaismenot olivat 9 159 766 euroa, johon tuloja kirjattiin 3 503 955 euroa. Nettomenoksi muodostui siten 5 655 811 euroa.

Suurimpia investointikohteita oli heinäkuulla 2023 valmistunut Sanssinkoti / hammashoitolan uudisrakennus (5 305 834 euroa). Muita suurimpia olivat Virkistysuimala-urheilutalo Virkun ilmanvaihtojärjestelmän uusiminen, IV-konehuoneen laajennus ja hissien uusiminen (736 217 euroa) sekä katujen rakentaminen (745 532 euroa).

RAHOITUSLASKELMA EUR	TA 2023	TA-muutos	TA+muutos 2023	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Poikkeama TA+M/TOT
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	8 713 823,00	-1 177 923,00	7 535 900,00	8 961 701,33	7 413 421,34	-1 425 801,33
Satunnaiset erät				336 514,78		
Tulorahoituksen korjauserät				-51 827,22	-36 509,41	51 827,22
*	8 713 823,00	-1 177 923,00	7 535 900,00	9 246 388,89	7 376 911,93	-1 373 974,11
Investointien rahavirta						
Pysyvien vastaavien investoinnit	-9 107 070,00	-39 657,00	-9 146 727,00	-9 159 766,00	-8 282 645,54	13 039,00
Rahoitusosuudet investointeihin				56 000,00	31 500,00	-56 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				3 499 781,98	79 886,43	-3 499 781,98
*	-9 107 070,00	-39 657,00	-9 146 727,00	-5 603 984,02	-8 171 259,11	-3 542 742,98
Toiminnan ja investointien rahavirta	-393 247,00	-1 217 580,00	-1 610 827,00	3 642 404,87	-794 347,18	-4 916 717,09
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-130 000,00		-130 000,00	-155 935,00	-85 948,90	25 935,00
Antolainasaam. vähennykset	100 000,00		100 000,00	186 073,02	122 576,62	-86 073,02
*	-30 000,00	0,00	-30 000,00	30 138,02	36 627,72	-60 138,02
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	8 000 000,00		8 000 000,00	8 000 000,00	8 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-6 286 191,00		-6 286 191,00	-6 292 857,18	-5 959 525,18	6 666,18
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	-1 290 562,00		-1 290 562,00	4 000 000,00	-3 000 000,00	-5 290 562,00
*	423 247,00	0,00	423 247,00	5 707 142,82	-959 525,18	-5 283 895,82
M u u t maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.varojen/pääom.muutokset						
Vaihto-omaisuuden muutos				80,68	49,08	-80,68
Saamisten muutos				4 814 097,21	-2 636 248,72	-4 814 097,21
Korottomien velkojen muutos				-7 602 518,33	2 181 849,73	7 602 518,33
*	0,00	0,00	0,00	-2 788 340,44	-454 349,91	2 788 340,44
Rahoituksen rahavirta	393 247,00	0,00	393 247,00	2 948 940,40	-1 377 247,37	-2 555 693,40
Rahavarojen muutos	0,00	-1 217 580,00	-1 217 580,00	6 591 345,27	-2 171 594,55	-7 808 925,27
Rahavarat 31.12.				29 815 187,25	23 223 841,98	-29 815 187,25
Rahavarat 1.1.				23 223 841,98	25 395 436,53	-23 223 841,98
Rahavarojen muutos				6 591 345,27	-2 171 594,55	-6 591 345,27

2.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoinen + sisäinen	Määräraha					Tuloarvio				
	TA 2023	muutos	TA +muutos	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama	TA 2023	muutos	TA +muutos	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Toimielimet										
Kaupungintallitus	6 182 723	310 000	6 492 723	6 565 334,73	-72 611,73	573 689	-80 000	493 689	902 640,66	-408 951,66
Siitä Hallintopalvelut	3 599 235	0	3 599 235	3 298 364,78	300 870,22	47 500	0	47 500	110 630,32	-63 130,32
Siitä Elinkeinopalvelut	2 583 488	310 000	2 893 488	3 266 969,95	-373 481,95	526 189	-80 000	446 189	792 010,34	-345 821,34
Yhteistoimintalautakunta	51 908	0	51 908	654 601,79	-602 693,79	21 908	0	21 908	331 502,05	-309 594,05
Kasvatus ja opetuslautakunta	18 665 396	709 000	19 374 396	20 382 900,44	-1 008 504,44	1 111 438	0	1 111 438	1 692 748,26	-581 310,26
Hyvinvointilautakunta	3 053 915	155 000	3 208 915	3 165 696,08	43 218,92	994 698	-72 000	922 698	880 365,95	42 332,05
Tekninen lautakunta	9 669 997	110 000	9 779 997	10 191 691,41	-411 694,41	3 914 131	0	3 914 131	4 752 521,09	-838 390,09
Rakennuslautakunta	267 830	0	267 830	231 495,86	36 334,14	102 100	-50 000	52 100	41 396,32	10 703,68
Ympäristölautakunta	1 194 376	100 000	1 294 376	1 324 250,85	-29 874,85	615 836	0	615 836	664 996,68	-49 160,68
KÄYTTÖTALOUSOSA YHT.	39 086 145	1 384 000	40 470 145	42 515 971,16	-2 045 826,16	7 333 800	-202 000	7 131 800	9 266 171,01	-2 134 371,01
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot						29 074 000	-141 000	28 933 000	29 242 392,65	-309 392,65
Valtionosuudet						9 902 168	89 077	9 991 245	10 094 006,00	-102 761,00
Korkotulot						5 000	0	5 000	57 847,04	-52 847,04
Muut rahoitustulot						2 500 000	960 000	3 460 000	5 092 812,27	-1 632 812,27
Korkokulut	1 000 000	500 000	1 500 000	1 563 901,74	-63 901,74					
Muut rahoitusmenot	15 000	0	15 000	711 654,74	-696 654,74					
Satunnaiset erät						0	0	0	336 514,78	-336 514,78
TULOSLASKELMAOSA YHT.	1 015 000	500 000	1 515 000	2 275 556,48	-760 556,48	41 481 168	908 077	42 389 245	44 823 572,74	-2 434 327,74

	TA 2023	muutos	TA +muutos	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama	TA 2023	muutos	TA +muutos	Toteutuma 31.12.2023	Poikkeama
INVESTOINTIOSA										
Tietokoneohjelmistot										
Maa- ja vesialueet	160 000	0	160 000	15 372,00	144 628,00	0	0	0	69 885,30	-69 885,30
Talonrakennus	6 765 000	-280 000	6 485 000	6 626 494,91	-141 494,91				56 000	-56 000,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 225 000	280 000	1 505 000	1 490 649,46	14 350,54					
Irtaimistohankinnat	190 000	0	190 000	92 007,81	97 992,19					
Osakkeet ja osuudet	107 070	39 657	146 727	185 169,00	-38 442,00	0	0	0	3 378 069,46	-3 378 069,46
Viemärlaitos- investoinnit	660 000	0	660 000	750 072,82	-90 072,82					
INVESTOINTIOSA YHT.	9 107 070	39 657	9 146 727	9 159 766,00	-13 039,00	0	0	0	3 503 954,76	-3 503 954,76
RAHOITUSOSA										
Antolainasaamisten lisäykset	130 000	0	130 000	155 935,00	-25 935,00					
Antolainasaamisten vähennykset						100 000	0	100 000	186 073,02	-86 073,02
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						8 000 000	0	8 000 000	8 000 000,00	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	6 286 191	0	6 286 191	6 292 857,18	-6 666,18					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 290 562	0	1 290 562	-4 000 000,00	5 290 562,00					
Oman pääoman muutokset										
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	2 788 340,44	-2 788 340,44					
Vaikutus maksuvalmiuteen (kassavarojen muutos)						0	1 217 580	1 217 580	-6 591 345,27	7 808 925
RAHOITUSOSA YHT.	7 706 753	0	7 706 753	5 237 132,62	2 469 620,38	8 100 000	1 217 580	9 317 580	1 594 728	7 722 852,25
KAIKKI YHTEENSÄ	56 914 968	1 923 657	58 838 625	59 188 426,26	-349 801,26	56 914 968	1 923 657	58 838 625	59 188 426,26	-349 801,26

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Kaupungin tuloslaskelma

KAUHAJOEN KAUPUNKI		01.01. - 31.12.2023		
TULOSLASKELMA		2023	2022	muutos-%
ulkoinen	EUR	tilinpäätös	tilinpäätös	tp2022 / tp2023
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot		1 646 703,30	43 289 595,86	-96,2 %
Maksutuotot		758 513,23	790 581,43	-4,1 %
Tuet ja avustukset		1 670 541,29	1 703 076,52	-1,9 %
Muut toimintatuotot		4 980 814,69	3 721 798,61	33,8 %
TOIMINTATUOTOT yhteensä		9 056 572,51	49 505 052,42	-81,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN		74 701,77	68 271,52	9,4 %
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut		-25 758 534,38	-24 534 948,73	5,0 %
Palkat ja palkkiot		-20 662 167,16	-19 308 112,78	7,0 %
Henkilösivukulut				
Eläkekulut		-4 324 428,37	-4 559 357,72	-5,2 %
Muut henkilösivukulut		-771 938,85	-667 478,23	15,7 %
Palvelujen ostot		-8 037 876,45	-106 203 361,82	-92,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-4 250 153,86	-4 581 408,24	-7,2 %
Avustukset		-2 260 738,28	-2 050 274,48	10,3 %
Muut toimintakulut		-2 073 771,46	-1 530 012,57	35,5 %
TOIMINTAKULUT yhteensä		-42 381 074,43	-138 900 005,84	-69,5 %
Toimintakate		-33 249 800,15	-89 326 681,90	-62,8 %
Verotulot		29 242 392,65	51 274 965,57	-43,0 %
Valtionosuudet		10 094 006,00	45 876 807,00	-78,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot		57 847,04	13 541,58	327,2 %
Muut rahoitustuotot		5 092 812,27	1 291 552,86	294,3 %
Korkokulut		-1 563 901,74	-560 997,60	178,8 %
Muut rahoituskulut		-711 654,74	-1 155 766,17	-38,4 %
Vuosikate		8 961 701,33	7 413 421,34	20,9 %
Poistot ja arvonalentumiset		-5 360 990,97	-5 176 264,55	3,6 %
Suunnitelman mukaiset poistot		-5 360 990,97	-5 176 264,55	3,6 %
Satunnaiset tuotot ja kulut		336 514,78	0	
Tilikauden tulos		3 937 225,14	2 237 156,79	76,0 %
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		32 924,04	33 716,27	-2,3 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ		3 970 149,18	2 270 873,06	74,8 %
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot / Toimintakulut, %		21,33 %	35,62 %	
Vuosikate / Poistot, %		167,17 %	143,22 %	
Vuosikate, EUR /asukas		710,23	581,44	
Asukasmäärä		12 618	12 750	

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

3.2. Kaupungin rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA EUR	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	Muutos %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	8 961 701,33	7 413 421,34	21 %
Satunnaiset erät	336 514,78		
Tulorahoituksen korjauuserät	-51 827,22	-36 509,41	42 %
*	9 246 388,89	7 376 911,93	25 %
Investointien rahavirta			
Pysyvien vastaavien investoinnit	-9 159 766,00	-8 282 645,54	11 %
Rahoitusosuudet investointeihin	56 000,00	31 500,00	78 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 499 781,98	79 886,43	4281 %
*	-5 603 984,02	-8 171 259,11	-31 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 642 404,87	-794 347,18	-559 %
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-155 935,00	-85 948,90	81 %
Antolainasaam. vähennykset	186 073,02	122 576,62	52 %
*	30 138,02	36 627,72	-18 %
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	8 000 000,00	8 000 000,00	0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-6 292 857,18	-5 959 525,18	6 %
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	4 000 000,00	-3 000 000,00	
*	5 707 142,82	-959 525,18	-695 %
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant.varojen/pääom.muutokset			
Vaihto-omaisuuden muutos	80,68	49,08	64 %
Saamisten muutos	4 814 097,21	-2 636 248,72	-283 %
Korottomien velkojen muutos	-7 602 518,33	2 181 849,73	-448 %
*	-2 788 340,44	-454 349,91	514 %
Rahoituksen rahavirta	2 948 940,40	-1 377 247,37	-314 %
Rahavarojen muutos	6 591 345,27	-2 171 594,55	-404 %
Rahavarat 31.12.	29 815 187,25	23 223 841,98	28 %
Rahavarat 1.1.	23 223 841,98	25 395 436,53	-9 %
Rahavarojen muutos	6 591 345,27	-2 171 594,55	-404 %
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	9 537 417	4 876 339	
Investointien tulorahoitus %	98,4 %	89,8 %	
Laskennallinen lainanhoitokate	1,00	0,91	
Kassan riittävyys, pv	181	29	
Asukasmäärä	12 618	12 750	

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

3.3. Kaupungin tase

T A S E 31.12.2023

VASTAAVAA	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	muutos %
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,0 %
Muut pitkävaikutteiset menot	57 556,50	164 027,22	-64,9 %
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,0 %
	<u>57 556,50</u>	<u>164 027,22</u>	-64,9 %
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	6 315 784,30	6 354 009,21	-0,6 %
Rakennukset	63 479 644,25	55 585 365,64	14,2 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	11 052 799,17	10 674 595,63	3,5 %
Koneet ja kalusto	560 000,07	563 321,44	-0,6 %
Muut aineelliset hyödykkeet	30 004,40	30 004,40	0,0 %
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 133 275,11	5 779 621,67	-80,4 %
	<u>82 571 507,30</u>	<u>78 986 917,99</u>	4,5 %
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	6 578 777,58	11 947 381,66	-44,9 %
Muut lainasaamiset	655 471,34	763 576,86	-14,2 %
Muut saamiset	77 967,50	0,00	
	<u>7 312 216,42</u>	<u>12 710 958,52</u>	-42,5 %
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	89 941 280,22	91 861 903,73	-2,1 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00	
Lahjoitusrahastojen varat	39 630,09	42 944,46	-7,7 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT yht.	39 630,09	42 944,46	-7,7 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	14 606,08	14 686,76	-0,5 %
	<u>14 606,08</u>	<u>14 686,76</u>	-0,5 %
Saamiset			
Pitkäaikaiset			
Myyntisaamiset	576 715,46	612 933,74	-5,9 %
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	1 001 086,37	3 880 885,25	-74,2 %
Lainasaamiset	9 862,75	49 345,66	-80,0 %
Muut saamiset	190 454,01	1 789 188,75	-89,4 %
Siirtosaamiset	674 933,65	934 796,05	-27,8 %
	<u>1 876 336,78</u>	<u>6 654 215,71</u>	-71,8 %
Rahoitusarvopaperit			
Osakkeet ja osuudet	3 181 992,37	75 906,57	4092,0 %
Muut arvopaperit	20 082 500,69	19 258 445,32	4,3 %
	<u>23 264 493,06</u>	<u>19 334 351,89</u>	20,3 %
Rahat ja pankkisaamiset	6 550 694,19	3 889 490,09	68,4 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	32 282 845,57	30 505 678,19	5,8 %
	<u>122 263 755,88</u>	<u>122 410 526,38</u>	-0,1 %

T A S E 31.12.2023

VASTATTAVAA	Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022	
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	40 469 010,80	42 516 238,30	-4,8 %
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-2 816 255,10	-5 087 128,16	-44,6 %
Tilikauden yli-/alijäämä	3 970 149,18	2 270 873,06	74,8 %
OMA PÄÄOMA yht.	41 622 904,88	39 699 983,20	4,8 %
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET			
Kertynyt poistoero	247 242,72	280 166,76	-11,8 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot			
Lahjoitusrahastojen pääomat	201 872,21	205 186,58	-1,6 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yht.	201 872,21	205 186,58	-1,6 %
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	54 198 398,92	52 841 265,10	2,6 %
	54 198 398,92	52 841 265,10	2,6 %
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjalainat	11 000 000,00	7 000 000,00	57,1 %
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	6 376 200,18	6 026 191,18	5,8 %
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	
Ostovelat	1 833 209,11	8 864 127,06	-79,3 %
Saadut ennakot	0,00	43 175,80	
Muut velat	512 395,11	411 482,32	24,5 %
Siirtovelat	6 271 532,75	7 038 948,38	-10,9 %
	25 993 337,15	29 383 924,74	-11,5 %
VIERAS PÄÄOMA yht.	80 191 736,07	82 225 189,84	-2,5 %
	122 263 755,88	122 410 526,38	-0,1 %

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022	
Omavaraisuusaste-%	34,25 %	32,66 %	4,9 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	165,71 %	54,68 %	203,1 %
Kertynyt ylijäämä / alijäämä	1 153 894	-2 816 255	-141,0 %
Kertynyt ylijäämä / alijäämä, euroa/asukas	91	-221	-141,4 %
Lainakanta 31.12. *)	71 574 599	65 867 456	8,7 %
Lainat euroa/asukas	5 672	5 166	9,8 %
Lainat ja vuokravastuut 31.12.**)	73 309 304	67 792 045	8,1 %
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	5 810	5 317	9,3 %
Lainasaamiset 31.12.	655 471	763 577	-14,2 %
Asukasmäärä	12 618	12 750	-1,0 %

*) (Lainakanta =pankkilainat; ostovelat, siirtovelat ja muut pitkäaikaiset velat erotettu pois)

***) Asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

3.4. Konsernin tuloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA		
1.1.-31.12.2023	2023	2022
Toimintatuotot	20 484 317,05	90 649 687,96
Toimintakulut	-57 402 501,88	-182 116 857,48
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta / tappiosta	-28 227,89	137 265,91
Toimintakate	-36 946 412,72	-91 329 903,61
Verotulot	29 242 392,65	51 274 965,57
Valtionosuudet	16 053 384,33	51 865 675,58
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	52 628,76	24 669,75
Muut rahoitustuotot	5 301 510,48	1 463 251,95
Korkokulut	-2 005 028,99	-951 032,62
Muut rahoituskulut	-751 366,03	-1 290 140,70
Vuosikate	10 947 108,48	11 057 485,92
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 067 903,36	-9 816 626,71
Satunnaiset erät	336 514,78	0,00
Tilikauden tulos	3 215 719,90	1 240 859,21
Tilinpäätössiirrot	0,00	-15,96
Laskennalliset verot	107 271,86	-50 799,85
Vähemmistöosuudet	-4 255,68	5 958,28
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 318 736,08	1 196 001,68
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	35,7 %	49,8 %
Vuosikate / Poistot, %	136 %	113 %
Vuosikate, € /asukas	867,58	866,30
Asukasmäärä	12 618	12 764

* asukasmäärä/Tilastokeskus: 31.12.2023 ennakkotieto, 31.12.2022 vahvistettu lopullinen tieto

3.5. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		
1.1. - 31.12.2023		
	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 947 108,48	11 057 485,92
Satunnaiset erät	336 514,78	
Tulorahoituksen korjauserät	-31 523,75	-274 006,81
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-12 180 387,94	-10 946 357,98
Rahoitusosuudet investointimenoihin	104 727,38	77 951,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 560 268,41	247 271,62
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 736 707,36	162 344,00
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-155 935,00	-124 525,52
Antolainasaamisten vähennys	147 496,40	125 574,92
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 380 235,80	8 749 576,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 858 105,87	-9 739 457,33
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 036 159,70	-2 142 160,79
Oman pääoman muutokset	38 489,89	-73 243,15
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 113,51	3 338,51
Vaihto-omaisuuden muutos	-130 428,32	-156 774,82
Saamisten muutokset	4 944 096,01	2 669 282,48
Korottomien velkojen muutokset	-6 956 121,06	-2 594 917,61
Rahoituksen rahavirta	2 444 774,04	-3 283 307,31
Rahavarojen muutos	5 181 481,40	-3 120 963,31
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	34 934 214,96	33 491 744,96
Rahavarat 1.1.	-29 752 733,56	-36 612 708,27
Rahavarojen muutos	5 181 481,40	-3 120 963,31
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta,€	5 847 951	437 610
Investointien tulorahoitus, %	90,7	101,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,8
Kassan riittävyys	294	60

3.6. Konsernin tase

KONSERNITASE	31.12.2023	31.12.2022	
VASTAAVAA	€	€	muutos-%
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	148 122,66	887 738,89	-83,3 %
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	7 784 879,22	8 217 520,81	-5,3 %
Rakennukset	85 759 834,50	94 563 077,55	-9,3 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 584 046,10	14 521 929,93	0,4 %
Koneet ja kalusto	8 689 628,85	10 638 702,71	-18,3 %
Muut aineelliset hyödykkeet	3 708 228,23	4 000 558,00	-7,3 %
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 641 480,61	6 731 447,89	-60,8 %
	<u>123 168 097,51</u>	<u>138 673 236,89</u>	-11,2 %
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	4 199 747,10	4 639 489,20	-9,5 %
Muut lainasaamiset	86 527,63	229 622,10	-62,3 %
Muut saamiset	99 365,32	25 675,80	287,0 %
	<u>4 385 640,05</u>	<u>4 894 787,10</u>	-10,4 %
PYSYVÄT VASTAAVAT yht.	127 701 860,22	144 455 762,88	-11,6 %
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Valtion toimeksiannot	170 570,05	243 743,00	-30,0 %
Lahjoitusrahastojen varat	120 397,50	125 030,40	-3,7 %
Muut toimeksiantojen varat	72 019,82	0,00	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT yht.	362 987,37	368 773,40	-1,6 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	1 070 063,96	1 699 450,46	-37,0 %
Saamiset			
Pitkäaikaiset			
Myyntisaamiset	576 715,46	617 401,61	-6,6 %
Lainasaamiset	0,00	1 037,41	
Muut saamiset	1 393,33	1 393,32	0,0 %
	<u>578 108,79</u>	<u>619 832,34</u>	-6,7 %
Lyhytaikaiset			
Myyntisaamiset	3 256 802,91	9 312 806,85	-65,0 %
Lainasaamiset	9 862,75	49 345,66	-80,0 %
Muut saamiset	383 159,93	2 793 846,60	-86,3 %
Siirtosaamiset	1 062 851,52	1 731 071,63	-38,6 %
	<u>4 712 677,11</u>	<u>13 887 070,74</u>	-66,1 %
Rahoitusarvopaperit	24 122 563,85	20 176 223,93	19,6 %
Rahat ja pankkisaamiset	10 811 651,11	13 315 521,03	-18,8 %
VAIHTUVAT VASTAAVAT yht.	41 295 064,82	49 698 098,50	-16,9 %
	<u>169 359 912,41</u>	<u>194 522 634,78</u>	-12,9 %

KONSERNITASE

VASTATTAVAA	31.12.2023 €	31.12.2022 €	
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	40 469 010,58	42 516 238,30	-4,8 %
Arvonkorotusrahasto	276 062,09	276 060,05	0,0 %
Muut omat rahastot	1 803 586,34	1 736 001,82	3,9 %
Edellisten tilikauden yli-/alijäämä	9 383 108,87	7 711 194,70	21,7 %
Tilikauden yli-/alijäämä	3 318 736,08	1 196 001,68	177,5 %
OMA PÄÄOMA yht.	55 250 503,96	53 435 496,55	3,4 %
VAHEMMISTOOSUUS	923 322,14	1 358 748,75	-32,0 %
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET			
Kertynyt poistoero	-32 924,04	0,00	
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET yht.	-32 924,04	0,00	
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	454 073,19	-100,0 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot	168 774,18	257 922,55	-34,6 %
Lahjoitusrahastojen pääomat	368 159,10	301 920,39	21,9 %
Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	201 055,75	-100,0 %
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT yht.	536 933,28	760 898,69	-29,4 %
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	77 094 774,27	90 144 562,00	-14,5 %
Muut pitkäaikaiset velat	2 713 197,68	2 731 575,99	-0,7 %
Laskennalliset verovelat	651 826,18	828 460,82	-21,3 %
	80 459 798,13	93 704 598,81	-14,1 %
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat	0,00	7 108 638,00	-100,0 %
Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	19 078 629,36	10 055 666,53	89,7 %
Saadut ennakot	16 536,48	67 747,56	-75,6 %
Ostovelat	3 386 779,38	10 937 754,15	-69,0 %
Muut velat	1 335 091,89	2 194 511,60	-39,2 %
Siirtovelat	8 405 241,83	14 444 500,95	-41,8 %
	32 222 278,94	44 808 818,79	-28,1 %
VIERAS PÄÄOMA yht.	112 682 077,07	138 513 417,60	-18,6 %
	169 359 912,41	194 522 634,78	-12,9 %

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2023	2022
Omavaraisuus-%	33,15 %	28,18 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	171,28 %	71,44 %
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	177,41 %	225,77 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	12 702	8 907
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	1 007	699
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	96 173	107 309
Konsernin lainat €/ asukas	7 622	8 416
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	86 528	229 622
Asukasmäärä	12 618	12 750
Lainat ja vuokravastuut 31.12.2023	103 571	120 932
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	8 208	9 484

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1. Tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesta. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 1.1.2019 voimaan tulleen uuden poistosuunnitelman (26.11.2018 § 64). Uusia poistosuunnitelman perusteita sovelletaan niihin kohteisiin/hyödykkeisiin, jotka valmistuvat vuoden 2019 alusta alkaen. Poistosuunnitelman perusteiden muutoksen johdosta ei aiempien tilikausien poistoja oikaista. Uudet kohteet, joihin käytettäisiin poistosuunnitelman perusteiden alarajasta/tasapoisto poikkeavaa poistoaikaa tai ylärajasta/menojäännöspoisto poikkeavaa poistoprosenttia, tulee perustella hyödykekohtaisesti erikseen ja hyväksyttävä kaupunginhallituksella.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät koronavaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Suojattava määrä on 25.000.000 euroa ja suojaus luonteeltaan tasesuojaus, eli suojauksen määrä ei laske sopimusaikana. Koronvaihtosopimuksista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Kaupunginhallituksen päätöksen 20.4.2020 §82 mukaan koronavaihtosopimusta on muokattu.

Muut erät

Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perusteena olevat palkat merkitään. Tuloslaskelman toimintakulut sisältävät tilikauden aikana ansaittujen lomien ja niihin liittyvien henkilösivukulujen osuudet.

Velkana taseessa on huhti- joulukuussa 2023 ansaitut lomat sekä mahdollisesti muut pitämättömät lomat sekä niihin liittyvät henkilösivukulut.

Kurikan kaupungille 1.1.2022 siirtyvien maatalouslomittajien lomapalkkavaraukset on purettu vuonna 2021.

4.1.2 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa.

Sote- uudistuksen seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyi omaisuus- ja pääomaeriä, jotka kirjattiin alkusaldojen muutoksena päiväykselle 01.01.2023.

Kauhajoen kaupungin taseen omaisuuseristä vähennettiin kuntayhtymäosuuksia 4 832 373,08€, irtainta omaisuutta 9 602,14€, sekä siirtovelkoja 138 078,26€.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä kunnallis- ja yhteisöverot sekä valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2023 ja 2022 välillä.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyivät hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen.

Jäsenkuntien sopimuksen mukaisesti, Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän 31.08.2023 päivätty tase fuusioidaan Kauhajoen kaupungin taseeseen.

Hyvinvointialueuudistuksen seurauksena Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän peruspääomaa kasvattivat hyvinvointialueelle siirtyvät irtain omaisuus ja lomapalkkavelka. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 139 mukaan, Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymältä jäsenkunnille palautuvan peruspääoman korotus on kirjattu Kauhajoen kaupungin alkusaldojen muutoksena päiväykselle 01.01.2023.

Vuonna 2023 varainhoitosopimusten arvomuutosta kirjattiin -353 818,05 euroa, (vuonna 2022 -633 011,63 euroa).

Tilinpäätöksen muut osakkeet ja osuudet sisältävät 499 999,50€ arvosta osakkeita, joiden todellinen arvo ei todennäköisesti vastaa tase-arvoa.

4.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Vuoden 2023 tilinpäätökseen on yhdistetty kolme osakkuusyhteisöä, yksi näistä vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla.

Yhdistämättömillä osakkuusyhteisöillä on vähäinen merkitys konsernitilinpäätökseen.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Kuntayhtymien yhdistely on tehty peruspääoman jäsenosuuksien suhteessa.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Sisäiset velat ja saamiset on eliminoitu samoin periaattein kuin keskinäinen omistus. Sisäiset tuotot ja kulut on eliminoitu tuloslaskelman eristä samoin kuin edellä. Sisäiset tulorahoituksen korjaukset, lainauksen muutokset, oman pääoman muutokset ja rahoituslaskelman erät on eliminoitu samoin kuin edellä. Konserniyhteisöjen maksamia kiinteistöveroja ei ole konsernitilinpäätöksessä eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta. Vähemmistöosuus on erotettu myös omaan pääomaan siirretyistä vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta laskennallisella verovelalla vähennettynä. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloksesta.

Suunnitelmajoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on muutettu vastaamaan kaupungin poistosuunnitelmaa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisön omaan pääomaan on luettu myös poistoero ja vapaaehtoiset varaukset laskennallisella verovelalla vähennettynä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Konsernin taseessa, tuloslaskelmassa tai rahoituslaskelmassa ei ole korjattu vertailuvuotta.

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa, josta johtuen Etelä-Pohjanmaan Sairaanhoidopiirin ja Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymän tuloslaskelmaa, rahoituslaskelmaa ja tasetta ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän tase on fuusioitunut Kauhajoen kaupungin taseeseen 31.08.2023, siten Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän 31.08.2023 tasetta ei ole yhdistelty erikseen konsernitilinpäätökseen.

4.2. Kaupungin tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain		
	2023	2022
Kaupunginhallitus	846 045,90	976 352,70
Siitä Hallintopalvelut	55 086,92	113 967,05
Siitä Elinkeinopalvelut	790 958,98	862 385,65
Yhteistoiminta	331 502,05	40 971 663,68
Kasvatus- ja opetuspalvelut	1 691 461,90	2 018 588,50
Hyvinvointipalvelut	853 222,62	676 455,10
Tekniset palvelut	4 635 472,90	4 809 540,07
Rakennusvalvonta	41 046,32	52 452,37
Ympäristöpalvelut	657 820,82	0,00
Toimintatuotot yhteensä	9 056 572,51	49 505 052,42
Yhteistoiminnan toimintatuotot sisälsivät v. 2022 Suupohjan peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymän muilta jäsenkunnilta laskutetut kuntaosuudet, jotka olivat läpikulkueriä Nyt Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä on lakannut ja siirtynyt Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023.		

Verotulojen erittely		
	2023	2022
Kunnan tulovero	20 764 587,77	40 811 723,48
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 095 845,29	6 636 090,00
Kiinteistövero	4 381 959,59	3 827 152,09
Verotulot yhteensä	29 242 392,65	51 274 965,57

Valtionosuuksien erittely		
	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	7 759 062,00	37 399 892,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	5 189 312,00	10 869 745,00
Siitä: Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus	0,00	800 000,00
Opetus ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-496 933,00	-691 888,00
Verotulomenetysten korvaus	2 831 877,00	9 168 803,00
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	10 094 006,00	45 876 807,00

Palvelujen ostojen erittely		
	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	1 034 232,58	98 655 660,08
Muiden palvelujen ostot	7 003 643,87	7 547 701,74
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	8 037 876,45	106 203 361,82
Asiakaspalvelujen ostot sisälsi ennen Suupohjan peruspalveluliikelaitos-kuntayhtymän laskuttamat Kauhajoen kaupungin ja kaikkien muiden jäsenkuntien kuntaosuudet, jotka olivat läpikulkueriä. Nyt Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän toiminta on lakannut ja siirtynyt 1.1.2023 Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle.		

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa (Valtuusto 15.12.1997 §100, 17.5.1999 §28 ja 29.12.2011 §338). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

	poistoaika	poisto-%	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet			
Tietokoneohjelmistot	5 v	20,0 %	tasapoisto
Pitkävaikutteiset menot	5 v	20,0 %	tasapoisto
Pitkävaikutteiset menot (muut)		25,0 %	menojäännöspoisto
Rakennukset			
Hallinto- ja laitosrakennukset (uudet)	50 v	2,0 %	tasapoisto
Hallintorakennukset	40 v	2,5 %	tasapoisto
Laitosrakennukset	40 v	2,5 %	tasapoisto
Laitosrakennukset	30 v	3,3 %	tasapoisto
Teollisuusrakennukset	20 v	5,0 %	tasapoisto
Asuinrakennukset	40 v	2,5 %	tasapoisto
Talousrakennukset	20 v	5,0 %	tasapoisto
Jätevedenpuhdistamo	20 v	5,0 %	tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Teollisuustontit	30 v	10,0 %	menojäännöspoisto
Kadut, torit, puistot	20 v	15,0 %	menojäännöspoisto
Viemäriverkosto	30 v	10,0 %	menojäännöspoisto
Kaukolämpöverkosto	20 v	15,0 %	menojäännöspoisto
Ulkovalaistus	20 v	15,0 %	menojäännöspoisto
Liikenteen ohjauslaitt.	15 v	20,0 %	menojäännöspoisto
Muut maarakenteet (mm.urheilupaikat)	20 v	15,0 %	menojäännöspoisto
Väestönsuoja	20 v	5,0 %	tasapoisto
Palopostit	20 v	15,0 %	menojäännöspoisto
Kompostointiallas	30 v	10,0 %	menojäännöspoisto
Koneet ja kalusto			
Jätevedenpuhd.koneet	10 v	10,0 %	tasapoisto
Perustamisirtaimisto, hallinto ja laitosrak. (uudet)		10,0 %	menojäännöspoisto
Irtaimisto (yleinen)		30,0 %	menojäännöspoisto
Irtaimisto	5 v	20,0 %	tasapoisto

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot		
	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	51 827,22	41 311,25
Rakennusten myyntivoitot	0,00	0,00
Koneiden ja kaluston myyntivoitot	0,00	21 000,00
Myyntivoitot yhteensä	51 827,22	62 311,25
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot	0,00	25 801,84
Kiint.rakenteet ja laitteet	0,00	0,00
Osakkeiden ja osuuksien myyntitappiot	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	0,00	25 801,84
Myyntivoittojen ja tappioiden erotus	51 827,22	36 509,41

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	451 056,72	554 311,20
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0,00	42 157,75
Yhteensä	451 056,72	596 468,95

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely		
	2023	2022
Satunnaiset tuotot		
Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä 31.08.2023 tase fuusio	2 562 181,71	0,00
Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän nettovarallisuuden siirto jäsenkunnille 31.12.2023	-2 225 666,93	
Satunnaiset tuotot yhteensä	336 514,78	0,00

4.3. Taseen liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot - pysyvät vastaavat

Aineettomat hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkäv. menot	Ennakkomaksut			Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.	0,00	164 027,22	0,00			164 027,22
Lisäykset tilikaudella (inv)	0,00	0,00				0,00
Siir.ed.vuoden keskeneräisistä	0,00	0,00	0,00			0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00			0,00
Tilikauden poisto	0,00	-106 470,72	0,00			-106 470,72
Lisäpoistot	0,00	0,00	0,00			0,00
Poistamaton hankintahinta 31	0,00	57 556,50	0,00			57 556,50
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	57 556,50	0,00			57 556,50

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiint.rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks.ja keskener.hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.	6 354 009,21	55 585 365,64	10 674 595,63	563 321,44	30 004,40	5 779 621,67	78 986 917,99
Lisäykset tilikauden aikana (inv)	31 660,39	1 093 325,90	1 974 450,17	216 586,52	0,00	5 658 574,02	8 974 597,00
Siir.ed.vuoden keskeneräisistä	0,00	10 248 920,58	0,00	0,00	0,00	0,00	10 248 920,58
Siirto tase-erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-10 164 365,75	-10 164 365,75
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-56 000,00	-56 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-69 885,30	0,00	0,00	-9 602,14	0,00	-84 554,83	-164 042,27
Tilikauden poisto	0,00	-3 447 967,87	-1 596 246,63	-210 305,75	0,00	0,00	-5 254 520,25
Pysyvien vast.hyöd.arvonalenn	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31	6 315 784,30	63 479 644,25	11 052 799,17	560 000,07	30 004,40	1 133 275,11	82 571 507,30
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 315 784,30	63 479 644,25	11 052 799,17	560 000,07	30 004,40	1 133 275,11	82 571 507,30

Pysyvien vastaavien sijoitukset							
	Osakkeet ja osuudet			Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	Kuntayhtymäosuudet	Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset konserniyhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 901 249,50	8 479 496,12	147 252,38	1 419 383,66	637 096,96	126 479,90	12 710 958,52
Lisäykset (inv)	30 699,00	2 763 739,46	0,00	65 057,00	0,00	0,00	2 859 495,46
Antolainaus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-17 657,00	-8 210 442,54	0,00	0,00	-38 576,62	-69 528,90	-8 336 205,06
Arvonalentumiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12	1 914 291,50	3 032 793,04	147 252,38	1 484 440,66	598 520,34	56 951,00	7 234 248,92
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 914 291,50	3 032 793,04	147 252,38	1 484 440,66	598 520,34	56 951,00	7 234 248,92

Olellaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset						
	Tase-arvo 1.1.	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Eskoon sosiaalipalvelujen ky	80 134,15	0,00	80 134,15	0,00	235 622,31	-235 622,31
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	4 752 238,93	0,00	4 752 238,93	0,00	4 215 774,80	-4 215 774,80
Seinäjoen koulutus kuntayhtymä	84 548,07	0,00	0,00	84 548,07	1 255 496,42	-1 170 948,35
Etelä-Pohjanmaan Liitto	12 057,33	0,00	0,00	12 057,33	11 525,27	532,06

Omistukset muissa yhteisöissä					
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 euroa)		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhtiöt					
Kauhajoen Lämpöhuolto Oy	0433295-0	100 %	3 384	12 671	1
Kauhajoen Tennishalli Oy	0682041-3	95 %	127	72	-3
Kauhajoen Vesihuolto Oy	0178645-5	95,67 %	3 922	2 588	89
Kiinteistö Oy Kj. Liikenneterminaali	0584066-6	84,03 %	81	5	12
Kiinteistö Oy Kj. Teknologiakeskus	1595704-0	68,06 %	1 108	236	0
Kauhajoen Asunnot Oy	0933333-8	100 %	341	10 638	0
Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy	1736476-7	50,90 %	121	336	0
Yhteensä			9 084	26 546	99
Kuntayhtymät					
Etelä-Pohjanmaan Liitto	0955281-3	6,80 %	122	48	9
Seinäjoen koulutus kuntayhtymä	1007329-5	5,43 %	3 127	2 433	-107
Suupohjan Koulutus kuntayhtymä	0973712-1	54,01 %	2 915	3 354	-60
Yhteensä			6 164	5 835	-158
Osakkuusyhteisöt					
Suupohjan Seutuverkko Oy (* *) tiedot vuoden 2022 tilinpäätöksestä	1962466-5	32,00 %	50	1 300	23
Kauhajoen Kunnallislehti Oy	0178638-3	20,4 %	232	28	26
Botnjarosk Oy	1051319-2	29,0 %	1061	103	-70
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt					
Päntäneen Vesihuolto Oy	0198111-1	51%/äänivalta 25 %	--	--	--
Kauhajoen Koskipadot Oy	2844761-3	20,0 %	--	--	--
Yhteensä			1 343	1 431	-21
Yhdistämättömistä osakkuusyhteisöillä ei ole olellaista merkitystä konsernissa.					

Saamisten erittely				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		40 384,02		8 923,92
Yhteensä	0,00	40 384,02	0,00	8 923,92
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	39 742,98	0,00	122 157,69
Muut saamiset		0,00		0,00
Siirtosaamiset		42 783,75		532 805,71
Yhteensä	0,00	82 526,73	0,00	654 963,40
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Siirtosaamiset		0,00		0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	0,00	122 910,75	0,00	663 887,32

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Projektitukisaamiset	0,00	29 505,71
Kelan korvaus työterveyshuollosta	306 793,10	161 300,00
Ely-keskuksen maksamat palkkatuet	42 666,41	99 815,36
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuustaus	58 549,00	34 040,00
Melan, lomituspäiv. Ennakkojen tarkistus	7 022,14	11 428,22
Työllisyysrahasto	179 199,70	522 065,48
Etelä-Pohjanmaan liitto	41 403,75	0,00
Kelan sairauspäivä- ja vanhempainpäivärahat	12 216,97	0,00
Muut tulojäämät	27 082,58	76 641,28
Tulojäämät yhteensä	674 933,65	934 796,05
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	674 933,65	934 796,05

Oma pääoma erittely		
	31.12.2023	31.12.2022
Peruspääoma 1.1.	42 516 238,30	42 516 238,30
Avaavan taseen muutokset		
Omaisuserien (EPSHP) siirto hyvinvointialueelle	-4 752 238,93	
Omaisuserien (Eskoo) siirto hyvinvointialueelle	-80 134,15	
Hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön lomapalkkavelka	138 078,26	
Hyvinvointialueelle siirytävä kalusto	-9 602,14	
LLKY:n ky osuuden korotus	2 656 669,46	
Peruspääoma 31.12.	40 469 010,80	42 516 238,30
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.	-2 816 255,10	-5 087 128,16
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	-2 816 255,10	-5 087 128,16
Tilikausien alijäämä	3 970 149,18	2 270 873,06
Oma pääoma yhteensä	41 622 904,88	39 699 983,20

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 532 682	31 571 519
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	26 532 682	31 571 519

Joukkovelkakirjalainat		
	2023	2022
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	11 000 000	7 000 000
- korko	4,07%, 4,05% ja 4,07%	1,88 %, 2,05 % ja -2,20 %
- erääntyvät	1.2.2024, 1.2.2024 ja 4.3.2024	31.1.2023, 30.1.2023 ja 26.4.2023
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	11 000 000	7 000 000

Vieras pääoma				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		46 348,19		292 184,88
Yhteensä	0,00	46 348,19	0,00	292 184,88
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		331 435,39		6 688 926,80
Muut velat		600,00		600,00
Siirtovelat		19 281,00		3 035 198,27
Yhteensä	0,00	351 316,39	0,00	9 724 725,07
Vieras pääoma yhteensä	0,00	397 664,58	0,00	10 016 909,95

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Menojäämät		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 672 988,86	2 491 202,40
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	743 428,17	648 654,88
Korkojaksotukset	481 024,79	173 188,08
Valtionosuus/ -avustusennakot	23 000,00	568 294,65
Valtionosuuden lisälasku, opetus ja kult.t.	0,00	102 406,00
Suupohjan peruspllkky/kuntien lisälaskut	0,00	3 035 198,27
Muut menojäämät	2 351 090,93	20 004,10
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	0,00	7 038 948,38
Siirtovelat yhteensä	6 271 532,75	7 038 948,38

4.4. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

Vuokravastuut	2023	2021
Toimitilojen vuokravastuut	151 840,22	146 531,31
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	46 182,84	52 282,93
Muut vuokravastuut	1 536 682,26	1 725 774,34
Vuokravastuut yhteensä	1 734 705,32	1 924 588,58
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	308 394,21	383 289,72

Muut vuokravastuut sisältää mm. katuvalojen uusimiseen liittyvän Kuntarahoituksen leasingvastuun. Hanke valmistui vuonna 2019.

Vastuusitoumukset	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	27 390 565,00	33 435 162,00
Jäljellä oleva pääoma	20 002 170,20	21 321 011,80
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	12 850 830,00	12 850 830,00
Jäljellä oleva pääoma	9 471 959,67	5 924 793,85
Jäljellä oleva pääoma yhteensä	29 474 129,87	27 245 805,65

Kauhajoen kaupunginvaltuusto on käsitellyt 20.9.2022 § 46 korkotukilainan takausta 7,5 milj. €, lainasta nostettu 31.12. yhteensä 3,7 milj. €.

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	105 771 823,00	97 585 269,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12	84 197,00	56 432,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	105 856 020,00	97 641 701,00

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2023	2022
*)Arvonlisäveron palautusvastuu	5 255 846	3 366 962
**)Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	5 466 150	5 466 150
Koronvaihtosopimus 2.6.2015		
Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkku. Koronvaihtosopimukella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 2.6.2030.		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	(25.000.000)	(25.000.000)
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	(1.925.234)	(3.229.772)
Koronvaihtosopimuksen muutos 29.6.2023		
Koronvaihtosopimus korvaa 2.6.2015 tehdyn koronvaihtosopimuksen. Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkku. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus ajalle 2.6.2023-4.6.2040		
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	35 000 000	25 000 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	2 527 167	2 710 728
Kauhajoen kaupungin pankkitakaus, jolla on suojattu koronvaihtosopimuksella 25.000.000 euroa luottoja. Sopimus päättyy 4.6.2040	7 000 000	7 000 000
<p>*) Arvonlisäveron palautusvastuu on laskettu kaikista rakennuksista, joiden rakentamisen ja ja peruskorjauksen yhteydessä on vähennetty palautuksenalaisia arvonlisäveroja.</p> <p>**Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin saatujen valtionosuuksien palautusvastuut (vastuu voimassa 15 vuotta). Vastuut päättyvät vuosina 2025-2031.</p> <p>Koronvaihtosopimukseen tehtiin muutos 2.6.2023 alkaen. Sopimuksen kiinteä korko laski 0,795 %:sta tasolle 0,75 %. Samalla 25 milj.€ korkosuojausta nostettiin 10 milj.€ eurolla 35 milj. euroon 4.6.2040 saakka. Kaupungin lainamäärä on tilinpäätöksessä 2023 noin 71,6 miljoonaa euroa ja arvio on, että korkosuojauksen päättyessä lainamäärä on edelleen yli 40 miljoonaa euroa.</p> <p>Koronvaihtosopimuksen (2020) pohjana on 6 kk Euribor, jonka arvo noteerataan päivittäin. Sopimus voidaan purkaa koska tahansa sopimuskauden aikana. Sopimuksen purkukustannus/hyvityshinta on laskettavissa joka päivä. Mikäli 6 kk euribor nousee 1 %-yksikköä sopimuksen arvo nousee n. 3,1 miljoonaa euroa positiiviseen suuntaan. On hyvin todennäköistä, että sopimusaikana (15 vuotta) Euribor-korkotaso nousee ja sopimuksen kassavirta kääntyy positiiviseksi. Tasesuojauksen hyödyntämiseksi kaupunki on muuttanut erääntyneet kiinteäkorkoiset lainat 6 kk Euribor-sidonnaisiksi, mikä on pienentänyt kokonaiskorkokustannusta kasvavasta lainamäärästä huolimatta.</p>		

4.5. Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2023	2022
Kaupunginhallitus	21	18
Siitä Hallintopalvelut	10	7
Siitä Elinkeinopalvelut	11	11
Yhteistoiminta	341	0
Kasvatus- ja opetus	121	342
Hyvinvointipalvelut	102	103
Tekninen	3	118
Rakennusvalvonta	18	3
Yhteensä	606	584

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	20 903 357,29	19 534 397,86
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	4 324 428,37	4 559 357,72
Muut henkilösivukulut	771 938,85	667 478,23
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-241 190,13	-226 285,08
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	25 758 534,38	24 534 948,73
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	0,00	111 424,07
Henkilöstökulut yhteensä	25 758 534,38	24 646 372,80

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2023	2022
Suomen Keskusta	5 292,06	4 711,70
Perussuomalaiset	3 574,50	3 475,50
Kansallinen Kokoomus	5 141,00	4 568,00
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	2 074,00	1 929,00
Vihreä liitto	0,00	65,00
Vasemmistoliitto	0,00	0,00
Suomen Kristillisdemokraatit	30,00	0,00
Palkkiot yhteensä	16 111,56	14 749,20

Tilintarkastajan palkkiot	2023	2022
KPMG Julkistarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	19 490,00	22 440,80
Sihteerintehtävät	0,00	0,00
Muut tilintarkastajan lausunnot	13 640,00	7 143,35
Palkkiot yhteensä	33 130,00	29 584,15

Tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista:

Kaupunginhallitus käsitteli 14.11.2022 § 232 ostopalvelusopimusta Suupohjan koulutuskuntayhtymän työllisyshoito palveluista vuodelle 2023. Kaupunginhallituksen jäsen Merja Paananen jääväsi itsensä (yhteisöjäävi, Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksin hallituksen puheenjohtaja) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallitus käsitteli 20.3.2023 § 58 Kauhajoen Lämpöhuolto Oy:n maanvuokrasopimuksen jatkoa. Kaupunginhallituksen ensimmäinen varapuheenjohtaja Mika Kytöharju ja jäsen Marko Ylinen jääväsivät itsensä (yhteisöjäävi, Kauhajoen Lämpöhuolto Oy:n hallituksen jäsenet) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallitus käsitteli 28.8.2023 § 171 Kauhajoen Vanhaintuki ry:n lainatakausta Suomen Osuuspankin lainaan. Kaupunginhallituksen jäsen Jaana Kuusisto jääväsi itsensä (yhteisöjäävi, Kauhajoen Vanhaintuki ry:n hallituksen jäsen) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallitus käsitteli 9.10.2023 § 217 Kauhajoen Vanhaintuki ry:n rakennustililimiitin nostoa, vakuusjärjestelyt Suomen Osuuspankin kanssa. Kaupunginhallituksen jäsen Jaana Kuusisto (yhteisöjäävi, Kauhajoen Vanhaintuki ry:n hallituksen jäsen) ja kaupunginvaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja Päivi Nummijoki (yhteisöjäävi, Suomen Osuuspankin edustajiston jäsen) jääväsivät itsensä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallitus käsitteli 23.10.2023 § 236 Kauhajoen Asunnot Oy:n lainatakausta. Kaupunginhallituksen jäsen Marko Ylinen jääväsi itsensä (yhteisöjäävi, Kauhajoen Asunnot Oy:n hallituksen jäsen) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kaupunginhallitus käsitteli 18.12.2023 § 271 Länsi-Suomen Verkkopalvelut Oy:n Tonttivarauksista. Kaupunginhallituksen jäsen Toni Eeva jääväsi itsensä (intressijäävi, Länsi-Suomen Verkkopalvelut Oy:n omistaja) asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

4.6. Konsernin liitetiedot

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain, konserni	Konserni	
	2023	2022
Hallinto-osasto ja elinkeinopalvelut	2 657 029	5 860 188
Sosiaali- ja terveystalvet	331 502	2 825 444
Kasvatus- ja opetuspalvelut	3 206 803	71 170 622
Hyvinvointipalvelut	853 223	3 183 844
Yhdyskuntapalvelut	13 435 760	676 455
Toimintatuotot yhteensä	20 484 317	96 509 876

Pakollisten varausten muutokset		
	Konserni	
	2023	2022
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	0	570 711
Lisäykset tilikaudella	0	127 428
Vähennykset tilikaudella	0	-244 065
<i>Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.</i>	0	454 073

Satunnaisen tuottojen ja kulujen erittely		
	2023	2022
Satunnaiset tuotot		
Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä 31.08.2023 tase fuusio	2 562 181,71	0,00
Suupohjan Peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän nettovarallisuuden siirto jäsenkunnille 31.12.2023	-2 225 666,93	
Satunnaiset tuotot yhteensä	336 514,78	0,00

Taseen vastaavaa koskevat liitetiedot

Arvonkorotukset		
	Konserni	
	2023	2022
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	56 821	56 841
Arvonkorotukset	0	0
Arvonkorotusten purku	0	0
Arvo 31.12.	56 821	56 841
Rakennukset		
Arvo 1.1.	219 142	219 220
Arvonkorotukset	0	0
Arvonkorotusten purku	0	0
Arvo 31.12.	219 142	219 220
Osakkeet ja osuudet		
Arvo 1.1.	0	34 848
Arvonkorotukset	0	0
Arvonkorotusten purku	0	0
Arvo 31.12.	0	34 848
Arvonkorotukset yhteensä	275 963	310 910
<p>Seinäjoen koulutuskuntayhtymä on tehnyt arvonkorotuksia valtiolta saatuun käyttöomaisuuteen. Rakennuksiin kohdistuvat arvonkorotukset on tehty ennen vuotta 2005 varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin. Konsernitilinpäätökseen arvonkorotus on otettu omistussosuuden mukaan.</p>		

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät		
	Konserni	
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Tulojäämät		
Projektien saamiset	62 113	78 481
Työllistämistuet	42 666	106 450
Valtionosuussaamiset	0	6 285
Kelan korvaus työtervey	323 038	360 050
Muut tulojäämät	635 034	1 179 806
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	1 062 852	1 731 072
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht</i>	1 062 852	1 731 072

Taseen vastattavaa koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely		
	Konserni	
	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	42 516 238	42 516 238
Lisäykset	0	0
Vähennykset	2 047 228	0
Peruspääoma 31.12.	40 469 011	42 516 238
Arvonkorotusrahasto 1.1.	276 060	310 910
Lisäykset	2	0
Vähennykset	0	-34 850
Arvonkorotusrahasto 31.12.	276 062	276 060
Muut omat rahastot	1 736 002	1 690 523
Muutos	22 000	45 479
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	1 803 586	1 736 002
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä 1.1.	8 907 197	7 683 412
Rahastosierrot	0	0
Muut vertailutiedon korjaukset	475 912	27 783
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.	9 383 109	7 711 195
Tilikauden yli- alijäämä	3 318 736	1 196 002
Oma pääoma yhteensä	55 250 503	53 435 497
Tilikauden 2022 vertailutietoa ei ole muutettu. Edellisten vuosien yli- alijäämän "Muut vertailutiedon korjaukset" eliminointieroja. Peruspääoma on muuttunut E-P:n sairaanhoitopiiriin, Eskoon ja LLKY:n E-P:n hyvinvointialueelle siirtymisen takia 1.1.2023		

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	Konserni	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 533 987	52 807 752
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä	42 533 987	52 807 752

Pakolliset varaukset		
	Konserni	
	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	0	453 383
Vuokravastuu	0	690
Muut pakolliset vastuut	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	454 073

Muiden velkojen erittely		
	Konserni	
	2023	2022
Pitkä- ja lyhytaikaiset		
Liittymismaksut	2 731 576	2 731 576
Muut velat	1 335 092	2 194 512
Muut velat yhteensä (pitkä- ja lyhytaikaiset)	4 066 668	4 926 088

Laskennalliset verovelat		
	Konserni	
	2023	2022
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	651 826	828 461

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
	Konserni	
	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	4 582 334	10 810 702
Korkojaksotukset	579 487	255 098
Valtionosuusennakot	23 000	583 410
Verohallinto, joulukuun negat.vero	0	0
Muut menojäämät	3 220 421	2 795 291
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 405 242	14 444 501
Siirtovelat yhteensä	8 405 242	14 444 501

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin		
	Konserni	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	12 930 549	18 892 195
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	12 930 549	18 892 195

Vuokravastuut		
	Konserni	
	2023	2022
Toimitilojen vuokravastuut	522 752	5 503 553
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 652 666	2 671 709
Maa-alueiden vuokravastuut	321 298	162 492
Muut vuokravastuut	1 536 682	1 725 774
Vuokravastuut yhteensä	4 033 398	10 063 527
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	793 280	3 896 787

Muut taloudelliset vastuut		
	Konserni	
	2023	2022
Professuurit	0	54 938
Arvonlisäveron palautusvastuu	6 785 879	6 992 081
Muut taloudelliset vastuut	0	1 585 384
Muut taloudelliset vastuut yhteensä	6 785 879	8 632 402

5. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

Kaupungeilla on markkinaehtoisessa toiminnassa 1.1.2021 alkaen kirjanpidon eriyttämismallisuus, jolloin hinnoittelun markkinaperusteisuus voidaan varmistaa. Kilpailu- ja kuluttajavirasto valvoo kuntien, kaupunkien ja niiden omistajien yhtiöiden toimintaa markkinoilla. Kauhajoen kaupungissa tehdään erillinen tuloslaskelma seuraavista toiminnoista, joissa on tunnistettu kunnan toimivan markkinaperusteisesti.

1. Puhtauspalvelut
Kauhajoen kaupunki ja muut kaupungin alaisuuden kiinteistöt.
2. Tilojen vuokraustoiminta
Asunnot ja muut kaupungin tilat

Puhtauspalvelut				
	2023		2022	
Liikevaihto		0,00		307 280,32
Liiketoiminnan muut tuotot		26 137,12		2 700,00
Tuet ja avustukset kunnilta/kuntayhtymiltä		0,00		0,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-10 188,85		-26 162,54	
Palvelujen ostot	<u>-33 063,72</u>	-43 252,57	<u>-37 713,04</u>	-63 875,58
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-49 718,73		-240 257,89	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 348,48		-40 658,01	
Muut henkilösivukulut	<u>-1 804,36</u>	-59 871,57	<u>-8 177,84</u>	-289 093,74
Poistot ja arvonalennukset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 901,04		-1 408,32	
Liiketoiminnan muut kulut	-7 842,81		-29 276,37	
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-86 730,87		-73 673,69
Rahoitustuotot ja -kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eirä		-86 730,87		-73 673,69
Satunnaiset tuotot ja -kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-86 730,87		-73 673,69
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-86 730,87		-73 673,69

Tilapalvelut/vuokrauspalvelut

	2023		2021	
Liikevaihto	3 001 481,57		2 088 088,73	
Liiketoiminnan muut tuotot	61 265,05		6 442,73	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-658 202,43		-625 347,28	
Palvelujen ostoto	<u>-421 512,21</u>	-1 079 714,64	<u>-356 429,13</u>	-981 776,41
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-104 067,03		-101 816,08	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-17 340,53		-17 167,75	
Muut henkilösivululut	<u>-4 124,00</u>	-125 531,56	<u>-3 648,43</u>	-122 632,26
Poistot ja arvonalennukset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 074 496,30		-919 903,65	
Liiketoiminnan muut kulut	-176 615,15		-220 005,67	
Liikeylijäämä (-alijäämä)	606 388,97		-149 786,53	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00	
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eirä	606 388,97		-149 786,53	
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0,00		0,00	
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	606 388,97		-149 786,53	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	606 388,97		-149 786,53	

6. Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

Kaupunginjohtaja ja kaupunginhallituksen jäsenet allekirjoittavat tilinpäätöskirjan sähköisesti.

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Annettuaan suoritetusta tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen tilintarkastaja allekirjoittaa sähköisesti tilinpäätösmerkinnän, joka liitetään tilinpäätöskirjaan.

7. Luettelo käytetyistä tilikirjoista, tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

Kirjanpito

Päiväkirjat	vuosittain	viimeinen	Säilytystapa
Tositelajit	tositenumero	käytetty	
	alaraja - yläraja	tos.n:o	
100 Pankkitositteet (tiliotekirj.)	00001 - 10000	1024	Paperituloste
110 Kassat	10001 - 20000	10072	Paperituloste
200 Muistiotositteet	20001 - 25000	20643	Paperituloste
Yksi tositenumero (2043) on varattu palveluluokkatasoisen raportoinnin takia tehtäviä palveluluokkakorjauksia varten.			
300 Ostolaskut	30001 - 70000	30159	Paperituloste
320 Ostolaskut, sähköinen kierrätys	150001-210000	162019	Sähköinen arkisto
400 Ostolaskujen suoritus	71001 - 74000	71381	Paperituloste
600 Palkkositteet, liittymä	75001 - 76000	75101	Paperituloste
610 Matkalaskut, liittymä	76001-76200	76022	Paperituloste
700 Yleislaskutus, kanslia	80001 - 81000	80118	Sähköinen arkisto
705 Yleislaskutus, elinkeinopalvelut	81001 - 82000	81292	Sähköinen arkisto
710 Yleislaskutus, raha	82001 - 83000	82015	Sähköinen arkisto
725 Yleislaskutus, tekninen	93001 - 96000	93006	Sähköinen arkisto
730 Yleislaskutus, ympäristö	96001 - 97000	96481	Sähköinen arkisto
750 Liittymä, laskutus EFFICA	100001 - 110000	102255	Sähköinen arkisto
770 Yleislaskutus, sivistys (uusi)	400001 - 450000	403599	Sähköinen arkisto
780 Yleislaskutus, tekninen (uusi)	500001 - 550000	500472	Sähköinen arkisto
782 Liittymä Koki-vuokralaskutus	560001 - 565000	560884	Sähköinen arkisto
784 Liittymä Koki-maanvuokralaskutus	570001 - 575000	570177	Sähköinen arkisto
800 Myyntiresk.suoritukset	121001 - 125000	122034	Paperituloste
810 Myyntiresk.sekal.suoritukset ja poist	125001 - 130000	125386	Paperituloste
900 Käyttöomaisuuskirjanpito	130001 - 130100	130029	Paperituloste
910 Vyörytystapahtumat	130201 - 130500	130241	Paperituloste
998 Tilinpäätössimulointi(KKTPA)	998001 - 998100	0	Paperituloste
999 Avaava tase	999001 - 999010	999902	Paperituloste
90 Konsermitositteet	000001 - 001000	000028	Paperituloste

Päiväkirjat kuukausittain

aj. 1.1. - 31.12.2023 ----->
talousarviotilien tapahtumat

Raportit kuukausittain,
arkistointi sähköisesti Rondossa

Pääkirja kustannuspaikoittain

aj. 1.1. - 31.12.2023 ----->
talousarviotilien tapahtumat

Vientien listaus päävastuualueittain,
arkistointi sähköisesti Rondossa

Pääkirja

aj. 1.1. - 31.12.2023 ----->
tasetilien tapahtumat

Vientien listaus,
arkistointi sähköisesti Rondossa

Reskontrat

Ostoreskontra

aj. 1.1. - 31.12.2023

Laskupäiväkirjat (tapahtumat sisältyvät kirjanpidon päiväkirjoihin)

Maksatuslistat (päivittäiset maksatuslistat)

Suorituspäiväkirjat (tapahtumat sisältyvät kirjanpidon päiväkirjoihin)

Reskontralistat (tapahtumat ajettu Rondon)

Myyntireskontra

aj. 1.1. - 31.12.2023

Laskupäiväkirjat (tapahtumat ajettu Rondon)

Suorituspäiväkirjat (tapahtumat sisältyvät kirjanpidon päiväkirjoihin koontina)

Reskontralistat (tapahtumat ajettu Rondon)

Säilytetään paperitulosteena (muut paitsi reskontralistaukset sekä pääkirjat päiväkirjat Rondossa, ks.edellä)

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 140 pages before this page

Dokumentet inneholder 140 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 140 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 140 sider før denne side

Detta dokument innehåller 140 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 141 pages before this page

Dokumentet inneholder 141 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 141 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 141 sider før denne side

Detta dokument innehåller 141 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende